αδουλωτη κερυνεια

περιοδικο του σωματειου «αδουλωτη κερυνεια»

ΧΡΟΝΙΑ ΙΒ΄-ΙΓ΄ • ΜΑΡΤΗΣ 1990 • ΤΕΥΧΗ 21-22

αδούλωτη κερύνεια

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ «ΑΔΟΥΛΩΤΗ ΚΕΡΥΝΕΙΑ»

ΧΡΟΝΙΑ ΙΒ΄-ΙΓ΄ • ΜΑΡΤΗΣ 1990 • ΤΕΥΧΗ 21-22

Υπεύθυνος ιδιοκτήτης: Σωματείο «Αδούλωτη Κερύνεια»

Συντακτική Επιτροπή: Γεώργιος Θεοφίλου, Πασχάλης Ηλιόπουλος, Νίκος Καλαμαράς, *Γιαννάκης Σιεκίρσαββας, Νίτσα Αναστασίου, Χλόη Προκοπίου.*

Τιμή: £1.00

Ταχ. Διεύθυνση: Σωματείο «Αδούλωτη Κερύνεια» Αγ. Ιωάννη 7, Λευκωσία, Τ.Τ. 152 Τ.Κ. 3940, Λευκωσία.

•

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
Αλλαγή πορείας - Αδήριτη ανάγκη	5
Συνέδριο Κερυνειωτών 1988	7
Δημοσιογραφική διάσκεψη	8
Αγώνας για επιστροφή	9
Προσφωνήσεις	10
Ψηφίσματα του Συνεδρίου	40
Μνήμη Κατεχομένων	45
Κερύνεια Ι, Κερύνεια ΙΙ	46
Η παράδοση της Κερύνειας στους Τούρκους το 1570	51
Οι πνευματικοί μας δημιουργοί	53
Ποίηση	62
Αυτοί που έπεσαν για την πατρίδα	64
Διήγημα	66
Θύμησες	70
Επιστροφή	76
Τα σπίτια μας ζητούμε	77
Η Τουρκοκρατούμενη Κερύνεια μας	78
Σκέψεις από ένα τσάι της «Αδούλωτης Κερύνειας»	80
Από τις δραστηριότητες του Σωματείου μας	81
Αυτοί που έφυγαν	98
Νέα της ΠΑΕΕΚ	99

Φωτογραφία εξώφυλλου: Το λιμάνι της Κερύνειας

Τυπώθηκε στα Τυπογραφεία «ΚΩΝΟΣ» Λτδ, Τρικούπη 46, Τηλ. 465910, Λευκωσία.

ΣΩΜΑΤΕΙΟ «ΑΔΟΥΛΩΤΗ ΚΕΡΥΝΕΙΑ»

ΑΔΟΥΛΩΤΗ ΚΕΡΥΝΕΙΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ ΣΤΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ
ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ

ΜΕ ΘΕΜΑ: «ΑΓΩΝΑΣ - ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ»
ΚΑΙ
ΣΤΗΝ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΗ ΚΕΡΥΝΕΙΑ ΜΑΣ

Η «Αδούλωτη Κερύνεια» στην παρέλαση της Εθνικής επετείου της 28ης Οκτωβρίου 1940
(Οκτώβριος 1989)

ΑΛΛΑΓΗ ΠΟΡΕΙΑΣ — ΑΔΗΡΙΤΗ ΑΝΑΓΚΗ

Εκτιμήσεις του Σωματείου μας

1) Η καλή θέληση και η ετοιμότητα που επέδειξε η δική μας πλευρά μέχρι τώρα να συμβιβασθεί, ακόμη και με τα τετελεσμένα γεγονότα της εισβολής και κατοχής, για να εξευρεθεί μια συμβιβαστική μεν, αλλά δίκαιη και βιώσιμη λύση, έχουν πέσει στο κενό εξαιτίας της τούρκικης αδιαλλαξίας.

Αυτό δε κατά την εκτίμησή μας συμβαίνει, διότι ούτε η Άγκυρα, ούτε ο Ντενκτάς ούτε και οι τρίτες χώρες από τις οποίες η Τουρκία εξαρτάται πολιτικά, οικονομικά και στρατιωτικά, είχαν την πρόθεση να λυθεί το Κυπριακό έστω και με ένα έντιμο συμβιβασμό. Στόχος τους ήταν να εξυπηρετηθούν στην Κύπρο τα τούρκικα συμφέροντα και να εξασφαλισθούν και τα δικά τους, σε βάρος του Κυπριακού Λαού στο σύνολό του.

Απόδειξη:

Μας ήλθε ο «Κλίφφορτ» το 1977, στα πλαίσια Αμερικανικού ενδιαφέροντος για το Κυπριακό και κατάφερε να εξασφαλίσει τη συγκατάθεσή μας στη λύση της Διζωνικής Δικοινοτικής Ομοσπονδίας, που βασίζεται στα τετελεσμένα της εισβολής και κατοχής και έθεσε τη βάση για το μόνιμο διαχωρισμό των δυο Κοινοτήτων και για το διαμελισμό της Κύπρου στο μέλλον.

Επέβαλε ένα πολύχρονο, άκαρπο και χωρίς περιεχόμενο διάλογο υπό την αιγίδα του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ.

Η ουσία του Κυπριακού συνειδητά παραμερίσθηκε, μετατρέποντας το Κυπριακό από θέμα εισβολής και κατοχής και συνολικής παραβίασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων σε Κοινοτική Διαφορά.

Σε όλο αυτό το διάστημα η τούρκικη πλευρά προέβαλλε τις απαράδεκτες διαμελιστικές επιδιώξεις της. Προς τούτο προχώρησε μελετημένα σε σειρά νέων τετελεσμένων εδραιώνοντας το διαχωρισμό και την κατοχή.

Ταυτόχρονα οι τρίτες χώρες, όχι μόνο δεν άσκησαν τις πιέσεις που έπρεπε πάνω στην Τουρκία, αλλά σε κάθε φάση και αυτών ακόμα των παράνομων διαμελιστικών ενεργειών του Ντενκτάς πρόσφεραν πολιτική κάλυψη στις τούρκικες ενέργειες. Οι πραγματικές προθέσεις τους φαινόταν ξεκάθαρα από την τοποθέτησή τους έναντι των Ψηφισμάτων της Γενικής Συνέλευσης και του Συμβουλίου Ασφαλείας, για το Κυπριακό.

Σε όλες τις περιπτώσεις, τόσο η Αγγλία, όσο και η Αμερική είτε τα καταψήφισαν είτε απέσχον της ψηφοφορίας.

Εμείς τι κάναμε σ' αυτό το διάστημα:

Μοιρολατρικά, «ρεαλιστικά» και με πολιτική αφέλεια βαδίσαμε την πορεία που μας προκαθόρισαν οι εχθροί μας.

Κάναμε οδυνηρές παραχωρήσεις που χαρακτηρίστηκαν οριακές.

Κάθε φορά που ο Ντενκτάς δημιουργούσε νέα τετελεσμένα, αντιδρούσαμε και η Διεθνής Κοινότητα ανταποκρινόταν θετικά με ισχυρά Ψηφίσματα υπέρ μας, τα οποία εμείς αμέσως μετά εγκαταλείπαμε χωρίς να δίδουμε καμιά συνέχεια. Όχι μόνο αυτό, αλλά, τελικά εγκαταλείψαμε και τις προσφυγές μας στον ΟΗΕ, πράγμα που απειλούσε την Τουρκία από τη Διεθνή πίεση, με κίνδυνο να χάσουμε μόνιμα και τους φίλους που διαθέταμε στο Διεθνή χώρο.

Όταν σε κάποιο στάδιο βρεθήκαμε προ το προβλεπτού διλήμματος είτε να ενδώσουμε και να προσυπογράψουμε τα τετελεσμένα της εισβολής και κατοχής, είτε να πούμε όχι, **πολύ σωστά είπαμε όχι** *και προτάθηκαν οι βασικές πτυχές του Κυπριακού που είναι και η ουσία του προβλήματος.*

Αντί έστω και τότε η νέα αυτή σωστή βάση να αποτελέσει την αφετηρία αγώνα για την επίλυση των βασικών πτυχών του Κυπριακού, με την αλλαγή Προέδρου της Δημοκρατίας,

αρχίσαμε πάλι από την αρχή. Εγκλωβιστήκαμε ξανά σε ένα άκαρπο Διακοινοτικό Διάλογο αγνοώντας τις εμπειρίες των προηγούμενων ετών. Αποτέλεσμα αυτού ήταν να μας «σερβίρει» ο ίδιος ο Γενικός Γραμματέας του ΟΗΕ, περίγραμμα λύσης με την «Ιδέα» να καθορισθούν ανώτατα όρια προσφύγων που θα επιστρέψουν στην τουρκοκυπριακή Ζώνη» και «να εκποιηθούν περιουσίες Ελληνοκυπρίων στα κατεχόμενα», για να μπορεί να εφαρμοσθεί η λύση Διζωνικής Διακοινοτικής Ομοσπονδίας.

Η πάροδος της δεκαπενταετίας συνέβαλε ώστε να εδραιωθούν τα τετελεσμένα της εισβολής, με αποτέλεσμα η ανατροπή τους να είναι πιο δύσκολη και η αναγνώρισή τους από μέρους μας να είναι πιο εύκολη.

Σ' αυτό πιστεύουμε στοχεύει και η αναζωπύρωση του Αμερικανικού ενδιαφέροντος που εκφράζεται και με την αποστολή του Αμερικανού Συντονιστή για το Κυπριακό κ. Ν. Λέτσκι.

Σημειώνουμε ότι στις δηλώσεις του κατά την εδώ επίσκεψή του αγνόησε τελείως την ουσία του Κυπριακού Προβλήματος και εισηγήθηκε μέτρα τα οποία οδηγούν στην οικονομική ενίσχυση και την αναγνώριση του Ψευδοκράτους Ντενκτάς.

Εισηγήσεις:

Σήμερα είναι καμπή στο Κυπριακό. Το ίδιο αποφασιστική όσο ήταν και το 1977. Αν αποτύχουμε και σήμερα:

ι) Να αντιμετωπίσουμε σθεναρά την κατοχή και να απορρίψουμε τα τετελεσμένα που δημιούργησε.

ιι) Να απαιτήσουμε την εφαρμογή των Ψηφισμάτων του ΟΗΕ για την Κύπρο στην ολότητά τους, ώστε να φύγουν τα τούρκικα κατοχικά στρατεύματα και όλοι οι έποικοι, από την Κύπρο, να αποκατασταθεί η κυριαρχία της Κυπριακής Κυβέρνησης σε ολόκληρη την επικράτεια της νήσου και να αποκατασταθούν τα Ανθρώπινα Δικαιώματα όλων των Κυπρίων, Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, θα είναι σαν να υπογράφουμε την Τουρκοποίηση των κατεχομένων, πράγμα που θα αποτελέσει και το νόμιμο πλέον προγεφύρωμα για την πλήρη Τουρκοποίηση της Κύπρου.

Αναμένουμε λοιπόν ότι σήμερα η ηγεσία μας, θα τιμήσει τις επετειακές διακηρύξεις της και θα αποφασίσει αλλαγή πορείας, Δηλαδή:

Θα απαιτήσει άμεση δέσμευση και προσυμφωνία, ότι θα φύγουν αμέσως όλα τα κατοχικά τούρκικα στρατεύματα και οι έποικοι, ότι όλοι ανεξαίρετα οι πρόσφυγες, Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι θα επιστρέψουν στα σπίτια και τις περιουσίες τους.

Αφού δε γίνουν αυτά, τότε να γίνει επεξεργασία, υπό την αιγίδα του ΟΗΕ, ενός Συντάγματος που να προνοεί για ένα λειτουργήσιμο Κυπριακό Κράτος, στο οποίο όλα τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, όλων των πολιτών θα είναι κατοχυρωμένα.

Να παρθεί η απόφαση πως, σε περίπτωση που η τούρκικη πλευρά δε δέχεται συμφωνία και δε δεσμεύεται με τα πιο πάνω, θα αποδεσμευθούμε από τις προτάσεις μας του 1977, θα αποδεσμευθούμε από τη Διζωνική Δικοινοτική Ομοσπονδία, και θα προσφύγουμε αμέσως στη Γενική Συνέλευση και το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ και να απαιτήσουμε εφαρμογή των Ψηφισμάτων τους για την Κύπρο.

Πρέπει να εκμεταλλευθούμε, επίσης, και να αξιοποιήσουμε τις κοσμογονικές αλλαγές και όλα όσα συμβαίνουν στην Ευρώπη.

Οι πρόσφυγες περιμένουμε να ακούσουμε για ομόφωνες ουσιαστικές αποφάσεις που να δικαιώνουν, επαναλαμβάνουμε, τις επετειακές διακηρύξεις όλων.

ΣΥΝΕΔΡΙΟ 1988

ΘΕΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ:	Κερύνεια - Αγώνας για Επιστροφή
ΟΡΓΑΝΩΤΗΣ:	Το Σωματείο «Αδούλωτη Κερύνεια»
ΤΟΠΟΣ:	Το κινηματοθέατρο «Μιμόζα»
ΧΡΟΝΟΣ:	11 Δεκεμβρίου 1988

Η Θρησκευτική και Πολιτική Ηγεσία μας στο Συνέδριο των προσφύγων Κερυνειωτών.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΨΗ
του «Σωματείου Αδούλωτη Κερύνεια» για το Παγκύπριο Συνέδριο Κερυνειωτών

Το Σωματείο μας οργάνωσε την Κυριακή, 11/12/88, και ώρα 10 π.μ., στο πρώην κινηματοθέατρο ΜΙΜΟΖΑ, το καθιερωμένο Παγκύπριο Συνέδριο προσφύγων της Επαρχίας Κερύνειας.

Θέμα Συνεδρίου:

ΚΕΡΥΝΕΙΑ - ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

Επίσημοι προσκεκλημένοι στο Συνέδριο προσκλήθηκαν να παραστούν και να το προσφωνήσουν, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο Αρχιεπίσκοπος, ο Πρόεδρος της Βουλής, όλοι οι αρχηγοί των Κοινοβουλευτικών Κομμάτων, καθώς και οι αρχηγοί των κομμάτων που δεν εκπροσωπούνται στη Βουλή, ο Πρέσβης της Ελλάδας και ο Πρόεδρος της Παγκύπριας Επιτροπής Προσφύγων.

Στόχος του Συνεδρίου:

Στόχος του Συνεδρίου είναι να διακηρύξουμε για ακόμα μια φορά και ειδικά τώρα ότι εμείς οι πρόσφυγες δεν απεμπολούμε τα δικαιώματά μας και ότι θα αγωνιζόμαστε μέχρι να αρθεί η κατοχή του νησιού μας, μέχρι να φύγουν όλα τα Τουρκικά στρατεύματα και οι έποικοι και επιστρέψουμε όλοι μας στην Κερύνεια και στα άλλα χωριά της Επαρχίας μας, μόνιμα και ασφαλισμένα.

Ταυτόχρονα θέλουμε να πιστεύουμε ότι την ίδια διακήρυξη και διαβεβαίωση πως δε νοείται λύση του Κυπριακού χωρίς την επίτευξη των πιο πάνω στόχων, θα τη δώσουν και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο Αρχιεπίσκοπος και όλοι οι αρχηγοί των Κομμάτων που θα παρευρίσκονται, ώστε η κοινή απόφασή μας να διαλαληθεί προς όλες τις κατευθύνσεις, ενισχύοντας έτσι τον αγώνα μας.

Φέτος το συνέδριό μας συμπίπτει με την τεσσαρακοστή επέτειο της υπογραφής της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, πράγμα που έχει ιδιαίτερη σημασία για μας, διότι τα βασικά Δικαιώματα του Ανθρώπου που υποτίθεται κατοχυρώθηκαν με τη Διακήρυξη εκείνη, στην περίπτωση τη δική μας παραβιάστηκαν βίαια και εξακολουθούν να παραβιάζονται εδώ και 15 χρόνια.

Πρόσθετα, το Συνέδριό μας παίρνει ιδιαίτερη σημασία φέτος, διότι αυτήν ακριβώς την περίοδο διεξάγονται και πάλιν συνομιλίες με στόχο την επίλυση του Κυπριακού προβλήματος, στις οποίες συζητούνται θέματα που αφορούν τις βασικές ελευθερίες. Είναι απαραίτητο το Συνέδριο να δώσει τη δέουσα απάντηση στις απαράδεκτες θέσεις Ντενκτάς που διατυπώθηκαν και πάλιν στη Νέα Υόρκη.

Γι' αυτούς τους λόγους, η παρουσία όλων στο Συνέδριο, γίνεται επιτακτική ανάγκη μετά από τη συνεχιζόμενη άρνηση του Ντενκτάς να αποδεχθεί το δικαίωμά μας να επιστρέψουμε στα σπίτια μας.

Καλούμε, λοιπόν, μέσω του Τύπου όλους τους συνεπαρχιώτες πρόσφυγες, αλλά και όλους τους άλλους να ενωθούν, μαζί μας, και να ενώσουν τη δική τους φωνή με τη δική μας, στον κοινό αγώνα για σωτηρία της Κύπρου. ΟΛΟΙ λοιπόν στο Παγκύπριο Συνέδριο Κερυνειωτών την Κυριακή 11/12/88.

ΑΓΩΝΑΣ ΓΙΑ ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

Αδούλωτοι συνεπαρχιώτες Πρόσφυγες

Διανύουμε το 15ο χρόνο της πικρής προσφυγιάς και παρ' όλες τις αποφάσεις των Διεθνών Οργανισμών για δίκαιη λύση του κυπριακού προβλήματος εξακολουθούμε να ζούμε μακριά από τις πατρογονικές μας εστίες.

Οι τουρκοκύπριοι ηγέτες σε καθημερινές δηλώσεις τους αποκλείουν την επιστροφή μας στα σπίτια και τις περιουσίες μας. Παράλληλα επιδιώκουν με τις διακοινοτικές συνομιλίες να εξασφαλίσουν την υπογραφή μας που θα νομιμοποιεί τα τετελεσμένα της εισβολής και θα μονιμοποιεί το διαχωρισμό των δυο κοινοτήτων που τελικά θα οδηγήσουν σε πρώτο, στάδιο, στη διχοτόμηση και μετά την τουρκοποίηση ολόκληρης της Κύπρου.

Καμιά από τις ευρωπαϊκές χώρες ούτε και αυτές οι Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής είναι διατεθειμένες να ασκήσουν πιέσεις προς την Τουρκία για συμμόρφωσή της προς τη διεθνή τάξη για εφαμογή των περί Κύπρου αποφάσεων των Ηνωμένων Εθνών.

Μέσα σ' αυτό το δυσμενές για την Κύπρο κλίμα, το Σωματείο μας πιστεύει ακράδαντα ότι εμείς οι πρόσφυγες πρέπει να στρατευθούμε στον αγώνα για τη σωτηρία της Κύπρου και να απαιτήσουμε πεισματικά από την πολιτική ηγεσία του τόπου και την Κυβέρνησή μας να εντείνουν τον αγώνα για:

- Να φύγουν όλα τα τουρκικά κατοχικά στρατεύματα.
- Να φύγουν όλοι οι έποικοι
- Να αποκατασταθεί η κυριαρχία της Κυπριακής Κυβέρνησης σ' ολόκληρη την Κύπρο.
- Να επιστρέψουν όλοι ανεξαίρετα οι πρόσφυγες Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι στα σπίτια και τις περιουσίες τους μόνιμα και ασφαλισμένα.
- Να διακριβωθεί η τύχη των αγνοουμένων.

Γι' αυτό αδούλωτε συνεπαρχιώτη, πρόσφυγα, καλείσαι κι' εσύ να δώσεις το παρόν σου στο Παγκύπριο Συνέδριο Προσφύγων της Επαρχίας Κερύνειας, που θα πραγματοποιηθεί στο πρώην κινηματοθέατρο «ΜΙΜΟΖΑ» στη Λευκωσία στις 11/12/88 ημέρα Κυριακή και ώρα 10 π.μ.

Στο συνέδριο αυτό εμείς οι Κερυνειώτες καλούμαστε σαν ένας άνθρωπος να διαδηλώσουμε την πίστη και αποφασιστικότητά μας να αγωνιστούμε όσο χρόνο κι αν χρειαστεί μέχρι να πετύχουμε την επιστροφή μας στη γη των πατέρων μας.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία του στόχου μας είναι η ενότητα. Αυτή αποτελεί το κύριο όπλο για επιστροφή και δικαίωση.

Η συμμετοχή όλων μας στο συνέδριο αποτελεί εθνική ανάγκη.

Στο συνέδριο προσκλήθηκαν να παραστούν και να το προσφωνήσουν ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, ο Αρχιεπίσκοπος, ο Πρόεδρος της Βουλής, οι αρχηγοί των κομμάτων και ο Πρέσβης της Ελλάδας.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΕΞΟΧΟΤΑΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ Κ. ΓΙΩΡΓΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

ΜΑΚΑΡΙΟΤΑΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΥΠΡΟΥ κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ κ. Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗ

ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΤΗΣ ΠΡΕΣΒΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ κ. Κ. ΤΡΙΤΑΡΗ

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΔΗΣΥ κ. Γ. ΜΑΤΣΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΔΗΚΟ κ. ΣΠ. ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ

ΓΕΝΙΚΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΟΥ ΑΚΕΛ κ. Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΙΑ

ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΗΣ ΕΔΕΚ κ. Τ. ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΥ ΤΩΝ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΩΝ

ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΤΟΥ ΔΗΚΟ κ. Α. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ κ. ΧΡ. ΑΡΤΕΜΙΟΥ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΤΕΩΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ «ΑΔΟΥΛΩΤΗ ΚΕΡΥΝΕΙΑ» κ. Σ. ΦΥΤΤΗ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ «ΑΔΟΥΛΩΤΗ ΚΕΡΥΝΕΙΑ» κ. Μ. ΛΟΥΛΛΟΥΠΗ

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ
του Προέδρου της Δημοκρατίας
κ. ΓΙΩΡΓΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

«Εκφράζω τη διαβεβαίωση ότι θα συνεχίσω και θα εντείνω τις προσπάθειές μου για επιτυχή έκβαση των συνομιλιών και για δημιουργία μιας ελεύθερης Κύπρου, χωρίς στρατούς και εποίκους και με κατοχυρωμένο το δικαίωμα επιστροφής των προσφύγων».

Είναι με ιδιαίτερη συγκίνηση που απευθύνομαι σε συνέδρια και εκδηλώσεις του προσφυγικού κόσμου, που κρατούν άσβεστο τον πόθο και τη θέληση για αγώνα μέχρι την τελική δικαίωση. Στην ιστορία επέζησαν οι λαοί που ήξεραν να διατηρούν την ιστορική τους συνείδηση και ταυτότητα σε δύσκολες περιόδους, όπως η κατοχή, και να εμμένουν στο σεβασμό και στην εφαρμογή των πανανθρώπινων αξιών της ελευθερίας και της δικαιοσύνης.

Το συνέδριο της «Αδούλωτης Κερύνειας» ανήκει σ' αυτές τις εκδηλώσεις, των οποίων ο χαρακτήρας έχει ιδιαίτερη σημασία σήμερα που καταβάλλουμε επίπονες προσπάθειες για ειρηνική επίλυση του Κυπριακού. Για δεκαπέντε σχεδόν χρόνια διεξάγουμε ένα συνεχή αγώνα για ανατροπή των συνεπειών της Τουρκικής εισβολής και τερματισμό του δράματος των προσφύγων. Ο αγώνας μας είναι σκληρός και άνισος, αλλ' ο λαός μας είναι οπλισμένος με την ακατάβλητη δύναμη του δικαίου του και με τη σταθερή βούλησή του για δικαίωση. Και έχει στον αγώνα του τη συμπαράσταση ολόκληρου του Ελληνικού λαού και της διεθνούς κοινότητας.

Με αυτά τα όπλα, και ενισχυμένοι με την ενότητα τόσο στο επίπεδο της ηγεσίας όσο και ανάμεσα στο λαό, δίνουμε σήμερα μια δύσκολη μάχη. Όλοι γνωρίζουμε ότι η λύση του Κυπριακού δεν είναι εύκολη υπόθεση και ότι η πάροδος του χρόνου περισσότερο την απομακρύνει.

Μελετώντας τις πραγματικότητες, διεθνείς και τοπικές διαπιστώνουμε ότι η μόνη εφικτή οδός για αναζήτηση μιας δίκαιης και βιώσιμης λύσης είναι η οδός του διαλόγου. Αυτή την οδό μας συστήνουν όλοι οι διεθνείς οργανισμοί και όλοι οι φίλοι μας και υπαγορεύουν οι νέες διεθνείς συγκυρίες.

Έχουμε αποδεκτεί την πρόταση του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών κ. Πέρεζ Ντε Κουεγιάρ και αρχίσαμε ένα νέο γύρο διακοινοτικών συνομιλιών, των οποίων η πρώτη φάση ολοκληρώθηκε με την πρόσφατη κοινή συνάντηση στη Νέα Υόρκη. Οι συνομιλίες δεν είναι εύκολη διαδικασία. Υπάρχουν διαφορές απόψεων ανάμεσα στις δυο πλευρές, γεγονός που επαυξάνει τις δυσκολίες. Και δεν κρύβουμε τις δυσκολίες και τα προβλήματα που υπάρχουν.

Δεν περιμέναμε οτι οι συνομιλίες θα ήσαν μια απλή και εύκολη πορεία προς τη λύση, γι' αυτό δεν αποθαρρυνόμαστε και δεν εγκαταλείπουμε τις θέσεις μας. Αντίθετα, θα εντείνουμε τις προσπάθειες και τον αγώνα μας σε όλα

τα επίπεδα, γιατί πιστεύουμε ότι πρέπει να βρεθεί λύση πολύ σύντομα. Ο αγώνας απαιτεί υπομονή και επιμονή και όχι αυτοεγκατάλειψη. Απαιτεί ενότητα στο εσωτερικό μέτωπο, πάνω στην οποία θα θρυμματίζονται όλες οι ξένες επιβουλές.

Αν πραγματικά θέλουμε να διασφαλίσουμε τα δικαιώματα όλων των Κυπρίων και, ανάμεσα σ' αυτά, το δικαίωμα επιστροφής των προσφύγων στις πατρογονικές εστίες τους, αν θέλουμε να διατηρήσουμε την ταυτότητα, αλλά και τη δημογραφική σύνθεση της Κύπρου, πρέπει τώρα όλοι να εντείνουμε τις προσπάθειές μας. Συνομιλώντας με την άλλη πλευρά δεν απεμπολούμε τα δικαιώματά μας, αλλα αγωνιζόμαστε για πραγματική διασφάλισή τους, η οποία θα επισφραγιστεί στα πλαίσια μιας λύσης.

Στη μορφή της λύσης όλου συμφωνούμε και είναι τούτο ευτύχημα. Παρά την ομοφωνία που υπάρχει για τις αρχές και τα πλαίσια της λύσης, αυτή θα πρέπει να τεθεί και θα τεθεί σε δημοψήφισμα, γιατί τον τελευταίο λόγο πρέπει να έχει ο κυρίαρχος λαός.

Καταλήγοντας εκφράζω τη διαβεβαίωση ότι θα συνεχίσω και θα εντείνω τις προσπάθειές μου για επιτυχή έκβαση των συνομιλιών και για δημιουργία μιας ελεύθερης Κύπρου, χωρίς στρατούς και εποίκους και με κατοχυρωμένο το δικαίωμα επιστροφής των προσφύγων. Μια Κύπρο που θα διασφαλίζει στους πολίτες της ένα ειρηνικό μέλλον σε συνθήκες ασφαλείας μέσα σ' ένα δημοκρατικό πολίτευμα.

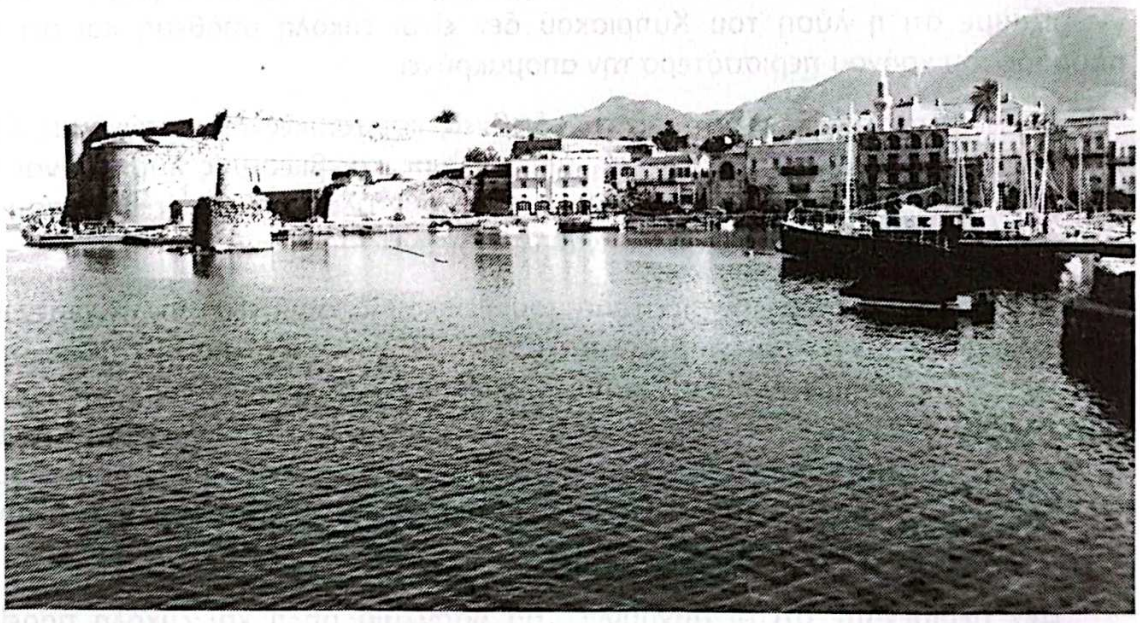

Το κάστρο της Κερύνειας μας: Αιώνιο σύμβολο του ιστορικού μας χρέους και της ιστορικής μας συνείδησης.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ
του Συνεδρίου από το Μακαριότατο Αρχιεπίσκοπο Κύπρου κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟ

«Αυτά τα μέρη, τη Σαλαμίνα, την Αίπεια, τον τάφο του Αποστόλου Βαρνάβα και τόσα άλλα ιερά μνημεία της μακραίωνης ζωής μας, της θρησκευτικής και πολιτιστικής πορείας μας μέσα στην ιστορία, αυτά τα μέρη δεν μπορεί το έθνος, δεν έχει δικαίωμα να τα ξεγράψει, γιατί ξεγράφοντάς τα,ξεγράφει την ιδιά του την ιστορία, προδίδει την πατρογονική μαρτυρία και προσφορά, προδίνει τα ιερά της πατρίδας χώματα, αλλά και υπονομεύει θανάσιμα την επιβίωσή του, τη συνέχιση της πορείας του μέσα στην ιστορία.»

Ύστερα από όσα ελέχθησαν εδώ απ' όλο το φάσμα του πολιτικού κόσμου, της πολιτικής ηγεσίας του τόπου, ίσως δε θα χρειαζόταν να ομιλήσω εγώ εκ μέρους της εκκλησίας. Εκείνο που θα ήταν χρήσιμο είναι να εισηγηθώ στο Προεδρείο του Συνεδρίου να συνάψει ένα πρωτόκολλο τιμής για επιστροφή όλων των προσφύγων στις πατρογονικές του εστίες και να κληθούν οι ηγέτες όλων των πολιτικών κομμάτων να βάλουν την υπογραφή τους κάτω απ' αυτό το πρωτόκολλο. Απεδείχθη εδώ απ' όσα ακούσαμε εκτός κάποιας μικρής παραφωνίας ότι υπάρχει ομοφωνία εκ μέρους της πολιτικής ηγεσίας. Ελπίζω να μην είναι μόνο στους λόγους σε τέτοιες αίθουσες προσφυγικών σωματείων ή σε προεκλογικά μπαλκόνια, αλλά να γίνει πραγματικότητα.

Αγαπητοί Κερυνειώτες,

Ήρθαμε εδώ σήμερα στην εκδήλωσή σας για να σας διαβεβαιώσουμε ακόμα μια φορά εκ μέρους της Εκκλησίας ότι στον αγώνα σας για ανάσταση της όμορφης Κερύνειας δεν είστε μόνοι. Είμαστε μαζί σας όλοι ή τουλάχιστον όλοι όσοι ενδιαφερόμαστε ειλικρινά και αποφασιστικά για τη διασφάλιση του μέλλοντος του Ελληνισμού πάνω σ' αυτήν τη γη των πατέρων μας. Ο αγώνας που διεξάγετε και διεξάγουμε μαζί σας δε γίνεται μόνο για την ικανοποίηση κάποιου αισθήματος αγάπης προς την πόλη και την Επαρχία σας, αλλά γίνεται, γιατί μας το επιβάλλει μια αδήριτη ανάγκη. Προβάλλει ως επιτακτικό καθήκον όλων μας να αγωνιστούμε για την ανάκτηση όχι μόνο της Κερύνειας αλλά όλων των πατρογονικών μας εστιών. Επειδή εμείς τουλάχιστον βλέπουμε την επιβίωση του Ελληνισμού στην Κύπρο όχι μόνον μέσα στο παρόν και προσωρινά αλλά και μέσα στο μέλλον και μόνιμα, θεωρούμε τον αγώνα για ανάκτηση των πατρογονικών μας εστιών όχι μόνο ως συναισθηματική επιθυμία αλλά ως ακρογωνιαίο λίθο για την επιβίωση και κατοχύρωση της μονιμότητας της επιβίωσής μας σ' αυτή τη νήσο. Δε χρειάζεται πολλή σοφία να αντιληφθεί κανείς ότι αν η Βόρεια κατεχόμενη σήμερα Κύπρος, μείνει στα χέρια των Τούρκων ή αν αποκλειστεί για τους Έλληνες, για τους δικαιούχους δηλαδή κατοίκους της, τότε ας μη αυταπατόμαστε. Δε θα μπορέσουμε να επιβιώσουμε στην υπόλοιπη νήσο που βρίσκεται στα χέρια μας. Τότε, στην περίπτωση αυτή η διχοτόμηση θα οριστικοποιηθεί, θα επιτευχθεί ο εκτουρκισμός ολόκληρου του κατεχόμε-

νου τμήματος της πατρίδας μας, θα μεταβληθεί σε στρατιωτικό και πολιτικό προγεφύρωμα της Τουρκίας, αλλά και θα αποτελέσει ορμητήριο για την αρπαγή και την τουρκοποίηση ολόκληρης της νήσου μας. Είναι λοιπόν χρέος όλων επιτακτικό και πρωταρχικό να αγωνιστούμε απ' όλες τις επάλξεις που μας προσφέρονται κι αν δεν υπάρχουν επάλξεις αρκετές να δημιουργήσουμε εμείς για την απελευθέρωση όλης της σκλαβωμένης γης των πατέρων μας, την επιστροφή όλων των προσφύγων στις πατρογονικές τους εστίες. Και είναι αυτό χρέος ο όχι μόνο εσάς των Κερυνειώτων, όχι μόνον όλων των Ελλήνων της Κύπρου, αλλά είναι χρέος όλου του Έθνους. Γιατί η Κερύνεια όπως και η Μόρφου και η Αμμόχωστος και η Κυθρέα και το Λευκόνοικο και η Καρπασία όπως και η Σαλαμίνα και η Αίπεια είναι χώροι εξίσου ελληνικοί και ας το ακούσει η πολιτική ηγεσία της Μητέρας Πατρίδας τούτο, είναι χώροι εξίσου ελληνικοί όπως και η Αθήνα και η Θεσσαλονίκη και η Δήλος.

Αυτά τα μέρη, τη Σαλαμίνα, την Αίπεια, τον τάφο του Αποστόλου Βαρνάβα και τόσα άλλα ιερά μνημεία της μακραίωνης ζωής μας, της θρησκευτικής και πολιτιστικής πορείας μας μέσα στην ιστορία, αυτά τα μέρη δεν μπορεί το έθνος, δεν έχει δικαίωμα να τα ξεγράψει, γιατί ξεγράφοντάς τα ξεγράφει την ιδιά του την ιστορία, προδίδει την πατρογονική μαρτυρία και προσφορά, προδίνει τα ιερά της πατρίδας χώματα, αλλά και υπονομεύει θανάσιμα την επιβίωσή του, τη συνέχιση της πορείας του μέσα στην ιστορία. Γι' αυτό, ιδού γιατί, εμείς προτιμούμε να μην είμαστε ρεαλιστές και λογικοί με εισαγωγικά αλλά προτιμούμε να είμαστε ρεαλιστές και λογικοί χωρίς εισαγωγικά. Προτιμούμε να είμαστε απορριπτικοί, γιατί απορρίπτουμε χωρίς κανένα δισταγμό την προδοσία, την υποταγή, τη διχοτόμηση. Απορρίπτουμε την απάρνηση των πατρογονικών μας εστιών. Ναι, απορρίπτουμε οποιαδήποτε λύση που θα προσβάλλει, θα ντροπιάζει την εθνική μας τιμή, την ανθρώπινη και εθνική μας αξιοπρέπεια. Απορρίπτομε ακόμη την απάτη της κακώς νοούμενης λογικής που οδηγεί στο μοίρασμα της πατρίδας μας. Χαιρόμαστε γιατί προ ολίγου ακούσαμε και το Γενικό Γραμματέα του ΑΚΕΛ να τάσσεται με τους απορριπτικούς. Ακούσαμε ότι απορρίπτει τη λύση που θα εμποδίζει τους πρόσφυγες από του να επιτρέψουν στις πατρογονικές τους εστίες. Και απορρίπτουμε όλα αυτά, όχι γιατί κινούμαστε από συναισθηματικούς λόγους, αλλά γιατί η απόρριψή τους είναι επιταγή της λογικής, της τετραγωνικής λογικής. Είμαστε λοιπόν απορριπτικοί και δεν ντρεπόμαστε γι' αυτό. Το θεωρούμε τιμή μας. Εκπληρώνουμε έτσι το εθνικό μας χρέος. Θα ντρεπόμαστε, αν κάθε φορά που οι Τούρκοι υποβάλλουν απαράδεκτες διχοτομικές προτάσεις, εμείς θα τις βλέπαμε ως απόδειξη της καλής τους δήθεν διάθεσης, για να φανούμε λογικοί με εισαγωγικά και να κερδίσουμε μερικά από τα προσφερόμενα. Η λογική που ξέρει όλη η ιστορία του έθνους μας αναγνωρίζει μια άλλη λογική, τη λογική του ΟΧΙ, όταν η πατρίδα, οι βωμοί και οι εστίες κινδυνεύουν.

Και αυτό το όχι είναι εκείνο που δόξασε και μεγάλωσε το έθνος μας, και αυτό το όχι είναι εκείνο που δίνει σε μας το δικαίωμα να καυχόμαστε γιατί είμαστε Έλληνες. Όταν οι Πέρσες εισήλασαν στην Ελλάδα, πολλοί μήδισαν. Δε μεγάλωσαν όμως αυτοί που μήδισαν την Ελλάδα. Την Ελλάδα τη μεγάλωσαν και τη δόξασαν οι Μαραθωνομάχοι, οι Σαλαμίνα και ο Λεωνίδας με τους τριακόσιους του σαν θυσιαζόταν ακριβώς για να δώσει την κατάφαση του αντρισμού αλλά και της αξιοπρέπειας και της τιμής του ελληνικού Έθνους.

Αγαπητοί μου,

Αν,όταν είχαμε την Κύπρο όλη στα χέρια μας και τα σύνορά μας ήταν ακριβώς στην Κερύνεια και η θάλασσα περιτριγύριζε παντού το νησί μας,δεν μπορέσαμε να εμποδίσουμε την Τουρκική Εισβολή, γιατί μεθοδεύτηκε η προδοσία και άνοιξε τις πύλες στον εχθρό, σκεφτείτε για μια στιγμή, πόσο πιο εύκολο θα ήταν για την Τουρκία, αν της επιτρέψουμε να έχει υπό τον άμεσο ή έμμεσο ελέγχό της οποιοδήποτε τμήμα της πατρίδας μας, πόσο πιο εύκολο θα ήταν να καταλάβει ολόκληρη την Κύπρο. Οι αφορμές βρίσκονται εύκολα και δημιουργούνται εύκολα, μπορούν μάλιστα να δημιουργηθούν κατά τρόπο που να φαίνονται πλήρως δικαιολογημένες.

Άλλωστε δημιουργήθηκε και το πραξικόπημα που άνοιξε τις πόρτες στην Τουρκία. Κάθε λύση που είναι διχοτομική, κάθε λύση που χωρίζει την πατρική μας γη σε Βορρά και Νότο υπό οποιοδήποτε όνομα κι αν φέρει, αν οι δικαιούχοι, αν οι Έλληνες, δεν επιστρέψουν στις πατρογονικές τους εστίες, τότε αυτή η λύση θα παρέχει ή θα παράσχει αυτή τη δυνατότητα στην Τουρκία. Το να μιλούμε για διεθνείς εγγυήσεις ισχυρές, νομίζουμε ότι κλείνουμε τα μάτι μπροστά στην πραγματικότητα. Καμιά χώρα δε θα έρθει εδώ να αγωνιστεί για μας, όταν η λύση η ίδια που θα δεχτούμε δε θα είναι τέτοια που δε θα εξασφαλίζει και κατοχυρώνει την επιβίωσή μας. Επομένως όσοι εισηγούνται μόνο τις διεθνείς εγγυήσεις για να δεχτούμε μια λύση, αυτοί ουσιαστικά, όσο κι αν αυτοί λέγονται ρεαλιστές βρίσκονται σε διάζευξη με την πραγματικότητα.

Αγαπητοί Κερυνειώτες,

Συγχαίρομε το Σωματείο σας, «Αδούλωτη Κερύνεια» για τους αγώνες του. Με τη δράση του επιτελεί έργο σημαντικό και βοηθεί πολύ στην προώθηση σωστών θέσεων. Πάνω στο εθνικό μας θέμα τόσο μεταξύ των ξένων όσο και ανάμεσα στο λαό μας. Με τις εκδηλώσεις σας, το Σωματείο σας από τη μια συντηρεί και ενισχύει και αφυπνίζει το αγωνιστικό φρόνημα, που τόσο ο ευδαιμονισμός όσο και ο ψευδορεαλισμός συστηματικά αντιστρέφονται, το υποσκάπτουν και προσπαθούν να το εξαλείψουν και από την άλλη κρατεί άσβεστο μέσα στις ψυχές των προσφύγων τον πόθο της επιστροφής. Το μεταβάλλει σε φλόγα που πυρπολεί και θα είναι σε θέση να καταστρέψει μια μέρα τα συρματοπλέγματα που χωρίζουν την πατρίδα μας σε βορρά και νότο.

Είμαστε στον αγώνα σας αυτό μαζί σας, αγαπητοί Κερυνειώτες. Η Εκκλησία μας ποτέ δεν είναι δυνατό να δεχτεί μιαν οποιαδήποτε λύση που να στερεί από το λαό μας τα βασικά του δικαιώματα. Βασικό σας δικαίωμα είναι η επιστροφή στις πατρογονικές σας εστίες.

Σας ευλογούμε και σας διαβεβαιώνουμε και πάλι ότι θα αγωνιζόμαστε μαζί σας ανυποχώρητοι αγωνιστές πάνω στις επάλξεις που εκάστοτε μας προσφέρονται, μέχρι τη μέρα που θα μπορέσουμε ελεύθεροι να ξαναλειτουργήσουμε στον Αρχάγγελο της Κερύνειας, στις σκλαβωμένες εκκλησίες του Βορρά μας, μέχρι την ημέρα που θα μπορέσουμε ελεύθεροι, αντάξιοι μεγάλων ηρωικών μορφών να αναπετάσουμε πάνω στον Πενταδάκτυλο, στο κάστρο της Κερύνειας, το λάβαρο της ελευθερίας, τη σημαία μιας ενωμένης Κύπρου.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ
του Προέδρου της Βουλής
ΔΡΑ ΒΑΣΟΥ ΛΥΣΣΑΡΙΔΗ

«Δεν μπορεί να υπάρξει λεύτερη Κύπρος, χωρίς λεύτερη Κερύνεια. Η αποδοχή μιας χαμένης Κερύνειας αποτελεί το πιστοποιητικό έμμεσης συνυπογραφής για μια χαμένη Κύπρο».

Αντικρίζουμε ταπεινωμένοι τον Πενταδάκτυλο. Με την εθνική και την ανθρώπινη αξιοπρέπειά μας καταρρακωμένη. Με πατρογονικές εστίες βιασμένες. Με προγονικούς ναούς συλημένους. Με τις εκκλησίες βουβές. Με τον Κεφαλόβρυσο στείρο.

Όπως δε βρισκόμαστε εδώ για να θρηνήσουμε χαμένες πατρίδες και δικαιώματα. Δεν ταιριάζει στους αγωνιστές το μοιρολόι. Η ήττα αρχίζει με την ψυχολογική αποδοχή της.

Βρισκόμαστε εδώ, ολόκληρο το φάσμα της πολιτικής ζωής του τόπου, για να επαναβεβαιώσουμε την απόφαση και την αποφασιστικότητά μας ν' αγωνιστούμε όπως και όσο χρειαστεί για τη λευτεριά ολόκληρης της Κύπρου. Γιατί πρέπει να είναι σε όλους σαφές ότι η εθελούσια αποδοχή διαγραφής των δικαιωμάτων μιας μερίδας του λαού, αποτελεί το προστάδιο για τη διαγραφή των δικαιωμάτων του συνόλου.

Δεν μπορεί να υπάρξει λεύτερη Κύπρος, χωρίς λεύτερη Κερύνεια. Η αποδοχή μιας χαμένης Κερύνειας αποτελεί το πιστοποιητικό έμμεσης συνυπογραφής για μια χαμένη Κύπρο.

Είναι φυσικό οι ξένοι υπεύθυνοι ή οι συνυπεύθυνοι για την τραγωδία να προβάλλουν την αναγκαιότητα για ένα ψεύτικο ρεαλισμό, για να υπονομεύσουν τον αγώνα μας για δικαίωση και επιβίωση. Όμως, είμαι βέβαιος ότι όλοι συμφωνούμε, πως όρος ρεαλισμός δεν είναι η παθητική αποδοχή χαμένων πατρίδων και καταπατημένων δικαιωμάτων. Ρεαλισμός είναι η συνέχιση του αγώνα, η αξιοποίηση κάθε προσφερόμενης ευκαιρίας που προκύπτει από τη σύμπτωση συμφερόντων, η προσπάθεια διαφοροποίησης ή και εκβιασμού των συμφερόντων που τοποθετούνται αρνητικά στο πρόβλημά μας. Ρεαλισμός είναι η συστράτευση λαού και πόρων στον αγώνα για εθνική σωτηρία.

Ρεαλισμός είναι η εμμονή στη διασφάλιση των δικαιωμάτων μας με τη γνωστή τοποθέτηση ότι κανενός τα δικαιώματα δεν επιβουλευόμαστε, αλλά και σε κανένα δεν εκχωρούμε τα δικά μας.

Η Τουρκία, ύστερα από την προδοσία που άνοιξε την πόρτα στον τουρκικό επεκτατισμό, υλοποίησε το πρώτο στάδιο των επιδιώξεών της. Τη δημιουργία ενός προτεκτοράτου στις κατεχόμενες περιοχές, με τον Ντενκτάς ως γκαουλάιτερ της Άγκυρας.

Προσπαθεί τώρα με βάση τα δεδομένα της βίας να δημιουργήσει προϋποθέσεις για νομιμοποίηση της διχοτόμησης και να προπαρασκευάσει το έδαφος για μια μελλοντική κηδεμονία πάνω σε ολόκληρο τον κυπριακό χώρο.

Έτσι μεταφράζονται οι απαράδεκτες αξιώσεις Τουρκίας-Ντενκτάς. Η Τουρκία στοχεύει σε διαδικασίες που επιτρέπουν την παθητική παρέλευση χρόνου, τον οποίο θα αξιοποιεί για μονιμοποίηση και νομιμοποίηση των κατοχικών δεδομένων. Περαιτέρω στοχεύει σε διαδικασίες που θα προβάλλουν το Κυπριακό σαν διακοινοτική διαμάχη για να εξασφαλίζει άλλοθι και να αποφεύγει πιέσεις.

Το δικό μας καθήκον είναι η εμμονή στις πρόνοιες των ψηφισμάτων του ΟΗΕ, που απαιτούν τερματισμό της κατοχής, απομάκρυνση των στρατευμάτων και των εποίκων και διασφάλιση των βασικών ελευθεριών, που περιλαμβάνουν το δικαίωμα όλων των προσφύγων για επάνοδο στις πατρογονικές τους εστίες. Η εμμονή ακόμα στην άμεση διακρίβωση της τύχης των αγνοουμένων, για να τεθεί τέρμα στην τόσο οδυνηρή αυτή πτυχή της Κυπριακής τραγωδίας.

Πιστεύω πως σήμερα υπάρχουν όλες οι προϋποθέσεις, που αν σωστά αξιοποιηθούν, μπορούν να οδηγήσουν σε σπάσιμο του σημερινού αδιεξόδου και διάνοιξη του δρόμου για μια δίκαιη και βιώσιμη λύση.

Θα πρέπει να διαλύσουμε τις αυταπάτες ότι θα εθισθούμε στη σημερινή πραγματικότητα και ότι ο χρόνος θα απαμβλύνει την αγωνιστική μας διάθεση.

Το μήνυμά μας είναι ότι δεν είμαστε ένας γονατισμένος λαός. Ότι δεν είμαστε διατεθειμένοι να συμβιβασθούμε με την κατοχή και το διαχωριστικό συρματόπλεγμα. Ότι δε θα ανεχθούμε λύση χωρίς λευτεριά όλης της Κύπρου και κατοχύρωση των δικαιωμάτων όλων των Κυπρίων.

Με απλά λόγια, λύση με τους Κερυνειώτες μακριά από την Κερύνεια, δεν υπάρχει.

Κι ας μη χωρούν ψευδαισθήσεις. Κάτω από το χρυσό κάλυμμα των καταναλωτικών προτύπων μιας μερίδας πολιτών, το λαϊκό ηφαίστειο σιγοβράζει.

Η απόφασή μας είναι απλή: Θέλουμε μια μόνιμη, δίκαιη λύση για όλους τους κατοίκους, ανεξάρτητα από εθνική προέλευση ή θρησκεία. Θέλουμε λύση με περήφανο Πενταδάκτυλο και λεύτερη Κερύνεια.

Μαζί, στρατευμένοι, με αυτούς τους κοινούς δίκαιους στόχους, θα αγωνισθούμε και θα δικαιωθούμε.

Θα ζωντανέψουμε τον Κεφαλόβρυσο και θα ξαναλειτουργήσουμε στη Γλυκιώτισσα.

Αυτή είναι η αμετάθετη απόφασή μας.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ
του Σύμβουλου της Πρεσβείας της Ελλάδος στην Κύπρο.
κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΤΡΙΤΑΡΗ

«Στον αγώνα που διεξάγετε για 14 τώρα χρόνια να είσθε βέβαιοι ότι δεν είσθε μόνοι. Δίπλα σας βρίσκεται η Κυβέρνηση της Ελλάδας».

Αισθάνομαι ιδιαίτερη συγκίνηση γιατί μου δίνεται σήμερα η ευκαιρία να προσφωνήσω εκ μέρους του Πρέσβη της Ελλάδος κ. Ιωάννη Φωτόπουλου, τα μέλη του Παγκύπριου Συνεδρίου Προσφύγων από την επαρχία Κερύνειας και να διαβιβάσω τα συγχαρητήριά του προς το Σωματείο «Αδούλωτη Κερύνεια» για τη διοργάνωση της σημερινής εκδήλωσης και τις θερμές του ευχαριστίες για την τιμητική πρόσκληση.

Εκδηλώσεις σαν τη σημερινή διεγείρουν στην ψυχή κάθε Έλληνα έντονα συναισθήματα πόνου και οδύνης, που κεντρίζουν τη συνείδησή μας με πείσμα και τη διαφυλάσσουν από τον κίνδυνο του εφησυχασμού και της λήθης.

Αγαπητοί Κερυνειώτες, συγκεντρωθήκατε σήμερα σ' αυτό το χώρο, για να διατρανώσετε, μια ακόμα φορά, πως δεν ξεχάσατε την ιδιαίτερη πατρίδα σας την όμορφη Κερύνεια· πως δε λησμονήσατε τα άγια χώματα που σκεπάζουν τα οστά των προγόνων σας, τους ιερούς ναούς και τους τόπους που ποτίσθηκαν με το αίμα των αγωνιστών της λευτεριάς της Κύπρου. Για να διακηρύξετε πως περιμένετε τη μέρα της επιστροφής. Και αυτό είναι το μεγάλειο και η προσφορά τέτοιων εκδηλώσεων μνήμης: δίνουν πίστη στον αγώνα για δικαίωση και επιστροφή και κρατούν τον Κυπριακό Ελληνισμό όρθιο και ακμαίο, ικανό να αγωνίζεται να επιμένει και να υπομένει.

Στον αγώνα που διεξάγετε για 14 τώρα χρόνια να είσθε βέβαιοι ότι δεν είσθε μόνοι. Δίπλα σας βρίσκεται η Κυβέρνηση της Ελλάδας, που, σε στενή και μόνιμη συνεργασία με την Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας, δίνει μάχες σε όλα τα διπλωματικά πεδία, στους διεθνείς οργανισμούς και προς τις άλλες Κυβερνήσεις για την επικράτηση της δικαιοσύνης στην Κύπρο. Δίπλα σας βρίσκεται ακόμα ολόκληρος ο πολιτικός κόσμος της Κύπρου και της Ελλάδας και οι δραστήριες δυνάμεις του απανταχού της γης Ελληνισμού, που παρακολουθούν με έντονο ενδιαφέρον τις προσπάθειες που καταβάλλονται για μιά δίκαιη λύση του Κυπριακού προβλήματος.

Μια λύση, που δεν μπορεί παρά να προνοεί και την αποκατάσταση σε ολόκληρη την Κύρο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μεταξύ των οποίων και το δικαίωμα της επιστροφής των προσφύγων στις εστίες τους.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ
του Α΄ Αντιπροέδρου του ΔΗΣΥ και βουλευτή κ. Γ. ΜΑΤΣΗ

«... Κανένα σύνταγμα δεν μπορεί να ανταποκριθεί σ' αυτή την αναγκαιότητα, εάν δεν εξασφαλίζει αναγνώριση και εφαρμογή, για όλους τους πολίτες του, του συνόλου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όπως διαγράφονται στο χάρτη των Ηνωμένων Εθνών...»

Με εύλογο συγκίνηση προσφωνώ εκ μέρους του ΔΗ.ΣΥ. το Συνέδριό σας, για να εκφράσω τη συμπαράστασή μας, με τον υπόλοιπο πολιτικό κόσμο, στη σημερινή σας εκδήλωση και ευχόμεθα η επιστροφή όλων σας στα προσφιλή πατρογονικά χώματα της όμορφης επαρχίας της Κερύνειας μας να σημάνει και την αρχή του τέλους της τραγωδίας ολόκληρου του προσφυγικού μας κόσμου.

Αν σήμερα βρισκόμαστε μαζεμένοι εδώ, είναι γιατί είμαστε αποφασισμένοι να βροντοφωνάξουμε προς κάθε κατεύθυνση την ανυποχώρητη αποφασιστικότητά μας να ζήσουμε και να ξανανθήσουμε στη γη των προγόνων μας.

Ήδη ευρίσκεται σε εξέλιξη μια νέα προσπάθεια για διευθέτηση του Κυπριακού. Μέσα στο εξελισσόμενο διεθνές πνεύμα ύφεσης θα επιδείξουμε όλη την καλή διάθεση για να επιτύχουμε λύση δίκαιη για το καλό όλων των Κυπρίων. Δίχως ξένους στρατούς, δίχως ξένες παρουσίες και εποίκους.

Διότι δεν μπορεί να υπογραφεί και να εφαρμοστεί λύση χωρίς την πλήρη και καθολική αποχώρηση του Τουρκικού στρατού και των εποίκων από την Κύπρο. Δεν είναι αυτό που θα διαπραγματευθούμε στις συνομιλίες που διεξάγονται.

Ούτε διανοούμεθα συνέχιση του μονομερούς επεμβατικού δικαιώματος οποιουδήποτε ξένου εις το έδαφός μας.

Εκείνο που θα πρέπει να μας απασχολήσει με ιδιαίτερη προσοχή και μέθοδο είναι η εξασφάλιση «Κράτους δικαίου» στην Κύπρο όπως ακριβώς το απαιτεί και το προδιαγράφει το πρόσφατο ιστορικό και ομόφωνο ψήφισμα της Ευρωβουλής των 12 κρατών-μελών της ΕΟΚ.

Θα πρέπει να συλλάβουμε σωστά τα μηνύματα της Ευρώπης σήμερα, αξιοποιώντας τα χωρίς καθυστέρηση για να δημιουργήσομε την Κύπρο του αύριο.

Γι' αυτό και οι συνεχιζόμενες συνομιλίες μας με τους Τουρκοκυπρίους θα πρέπει να διέπονται από τη σαφή θέση και απόφασή μας να δημιουργήσομε το νέο Ομόσπονδο πολίτευμά μας, λειτουργικά σωστό και συνταγματικά βιώσιμο.

Κανένα σύνταγμα δεν μπορεί να ανταποκριθεί σ' αυτή την αναγκαιότητα, εάν δεν εξασφαλίζει αναγνώριση και εφαρμογή, για όλους τους πολίτες του, του συνόλου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όπως διαγράφονται στο χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και λειτουργούν στο Ευρωπαϊκό χώρο. Και μόνο με ενότητα, σύνεση και σωστή επιχειρηματολογία και με τη δημιουργία κλίματος ειλικρινούς ενδιαφέροντος

και σωστής προσέγγισης με την άλλη πλευρά, θα μπορέσομε να αντιμετωπίσουμε σωστά τις δεσμεύσεις και τις προεκτάσεις που προέκυψαν για όλους μας από την υπογραφή των Συμφωνιών Κορυφής.

Διότι επιδιώκουμε να κτίσουμε την Ομόσπονδη Δημοκρατία της Κύπρου που θα προχωρήσει χωρίς προβλήματα στον 21ο αιώνα, της Κύπρου της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας. Και χωρίς καθυστέρηση. Διότι η παράταση της εκκρεμότητος μεγιστοποιεί τους κινδύνους που απειλούν όλους μας.

Μια τέτοια εξέλιξη θα θέσει τέρμα στη σημερινή τραγωδία μας και θα απαλλάξει όλους τους Κυπρίους από τις επιπτώσεις της Τουρκικής εισβολής, ανοίγοντας ελπιδοφόρους ορίζοντες για μας, για τα παιδιά μας και τις μελλούμενες γενιές.

«Η ΕΟΚ», αναφέρει χαρακτηριστικά το ψήφισμα του Ευρωκοινοβουλίου, «που καταργεί μετά το 1992 τα σύνορα μεταξύ των 12 κρατών-μελών της, δεν είναι δυνατό να ανεχθεί κατοχικούς στρατούς, σύνορα και διαχωριστικές γραμμές στη μικρή Κύπρο».

Θα είναι βέβαια αφελές, γνωρίζοντας την αδιαλλαξία και τις προθέσεις της άλλης πλευράς, να πιστεύουμε ότι ο δρόμος είναι ρόδινος. Θα εισέλθουμε σε σκληρές και δύσκολες διαπραγματεύσεις κατά τις οποίες οι στόχοι της Τουρκίας και οι φιλοδοξίες του Ντενκτάς θα αποκαλυφθούν. Και εάν δεν καμφθούν τουλάχιστον θα εκτεθούν διεθνώς. Θα είναι και αυτό σημαντικό βήμα στην περαιτέρω πορεία μας προς αποκατάσταση της δικαιοσύνης της πατρίδας μας.

Το κλίμα της διεθνούς ύφεσης και διαλόγου που απροσδόκητα οδηγεί όλα τα διεθνή περιφερειακά προβλήματα προς λύση, μας ευνοεί.

Χρειάζεται όμως και εμείς να απαλλαγούμε όλοι, πολιτικοί ηγέτες και λαός από τα συμπλέγματα των πολλών λαθών του παρελθόντος και παραμερίζοντας τα αρνητικά στοιχεία και μειονεκτήματα της Ζυρίχης και των μετέπειτα συνομιλιών να δώσουμε ενωμένοι και αποφασιστικοί τη μάχη για το καλύτερο μέλλον.

Μέσα στα πλαίσια του συνεχιζόμενου διαλόγου πρέπει να εκμεταλλευθούμε σωστά τις δυνατότητες που μας παρέχονται.

Ελπίζω και εύχομαι ότι η ημέρα της επιστροφής θα είναι σύντομη. Μέχρι τότε ο Δημοκρατικός Συναγερμός και όλοι μας θα παραμείνουμε πρωταγωνιστές και πρωτοπόροι στην προσπάθεια.

Αντιλαμβανόμεθα και την αγωνία και τη νοσταλγία σας για την πατρογονική εστία. Μόνο η βουβή σιωπή την εκφράζει. Και ο ποιητής τραγουδά:

«Το σπίτι που γεννήθηκα
κι αν το πατούν οι ξένοι
φωτιά είναι και με προσκαλεί
ψυχή και με προσμένει».

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

από τον Πρόεδρο του Δημοκρατικού Κόμματος και πρώην Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. **ΣΠΥΡΟ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ**

«Θέλω να διακηρύξω εν ονόματι του Δημοκρατικού Κόμματος ότι δεν πρόκειται να δώσουμε τη συγκατάθεσή μας για λύση του κυπριακού προβλήματος που δε θα εξασφαλίζει, εκτός από τις άλλες πτυχές του κυπριακού προβλήματος, απόλυτα και χωρίς περιορισμούς το δικαίωμα της επιστροφής όλων των προσφύγων στις πατρογονικές τους εστίες, των προσφύγων της Κερύνειας, της Αμμοχώστου, της Μόρφου, της Κυθρέας, της Καρπασίας».

Μακαριότατε,

Κύριε Πρόεδρε της Βουλής

Με ιδιαίτερη συγκίνηση απευθύνω το θερμό μου χαιρετισμό προς το Συνέδριο των Κερυνειωτών και εύχομαι στο Συνέδριο κάθε επιτυχία. Δε νομίζω ότι χρειάζεται πολλά για να εκθέσω τις απόψεις μας αναφορικά με το θέμα που κυρίως απασχολεί τους Κερυνειώτες και με το Κυπριακό πρόβλημα γενικότερα. Επανειλημμένα υπογράμμισα και όταν ήμουν Πρόεδρος της Δημοκρατίας κι αργότερα, ότι το θέμα της επιστροφής των προσφύγων στις πατρογονικές τους εστίες δεν είναι μόνον ένα αναφαίρετο ανθρώπινο δικαίωμα, αλλά αποτελεί και επιτακτική εθνική ανάγκη, αν πρόκειται να αποτραπούν τα τουρκικά σχέδια για μεταβολή του δημογραφικού χαρακτήρα της Κύπρου. Το δικαίωμα της επιστροφής δεν προσφέρεται για παζαρέματα ή για συμβιβασμούς. Η επιστροφή των προσφύγων, η αποχώρηση των Τουρκικών στρατευμάτων, η αποχώρηση των εποίκων, οι σωστές και αποτελεσματικές εγγυήσεις, οι βασικές ελευθερίες, αυτά είναι που αποτελούν την πεμπτουσία του Κυπριακού προβλήματος και πάνω σ᾽ αυτά θα θέλατε να υπάρχει περιθώριο για διαπραγμάτευση. Πάνω στο θέμα της αποχώρησης των τουρκικών στρατευμάτων δεν υπάρχουν περιθώρια για υπαλλαχτικές προτάσεις. Τα τουρκικά στρατεύματα πρέπει να φύγουν από την Κύπρο και πρέπει να φύγουν πριν από την οποιαδήποτε μεταπολίτευση και πριν από την εγκαθίδρυση οποιασδήποτε μεταβατικής κυβέρνησης. Το θέμα της αποχώρησης των εποίκων δεν προσφέρεται για οποιεσδήποτε υπαλλακτικές ή διαζευκτικές προτάσεις. Ούτε οι έποικοι ασφαλώς αποκτούν δικαιώματα. Αυτοί που κουβαλήθησαν εδώ εις την Κύπρο για να συμβάλουν εις την μεταβολή του δημογραφικού της χαρακτήρα υτό την σκέπη των όπλων του τουρκικού Αττίλα, δεν αποκτούν δικαιώματα. Είναι παράνομη η παρουσία τους. Και υπάρχουν ψίθυροι που μιλούν για δικαιώματα δήθεν αυτών που παντρεύτηκαν και έκαναν παιδιά. Δεν αποκτούν δικαιώματα και δεν υπάρχουν περιθώρια διαζευκτικών προτάσεων, αν πρόκειται να αποτραπούν τα τουρκικά σχέδια για τη μεταβολή του δημογραφικού χαρακτήρα του τόπου μας. Να φύγουν όλοι οι έποικοι μαζί με τα τουρκικά στρατεύματα.

Ο κ. Ντενκτάς, ασφαλώς εν ονόματι της Τουρκίας, διότι είναι αστείο να ισχυρίζεται κανείς ότι άλλες απόψεις έχει ο Ντενκτάς και άλλες η Τουρκία, μας έκανε επανειλημμένα σαφές ότι προσβλέπει σε μια λύση του Κυπριακού προβλήματος, σε μια λύση φυλετικών διακρίσεων σε μια λύση που θα εξασφαλίζει τον έλεγχο της Τουρκίας πάνω σ' ολόκληρη την Κύπρο. Οποιαδήποτε προσπάθεια να πιστωθεί ο Ντενκτάς, η τουρκική πλευρά, με καλή θέληση είναι ανεδαφική, ανεπίτρεπτη και εθνικά απαράδεκτη. Κι ας μου επιτραπεί να προσθέσω ότι δεν τρώμε κουτόχορτο. Ο Ντενκτάς δεν έχει μεταβάλει καθόλου τις θέσεις του. Μπορεί να προσπαθεί να ωραιοποιήσει τις θέσεις του. Αλλά την ώρα που προσπαθεί ο Ντενκτάς να ωραιοποιήσει τις θέσεις του δεν έχουμε εμείς το δικαίωμα να ωραιοποιούμε τις τουρκικές θέσεις. Οι θέσεις του Ντενκτάς και οι θέσεις της Άγκυρας είναι οι ίδιες. Αποβλέπουν σε μια διχοτομική λύση και σε μια λύση που ταυτόχρονα θα θέτει την Κύπρο ολόκληρη κάτω από τον έλεγχο της Τουρκίας. Θα μπορούσε κανείς να μπει σε λεπτομέρειες, αλλά δε χρειάζεται. Εκείνο όμως που ανησυχεί περισσότερο τις ημέρες αυτές είναι το γεγονός ότι καλούμεθα να συνεχίσουμε το διάλογο σε μια διαδικασία την οποία προσωπικά θεωρώ επικίνδυνη. Αν σκοπό της διαδικασίας είναι να διατυπωθούν οι τρόποι εφαρμογής των αρχών είναι ένα πράγμα, αλλά αν σκοπός της διαδικασίας είναι αυτός που υπέδειξε δυστυχώς ο ίδιος ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών με τη δήλωση που μας ζητά να απαγκιστρωθούμε από τις πάγιες θέσεις μας, τότε είναι άλλο πράγμα. Θα μας ζητήσουν υπαλλακτικές προτάσεις με τις οποίες θα μετακινούμεθα από τις θέσεις μας. Αυτός είναι ο σκοπός της διαδικασίας. Αυτά τα πράγματα θα έχουμε το χρόνο να τα δούμε στην τριήμερη σύσκεψη του Εθνικού Συμβουλίου, σε μια προσπάθεια να καθορίσουμε μια κοινή γραμμή και κοινή πολιτική. Και θα ήταν ευχής έργο να καταλήξουμε σε μια κοινή πολιτική. Και ασφαλώς θέλουμε ενότητα. Αλλά η ενότητα πρέπει να στηρίζεται σε συμφωνία πάνω στην ουσία του κυπριακού προβλήματος, σε συμφωνία πάνω στους στόχους, σε συμφωνία πάνω στους χειρισμούς. Αόριστη ενότητα αποτελεί ένα σύνθημα ευήχο χωρίς περιεχόμενο. Η προσπάθεια ασφαλώς και ο στόχος στο τριήμερο είναι να υπάρξει πραγματική ομοφωνία. Και πρέπει να καταλήξουμε στο τι πρέπει να γίνει. Θα πρέπει να πάρουμε την απόφαση να ζητήσουμε μια νέα σύσκεψη στην Αθήνα για να συζητήσουμε με την Ελληνική κυβέρνηση το τι πρέπει να γίνει από τώρα και στο εξής. Γιατί είναι μεγάλοι οι κίνδυνοι που απειλούν τον κυπριακό ελληνισμό και τον ευρύτερο ελληνισμό. Είναι η ώρα να αναλάβουμε όλοι μας συλλογικά και ξεχωριστά τις ευθύνες μας απέναντι του ελληνισμού και απέναντι της ιστορίας. Ήρθε η ώρα να επανεξετάσουμε τη γραμμή που ακολουθούμε. Ήρθε η ώρα να επανεκτιμήσουμε τα πράγματα για τη σωτηρία και τη δικαίωση της Κύπρου. Όταν αναφέρθηκα στη δήλωση του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών που μας ζητά και από τις δύο πλευρές να εγκαταλείψουμε τις θέσεις μας και πιστεύω ότι εννοεί πραγματικά να εγκαταλείψουμε τις θέσεις μας, γνωρίζοντας πολύ καλά παρασκήνια του παρελθόντος, όταν αναφέρθηκε σ' αυτό, ήρθε στο μυαλό μου πιο έντονα το τι πρέπει εμείς να κάνουμε και ποιες είναι οι δικές μας ευθύνες. Πολλά περιμένουμε από το διεθνή παράγοντα. Και ορθά. Γιατί μόνο αν κινηθεί σωστά ο διεθνής παράγοντας και συμφωνώ απόλυτα ότι πρέπει η διεθνοποίηση να συνεχιστεί στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, ο διεθνής παράγοντας από την άλλη θα ικανοποιείται από τη διεξαγωγή του διαλόγου και δε θα στραφεί προς την Τουρκία, αν δεν

τον πείσουμε εμείς ότι δεν προσφερόμεθα για άλλες υποχωρήσεις. Για να κινηθεί ο διεθνής παράγοντας προς τη Τουρκία, πρέπει να πεισθεί ότι εμείς δεν καταρρέουμε, ότι δεν προσφερόμεθα για συμβιβασμούς στα θέματα της ουσίας του κυπριακού προβλήματος, ότι δε δεχόμεθα εξουδετέρωση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των βασικών ελευθεριών, ότι δεν δεχόμεθα παραμονή των τουρκικών στρατευμάτων στην Κύπρο, ότι δε δεχόμεθα παραμονή των εποίκων στην Κύπρο, ότι δε δεχόμεθα, εγγυήσεις της προηγούμενης μορφής, ότι δεν δεχόμεθα εξουδετέρωση των βασικών ελευθεριών ούτε ξεπούλημα των περιουσιών, των δικών μας περιουσιών στον Βορρά, το λεγόμενο βορρά, την κατεχόμενη περιοχή ούτε εξουδετέρωση του δικαιώματος της επιστροφής και της ελεύθερης εγκατάστασης. Κομπάζει ο Ντενκτάς ότι επιτρέπει, λέγει, το δικαίωμα της ελευθέρας διακίνησης, επιτρέπει επισκέψεις των ελλήνων στις περιουσίες τους και τα σπίτια τους υπό τύπο τουρισμού υπό τον έλεγχο της αστυνομίας και αυτό χαρακτηρίζεται ως μετακίνησής του, σαν πρόοδος. Πρέπει να είμαστε προσεκτικοί. Οι ευθύνες είναι τεράστιες. Ξέρω ότι με αυτά που λέγω ενοχλούνται κάποιοι. Ήδη μια εφημερίδα σήμερα έγραψε ότι το πρόβλημα είναι ότι ο Κυπριανού ακόμα δεν έφυγε από το πολιτικό προσκήνιο. Δεν είναι η ώρα για να ασχοληθώ μ' αυτά, αλλά αφορά τις θέσεις μου στο Κυπριακό πρόβλημα. Πιστεύω ότι ο καθένας πρέπει να είναι ελεύθερος να έχει τις θέσεις του και ελεύθερα να συζητεί μέσα στα πλαίσια του Εθνικού Συμβουλίου. Δεν είμεθα απορριπτικοί υπό την έννοια ότι δε θέλουμε λύση του Κυπριακού προβλήματος. Θέλουμε λύση, αλλά τη σωστή λύση. Τη λύση που να εξασφαλίζει την επιβίωσή μας στη γη των πατέρων μας, τη λύση που θα εξασφαλίζει τη δικαίωσή μας. Δε θέλω να σας κουράσω περισσότερο, απλώς θέλω να διακηρύξω εν ονόματι του Δημοκρατικού Κόμματος ότι δεν πρόκειται να δώσουμε τη συγκατάθεσή μας για λύση του κυπριακού προβλήματος που δε θα εξασφαλίζει, εκτός από τις άλλες πτυχές του κυπριακού προβλήματος, απόλυτα και χωρίς περιορισμούς το δικαίωμα της επιστροφής όλων των προσφύγων στις πατρογονικές τους εστίες, των προσφύγων της Κερύνειας, της Αμμοχώστου, της Μόρφου, της Κυθρέας, της Καρπασίας, όλων των προσφύγων.

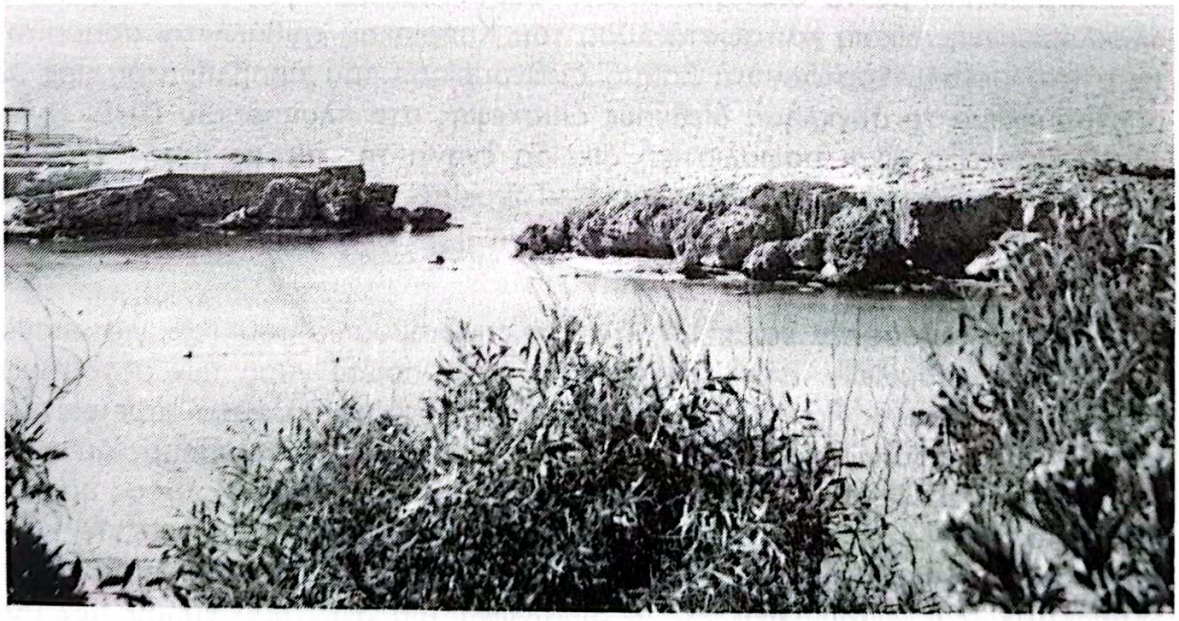

«Δεν ξεχνούμε τη γη των πατέρων μας...»

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ του Γενικού Γραμματέα του ΑΚΕΛ
κ. ΔΗΜΗΤΡΗ ΧΡΙΣΤΟΦΙΑ

«Η λύση του Κυπριακού πρέπει να κατοχυρώνει τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας και ιδιαίτερα το δικαίωμα εγκατάστασης, διακίνησης και απόκτησης περιουσίας.»

Από μέρους της Κ.Ε. του ΑΚΕΛ μεταφέρω στο Συνέδριο Προσφύγων από την Επαρχία Κερύνειας που οργανώνει το Σωματείο «Αδούλωτη Κερύνεια» και προς όλους τους Κερυνειώτες, Ελληνοκύπριους και Τουρκοκύπριους, θερμό αγωνιστικό χαιρετισμό.

Από τούτο το βήμα χαιρετίζουμε ολόκληρη την κατεχόμενη γη μας. Χαιρετίζουμε την κατεχόμενη από τους Αττίλες πανέμορφη Επαρχία μας την Κερύνεια, που βρίσκεται πάντα στη σκέψη και στις καρδιές μας και απ' όπου καμιά δύναμη, κανένας Αττίλας δεν μπορεί να τη ξεριζώσει.

Αγαπητοί φίλοι,

Οι θέσεις του Κόμματός μας πάνω στο θέμα του Συνεδρίου σας αλλά και γενικότερα στο Κυπριακό είναι καλά γνωστές. Ευχαριστούμε το Σωματείο «Αδούλωτη Κερύνεια», που μας δίδει την ευκαιρία να τις επαναλάβουμε έστω και τηλεγραφικά, γιατί ο χρόνος που έχουμε στη διάθεσή μας δυστυχώς δε μας επιτρέπει να επεκταθούμε.

Θεωρούμε το διάλογο σαν τη μοναδική διαδικασία που μπορεί να οδηγήσει σε λύση της εσωτερικής πτυχής του προβλήματός μας. Επιμένουμε και θα επιμένουμε σ' ένα ουσιαστικό διάλογο. Δε δεχόμαστε διάλογο χάριν του διαλόγου, ούτε και ένα χρονοβόρο διάλογο.

Παράλληλα με το διάλογο, είναι ακράδαντη πεποίθησή μας ότι για μια ολοκληρωμένη, δίκαιη και σωστή λύση του Κυπριακού επιβάλλεται απαραίτητα η στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό διεθνοποίηση του προβλήματός μας με αποκορύφωμα τη σύγκληση διεθνούς διάσκεψης στα πλαίσια του ΟΗΕ. Η διεθνής διάσκεψη είναι ασφαλιστική δικλίδα έναντι της πίεσης δυτικών δυνάμεων για παραμονή στρατευμάτων της Τουρκίας και υποχωρήσεις στο θέμα των εγγυήσεων. Τέτοιες πιέσεις υπήρξαν στο παρελθόν και είναι σίγουρο πως θα ασκηθούν και στο μέλλον.

Έχουμε αποδεχτεί και χαιρετίσει την πρωτοβουλία του Γ.Γ. για επανέναρξη των συνομιλιών. Διαπιστώνουμε ότι στον πρώτο γύρο των συνομιλιών δεν υπήρξε πρόοδος και αυτό γιατί η τουρκική πλευρά παρέμεινε αμετακίνητη σε αδιάλλαχτες, απαράδεχτες διχοτομικές θέσεις. Δε συμβουλεύουμε όμως να διακοπεί ο διάλογος. Αυτό θα ήταν λάθος θα λειτουργούσε σε βάρος μας, σε βάρος της υπόθεσης της Κύπρου. Πιστεύουμε ότι πρέπει να εξαντληθεί κάθε δυνατότητα επιτυχίας του διαλόγου. Γι' αυτό και δεχτήκαμε τη διαδικαστική εισήγηση του Γ.Γ. του ΟΗΕ για τη διεξαγωγή του δεύτερου γύρου των συνομιλιών.

Τη διαδικασία που πρότεινε ο Γ.Γ. του ΟΗΕ την αντιλαμβανόμαστε σαν διαδικασία για το πώς εφαρμόζονται στην πράξη κάποιες αρχές. Κάποιες αρχές που ταυτίζονται με το Χάρτη του ΟΗΕ, με τα ψηφίσματα του ΟΗΕ για την Κύπρο και τις συμφωνίες κορυφής και που δεν μπορούμε να υποχωρήσουμε πέρα από αυτές τις αρχές. Δε συζητούμε, δεν παζαρεύουμε αυτές τις αρχές. Εκείνο που συζητούμε είναι διάφορες επιλογές που θα μας οδηγήσουν στην εφαρμογή τους και κατ' επέκταση στη σωστή δίκαιη και βιώσιμη λύση του Κυπριακού.

Θέλουμε να είμαστε ξεκάθαροι, όταν μιλούμε για αρχές τι εννοούμε.

Για το ΑΚΕΛ είναι αδιανόητη οποιαδήποτε λύση που θα σήμαινε διχοτόμηση της Κύπρου κάτω από οποιαδήποτε μορφή. Λέμε μ' όλη την ειλικρίνεια και υπευθυνότητά μας ΝΑΙ στην ομοσπονδία αλλά ΟΧΙ στη διχοτόμηση. Όχι σε συνομοσπονδία. Λύση για μας σημαίνει εφαρμογή των αποφάσεων του ΟΗΕ για το Κυπριακό και υλοποίηση των συμφωνιών κορυφής.

Δεν μπορούμε να δεχτούμε λύση με την παρουσία κατοχικών ή άλλων ξένων στρατευμάτων. Η Κύπρος πρέπει να αποστρατικοποιηθεί. Το ίδιο να φύγουν και οι έποικοι.

Θέλουμε διευρυμένες αξιόπιστες διεθνείς εγγυήσεις για την ανεξαρτησία της Κύπρου. Απορρίπτουμε κατηγορηματικά κάθε ιδέα μονομερούς δικαιώματος επέμβασης οποιασδήποτε των εγγυητριών δυνάμεων. Οι συμφωνίες που ισχύουν σήμερα και που περιορίζουν την ανεξαρτησία και κυριαρχία της Κύπρου πρέπει να αντικατασταθούν με άλλες σύμφωνες με το διεθνές δίκαιο.

Η λύση του Κυπριακού πρέπει να κατοχυρώνει τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας και ιδιαίτερα το δικαίωμα εγκατάστασης, διακίνησης και απόκτησης περιουσίας. Μιλούμε μπροστά σε πρόσφυγες και πρέπει νάμαστε ξεκάθαροι. Για μας είναι αδιανόητη οποιαδήποτε λύση που δεν κατοχυρώνει το δικαίωμα των πολιτών της Ομόσπονδης Κυπριακής Δημοκρατίας για ελεύθερη εγκατάσταση. Αυτό σημαίνει κατοχύρωση του δικαιώματος όλων των προσφύγων για επιστροφή. Απορρίπτουμε κατηγορηματικά την έτσι ονομαζόμενη μηδενική επιλογή στις περιουσίες που τελευταία διακηρύττει ο κ. Ντενκτάς. Αυτό απλά σημαίνει διχοτόμηση. Σημαίνει δυο ξεχωριστά κράτη.

Αγαπητοί φίλοι,

Εμείς του ΑΚΕΛ παραμένουμε σταθεροί στις θέσεις μας για τη σημασία και το ρόλο της επαναπροσέγγισης, για την ανάγκη καταπολέμησης του σοβινισμού, για την ανάγκη άσκησης πιέσεων στην Τουρκία, για την ανάγκη όπως το Κυπριακό περιληφθεί στα περιφερειακά προβλήματα που συζητούν η Σοβιετική Ένωση και οι ΗΠΑ. Δε θα αναλύσουμε αυτές μας τις θέσεις. Θα υπογραμμίσουμε μόνο τη μεγάλη σημασία που έχει για την υπόθεση της Κύπρου το τελευταίο έγγραφο που κυκλοφόρησε η Σοβιετική Ένωση στο ΟΗΕ.

Είναι πεποίθησή μας πως με τη βοήθεια των ειλικρινών φίλων μας αλλά και με το δικό μας αγώνα θα πετύχουμε τους στόχους μας. Θα ξαναπάμε στην κατεχόμενη γή μας, θα ξαναπάμε πίσω στην αγαπημένη μας Κερύνεια, θα ζήσουμε ξανά σε ειρήνη και φιλία με τους τουρκοκύπριους συμπατριώτες μας.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ
του Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου της ΕΔΕΚ
κ. ΤΑΚΗ ΧΑΤΖΗΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

«Αν πιστέψουμε στον αγώνα και στις προοπτικές του αν πάρουμε με αποφασιστικότητα την τύχη μας στα χέρια μας για σωστούς και όχι μισούς αγώνες, αν δώσουμε δείγματα πάλης κι αποφασιστικότητας, τότε θα βρεθούμε στην πρωτοπορία του Έθνους και με τη συμπαράσταση όλης της Ελλάδας θα ανοίξει ο δρόμος της λευτεριάς, ο δρόμος της επιστροφής στην Κερύνεια».

Όταν μιλούμε σε Κερυνειώτες, μιλούμε για την ουσία του Κυπριακού. Η Κερύνεια μετρά όλες τις δυνατότητες και την απαντοχή μας και αλοίμονο αν τη βρίσκει λίγη. Γινόμαστε τότε ανάξιοι της Κερύνειας, ανάξιοι της Κύπρου κι εμείς θέλουμε να γίνουμε αντάξιοί της.

Στην επιστροφή στην Κερύνεια στηρίζεται η ενότητα.

Στην Κερύνεια στηρίζονται οι εθνικοί και πολιτικοί προσανατολισμοί μας. Εκεί είναι τα σύνορά μας.

Εδώ σε αυτή την αίθουσα, δίνουμε σήμερα απάντηση σε όσους νομίζουν ότι η πάροδος του χρόνου ξεθωριάζει η επιθυμία της επιστροφής και διευκολύνονται έτσι διχοτομικές λύσεις. Θα διαπιστώσει αντίθετα ότι φουντώνει ο πόθος του γυρισμού μέσα στις καρδιές όλων των Κερυνειωτών, παλαιοτέρων και νεοτέρων, όλων των Κυπρίων γιατί η Κερύνεια είναι η πατρίδα όλων των Κυπρίων, ανεξάρτητα που ζουν και που μένουν, γιατί όλοι οι Κύπριοι είναι πρόσφυγες.

Αυτό το μήνυμα πρέπει να πάει παντού. Να πάει στο Γενικό Γραμματέα του Ο.Η.Ε., γιατί το Κυπριακό δεν είναι αυτό που περιγράφει με τις ισοπεδωτικές θέσεις του. Δεν είμαστε το ίδιο υπεύθυνοι Τουρκία και Κύπρος για την παράταση του Κυπριακού και ούτε η λύση του εξαρτάται από μετακινήσεις από προηγούμενες θέσεις.

Αν υπάρχει κάποιος που πρέπει να μετακινηθεί είναι ο Ντενκτάς κι αυτό πρέπει να το κάνει καθαρά ο Γ.Γραμματέας του ΟΗΕ.

Εμείς δεν μπορούμε να εγκαταλείψουμε ούτε την επιστροφή, ούτε τα σπίτια μας, ούτε τη θέση μας για απομάκρυνση των κατοχικών δυνάμεων και των εποίκων. Και θα πρέπει να πάει το μήνυμα της απελευθέρωσης και της επιστροφής στον κ. Ρήγκαν και στον κ. Μπους, που βλέπουν πρόοδο εκεί που δεν υπάρχει και μας συνιστούν να μην ενοχλούμε τη γραμμή Αττίλα.

Αυτό δεν μπορούμε να τους το υποσχεθούμε, γιατί όσο υπάρχει η γραμμή Αττίλα είναι κλειστοί οι δρόμοι της επιστροφής.

Στόχος μας και επιδίωξή μας είναι η κατάργηση της γραμμής Αττίλα. Αυτό πρέπει από όλους να γίνει κατανοητό.

Το Κυπριακό, μας λέγουν, είναι δύσκολο. Και η δυσκολία του προέρχεται από το γεγονός ότι η Τουρκία είναι δυνατή κι εμείς μικροί και αδύνατοι. Κι αυτό είναι αλήθεια. Όμως πότε και σε ποια περίπτωση οι κατεχόμενοι παραιτήθηκαν για το λόγο αυτό από τον αγώνα για απελευθέρωση; Εμείς σίγουρα δεν πρέπει να πρωτοτυπήσουμε.

Αλλωστε περηφανευόμαστε ότι είμαστε Έλληνες και οι αγώνες των Ελλήνων ήταν πάντα άνισοι, στοίχισαν θυσίες πολλές, όμως και δόξες και νίκες.

Άνισοι ήταν παντού όλοι οι αγώνες για λευτεριά, όμως τελικά νικούσαν οι σκλαβωμένοι. Γιατί τούτο να αποκλείεται για την Κύπρο;

Η πάλη οικοδομείται με τις καθημερινές αποφάσεις μας. Οικοδομείται με την άμυνα που αργεί και καθυστερεί. Η άμυνα χρειάζεται χρήματα και αξιοποίηση του λαού. Όταν ανταποκριθούμε θετικά, θα πάρει τότε τα σωστά μηνύματα η Τουρκία που άρχισε κιόλας να ανησυχεί.

Θα πρέπει έμπρακτα και καθημερινά να επιβεβαιώνουμε τις θέσεις μας. Οι λαϊκές εκδηλώσεις μπροστά στο συρματόπλεγμα του Αττίλα ενοχλούν την Άγκυρα και τον Ντενκτάς, γιατί δεν μπορούν να κάθονται άνεγνοιας στα σπίτια μας. Ας μη κάνουμε τη χάρη στους κατακτητές να σιωπούμε και να δεχόμαστε παθητικά την κατάσταση, να υποτασσόμαστε σε δαιδάλους φράσεων και διαδικασιών και σε ερμηνείες καλής θέλησης εκεί που δεν υπάρχουν.

Ας μην ωραιοποιούμε τις θέσεις του Ντενκτάς, γιατί αν όχι τίποτε άλλο μπορεί να θεωρηθούμε αφελείς ή γελοίοι. Κι εμείς εδώ έχουμε δουλειά να κάνουμε, να προστατέψουμε την ύπαρξη και την ιστορική μας συνέχεια.

Θα πρέπει ακόμα να κρατούμε το Κυπριακό ανοικτό στο διεθνή χώρο. Είναι γι αυτό που ζητάμε άμεσα προσφυγή στον ΟΗΕ και φέτος και κάθε χρόνο. Όπως ακριβώς γίνεται για το Αφχανιστάν τη Δυτική Σαχάρα, την Ν. Αφρική, τη Ναμίμπια. Συνομιλούν αλλά και προσφεύγουν στα Ην. Έθνη. Μόνο έτσι θα αξιοποιήσουμε το ευνοϊκό διεθνές κλίμα, μόνο έτσι γίνεται σωστή τοποθέτηση του Κυπριακού και μόνο τότε ασκούνται πιέσεις πάνω στην Τουρκία.

Χωρίς διεθνοποίηση δεν υπάρχει Κυπριακό. Και το μεγαλύτερο λάθος από το 74 και μετά ήταν η απομάκρυνση του Κυπριακού από τον ΟΗΕ.

Υπάρχουν και οι έποικοι και κάποιοι άρχισαν να διερωτούνται: Πώς θα τους διώξουμε; Ούτε οι στρατοί κατοχής, ούτε οι έποικοι είναι μοναδικό φαινόμενο της Κύπρου. Όπου ξεσηκώθηκαν και πάλαιψαν οι λαοί για τα δικαιώματά τους οι στρατοί και οι έποικοι έφυγαν. Και στην Αγκόλα, και στην Αλγερία και στην Ν. Καληδονία όπου έμειναν πάνω από 3-5 αιώνες.

Αν πιστέψουμε στον αγώνα και στις προοπτικές του, αν πάρουμε με αποφασιστικότητα την τύχη μας στα χέρια μας για σωστούς και όχι μισούς αγώνες, αν δώσουμε δείγματα πάλης κι αποφασιστικότητας τότε θα βρεθούμε στην πρωτοπορία του Έθνους και με τη συμπαράσταση όλης της Ελλάδας θα ανοίξει ο δρόμος της λευτεριάς, ο δρόμος της επιστροφής στην Κερύνεια .

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ
Κοινοβουλευτικού Εκπροσώπου των Φιλελευθέρων

«Το κόμμα μας υποστηρίζει ανεπιφύλακτα την κατοχύρωση του αναφαίρετου δικαιώματος των προσφύγων, συμπεριλαμβανομένων οπωσδήποτε και των Κερυνειωτών, για επιστροφή στις πατρογονικές τους εστίες με κατοχυρωμένα όλα τα ανθρώπινα και πολιτικά τους δικαιώματα».

Κες, κοι, Αγαπητοί Σύνεδροι

Εκ μέρους του Κόμματος των Φιλελευθέρων και υπό την ιδιότητά μου ως Πρόεδρος της Επαρχιακής Επιτροπής Προσφύγων Κερύνειας του κόμματος απευθύνω θερμό και αγωνιστικό χαιρετισμό σε όλους σας και εύχομαι κάθε επιτυχία στις εργασίες του συνεδρίου σας.

Το κόμμα μας είναι προσγειωμένο σε ό,τι αφορά τους οραματισμούς, αλλά ταυτόχρονα, σαφές και συγκεκριμένο όσον αφορά τις επιδιώξεις μας.

Είμεθα σημαιοφόροι των εθνικών επιδιώξεων αλλά και μελετητές της εφικτότητας των γιατί, εθνικές επιδιώξεις χωρίς εφικτότητα ισοδυναμούν με λάβαρο χωρίς γη και πατρίδα πάνω στην οποία να σταθεί και να στηριχθεί.

Θα πρέπει να συνειδητοποιηθεί από όλους πως η ιστορία και η γεωγραφία κληροδότησαν στην παρούσα γενιά των Κυπρίων δύο κοινότητες και ένα μεγάλο πρόβλημα.

Οι κοινότητες αυτές ή θα μπορέσουν να συνυπάρξουν ειρηνικά ή θα συγκρουσθούν και αν συμβεί το δεύτερο, στον πόλεμο θα εμπλακούν μοιραία και οι εθνικοί κορμοί από τους οποίους οι κοινότητες προέρχονται.

Η λύση της διχοτόμησης και η κατ' ακολουθίαν διπλή ένωση την οποία ασπάζονται μερικοί δεν είναι μόνο εθνικά απαράδεκτη, αλλά θα αποδειχθεί και εφήμερη. Θα πρέπει να αναμένεται σαν μοιραία εξέλιξη η σύγκρουση και ο πόλεμος.

Η μόνη λογική και γενικά αποδεκτή διαδικασία παραμένει η ειρηνική και μέσω των συνομιλιών λύση του Κυπριακού Προβλήματος.

Δεν είναι τυχαίο που η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται σήμερα στην επίλυση όλων των σοβαρών διεθνών προβλημάτων ακόμη και μεταξύ των υπερδυνάμεων.

Σήμερα, που γιορτάζεται η 40η επέτειος της Οικουμενικής Διακήρυξης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν μπορεί κανείς να αμφιβάλλει ότι τα δικαιώματα αυτά διευρύνονται σε κάθε γωνιά της γης με ειρηνικό τρόπο και την δύναμη της κοινωνικής εξέλιξης.

Η Κύπρος θα σωθεί, θα επιβιώσει και θα ζήσει μόνον όταν ευρεθεί η εξισορροπημένη αρμονία και ο σωστός τρόπος συνύπαρξης των δύο κοινοτή-

των στα χώματα αυτά της ανατολικής Μεσογείου στα οποία η μοίρα τους έταξε να ζήσουν.

Είναι γι' αυτόν τον λόγο που η κατοχύρωση αυτών των δικαιωμάτων και πανανθρωπίνων ελευθεριών στην Κύπρο δεν μπορεί παρά οπωσδήποτε να υπερισχύσουν και να γίνουν πραγματικότης.

Σίγουρα η προσπάθεια μας θα πρέπει να είναι συνεχής αλλά συνάμα και νουνεχής. Ο αγώνας μας είναι δύσκολος.

Ας μη ξεχνάμε όμως ότι οι νέες ευνοϊκές διεθνείς συγκυρίες και η ολόπλευρη συμπαράσταση και υποστήριξη της Ελλάδας και του ευρύτερου Ελληνισμού αποτελούν για μας σήμερα το ουσιαστικό αντίβαρο που χρειαζόμεθα για να αντιμετωπίσουμε τις ετεροβαρείς συνθήκες που δημιουργήθηκαν στην Κύπρο τα τελευταία 14 χρόνια.

Αγαπητοί σύνεδροι. Το κόμμα μας υποστηρίζει ανεπιφύλακτα την κατωχύρωση του αναφαίρετου δικαιώματος των προσφύγων, συμπεριλαμβανομένου οπωσδήποτε και των Κερυνειωτών, για επιστροφή στις πατρογονικές τους εστίες με κατοχυρωμένα όλα τα ανθρώπινα και πολιτικά τους δικαιώματα.

Και είναι γι' αυτό το λόγο που το κόμμα μας υποστήριξε και θα συνεχίσει να υποστηρίζει τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Γιώργο Βασιλείου στις προσπάθειές του για μια έντιμη, βιώσιμη και εθνικά αποδεκτή λύση του κυπριακού προβλήματος.

Πιστεύομε ακράδαντα ότι η ενίσχυση των προσπαθειών που καταβάλλει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αποτελεί εθνική υποχρέωση για όλους μας για να μπορέσει επί τέλους αυτός ο λαός να βρει τη δικαίωσή του.

Κύριοι Σύνεδροι,

Με αυτές τις σκέψεις σας απευθύνω και πάλιν εγκάρδιο χαιρετισμό εκ μέρους του Κόμματος των Φιλελευθέρων και του Προέδρου του κ. Ν.Ρολάνδη και γενικά σας ευχόμαστε κάθε επιτυχία στο συνέδριό σας.

Θα πρέπει να συνειδητοποιηθεί από όλους ότι με το να συνομιλούμε δε σημαίνει και πως υποχωρούμε.

Με το να προσπαθούμε να λύσομε ειρηνικά το πρόβλημα δε σημαίνει ότι απεμπολούμε τις αρχές μας.

Είναι γι' αυτόν το λόγο που υποστηρίζουμε τη διαδικασία του ενδοκυπριακού διαλόγου ως της μόνης λογικής και αποτελεσματικής οδού για προώθηση του προβλήματός μας.

Δεν είναι τυχαίο που η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται σήμερα στην επίλυση όλων των σοβαρών διεθνών προβλημάτων ακόμη και μεταξύ των υπερδυνάμεων.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ
του κ. Α. Παναγιώτου Βουλευτή του ΔΗΚΟ.

«Θαυμάζουμε την αντοχή των Κερυνειωτών συμπατριωτών μας που τους έλαχε σήμερα ο κλήρος να σηκώνουν όλο το βάρος της εθνικής ευθύνης».

Εκ μέρους των απορριπτικών της ΕΝΩΣΗΣ ΚΕΝΤΡΟΥ, χαιρετίζουμε και συγχαίρουμε τον περήφανο λαό της Αδούλωτης Κερύνειας, το λαό της Αντίστασης, της αγωνιστικής πρωτοπορίας και της εθνικής δικαίωσης.

Μέσα από τον πόνο της τραγωδίας, την πίκρα του ξεριζωμού και της δυστυχίας, επιβιώσετε και αναβιώσετε, σηκώνοντας όλο το βάρος της εθνικής ευθύνης, για να διεκδικάτε ανυποχώρητα τα αναφαίρετα δικαιώματά σας. Υπόδειγμα καθήκοντος και χρέους για όλους μας, παράδειγμα και υπόμνηση για όσους θέλουν να ζουν ελεύθεροι, για εκείνους που νοιάζονται για την πατρίδα. Για να αντλούν διδάγματα, δύναμη και θάρρος να προχωρούν, να συνεχίζουν και διαινίζονται μέσα από κρίσιμα αναδιπλώματα της ιστορίας.

Θαυμάζουμε την αντοχή και το κουράγιο σας, την πίστη και την αποφασιστικότητά σας και συμμεριζόμαστε απόλυτα την αγωνία και τη νοσταλγία σας.

Βαριά η ευθύνη σας. Γιατί καλείσθε να σηκώσετε το βάρος της μακραίωνης ιστορίας σας και να δικαιώσετε τις θυσίες και την παράδοση των προγόνων σας. Βαριά η ευθύνη σας. Γιατί καλούμαστε να ξεπλύνουμε τη ντροπή και να σηκώσουμε μαζί ψηλά την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, την τιμή και την υπόληψη του δοκιμαζόμενου λαού μας, πιστοί συμπαραστάτες και συναγωνιστές σας, μέχρις ότου γυρίσετε ΟΛΟΙ μέχρι και τον τελευταίο και ζήσετε ελεύθεροι στα άγια χώματα της γης των πατέρων σας.

Είναι μερικοί που συστήνουν τη δική σας θυματοποίηση, για να σωθούν δήθεν οι υπόλοιποι. Να ξεχάσουμε αυτά που χάσαμε, για να σώσουμε δήθεν, αυτά που έχουμε. Εάν όμως το ανεχθούμε, δημιουργούμε αμέσως όλες τις προδιαγραφές, για να καταντήσουμε σίγουρα υποψήφια μελλοντικά θύματα.

Και είναι γι' αυτό που επιμένουμε και προειδοποιούμε. Να μη επιτρέψουμε προϋποθέσεις, που θα διευκολύνουν τα επεκτατικά και κατακτητικά σχέδια της Τουρκίας, παραδίδοντας την Κύπρο ανυπεράσπιστη και τον λαό μας αιχμάλωτο στις εγκληματικές της διαθέσεις. Γιατί σε τέτοια περίπτωση και στην κατάλληλη ευκαιρία όσοι γλυτώσουμε τη σφαγή και την ατίμωση, θα πάρουμε για πάντα το δρόμο της μόνιμης εξορίας, για ν' αγναντεύουμε από μακριά την πικρή ανάμνηση μιας χαμένης πατρίδας. Και εμείς δεν είμαστε διατεθειμένοι, να διαπράξουμε ή συνεργήσουμε με τη συγκατάθεσή μας, σε ένα τέτοιο μεγάλο εθνικό έγκλημα σε βάρος του τόπου και του λαού.

Σε όσους προσάπτουν τη μομφή του εξτρεμισμού και του σωβινισμού, έχουμε τούτο μόνο να πούμε. Όταν ένας λαός ζήσει την άγρια σφαγή και

την ατίμωση, τον ξεριζωμό και την αρπαγή της πατρίδας, όταν η απειλή και ο κίνδυνος του ολοκληρωτικού αφανισμού πλανάται καθημερινά στις σκέψεις μας και τα βλέμματα των παιδιών μας, οι φιλειρηνικές θεωρίες καταντούν υποκριτικές σοφιστείες. Για να αποφεύγουν τις ευθύνες τους, αφήνοντας τα θύματα εκτεθημένα στις εγκληματικές διαθέσεις των δημίων τους.

Γι' αυτό και το μήνυμά μας ήταν, είναι και θα είναι πάντα μήνυμα αγωνιστικό, μήνυμα απελευθερωτικό, ενόσω μας αρνούνται τα αναφαίρετα δικαιώματα που πρέπει να έχουμε ως άνθρωποι στη ζωή. Υπάρχουν οι τρόποι και μορφές αγώνα, που η δύναμη των όπλων δεν μπορεί ποτέ να κατανικήσει. Εξάλλου υπάρχουν και θα υπάρχουν πάντα οι αδυναμίες και οι άσχημες στιγμές του αντιπάλου.

Πολύ μας ανησυχούν οι πρόσφατες διαδικασίες, οι τάσεις και οι κατευθύνσεις. Η ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΟΥ από καιρό εισηγείται την ανάγκη ριζικής επανεκτίμησης των θέσεών μας, για να καθορίσουμε μια ολοκληρωμένη στρατηγική και νέες μορφές αγώνα. Χαιρόμαστε, γιατί επί τέλους το Εθνικό Συμβούλιο θα ασχοληθεί με το θέμα και θέλουμε να ελπίζουμε, ότι θα επικρατήσουν σωστές εκτιμήσεις και αποφάσεις. Λυπούμαστε όμως, γιατί αποκλείσθηκε η φωνή μας, που θα μπορούσε να βοηθήσει στους προβληματισμούς και τις αναζητήσεις. Παρ' όλα αυτά η ζωντανή φωνή μας, θα συνεχίσει να ακούεται παντού και πάντα, για να υπενθυμίζει σε όλους, λαό και ηγεσία, αλλά προ πάντων στις αγωνιστικές δυνάμεις του τόπου, τις εθνικές τους ευθύνες και τις υποχρεώσεις τους απέναντι στην υπόδουλη πατρίδα.

Σε σας ειδικά, τους πρόσφυγες έχουμε να συστήσουμε.

Μην υποκύψετε ποτέ. Μην ανεχθείτε και μην επιτρέψετε να ξεπουληθούν ο τόπος και τα δικαιώματά σας. Γιατί, όταν μια πατρίδα ξεγράφεται με τη θέλησή του λαού της, τη συγκατάθεση των ίδιων των κατοίκων της, τότε θα πρέπει να ξέρετε, ότι θα είναι για πάντα χαμένη.

Τραβάτε μπροστά, πρωτοπόροι στις αγωνιστικές επάλξεις, σταθεροί και ανυποχώρητοι διεκδικητές των δικαίων σας και να είσθε βέβαιοι ότι μπορούμε να δικαιωθούμε, αντίθετα με κάποιους που το θεωρούν ματαιοπονία. Από τη δύναμη και το θάρρος μας, την πίστη και αποφασιστικότητά μας, θα εξαρτηθεί το αποτέλεσμα και η εκπλήρωση του σκοπού μας.

Στόχος και προοπτική σας η Κερύνεια και μόνο η Κερύνεια και τα πανέμορφα χωριά της, που σας περιμένουν.

Και αν η ανάγκη το απαιτήσει, μη λησμονήσετε, ότι ένας υπόδουλος Πενταδάκτυλος στενάζει απέναντι, προσμένοντας με αγωνία την ηρωική αυτοθυσία των ελευθερωτών του.

Ευτυχώς για σας υπάρχει το σύμβολο, σε τέτοια περίπτωση. Ένας Μάτσης και μια περήφανη θυσία. Ένας δικός σας ήρωας και ένας μεγάλος εθνοδιδάσκαλος, που δείχνει το δρόμο της τιμής και του χρέους.

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ
Μητροπολίτου Κυρηνείας
κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ

«Οι θυσίες και οι δοκιμασίες του λαού μας, ουδέποτε θα εξαλείψουν τη θέληση για αγώνα προς πραγμάτωση του επιδιωκόμενου σκοπού μας, που δεν είναι άλλος από την επιστροφή όλων μας, όλων των προσφύγων, στα πατρογονικά τους εδάφη».

Αγαπητοί Κερυνειώτες

Με αίσθημα βαθυτάτης συγκίνησης χαιρετίζουμε σήμερα το Παγκύπριο Συνέδριο Κερυνειωτών, το οποίο συγκλήθηκε με πρωτοβουλία του Σωματείου «ΑΔΟΥΛΩΤΗ ΚΕΡΥΝΕΙΑ» και των άλλων αδελφών προσφυγικών Σωματείων της Επαρχίας μας, που έχουν τάξει στόχο και σκοπό τους να βαστούν άσβεστη τη φλόγα του αγώνα για δικαίωση και επιστροφή όλων μας στη σκλαβωμένη τώρα Κερυνειώτικη μας γη.

Ο αγώνας για επιστροφή και δικαίωση θέλει αντοχή και πίστη. Η συντήρηση της εθνικής αντοχής και πίστης, υπήρξε πάντοτε στοιχείο βασικό στη μακραίωνη και δύσκολη ζωή του Κυπριακού Ελληνισμού. Αυτή την αντοχή και πίστη, συντηρείτε σεις, αγαπητοί Κερυνειώτες, με τη σημερινή παρουσία σας εδώ.

Οι θυσίες και οι δοκιμασίες του λαού μας, ουδέποτε θα εξαλείψουν τη θέλεση για αγώνα προς πραγμάτωση του επιδιωκόμενου σκοπού μας, που δεν είναι άλλος από την επιστροφή όλων μας, όλων των προσφύγων, στα πατρογονικά τους εδάφη.

Όμως η εθνική αντοχή προϋποθέτει και εθνική ενότητα, τόσο στην Κύπρο, όσο και στην Ελλάδα, με ένα και μοναδικό στόχο, την επιστροφή όλων των εκτοπισμένων στα κατεχόμενα μέρη μας, κάτω από συνθήκες ειρήνης, ελευθερίας και ασφάλειας.

Εκτός όμως από την επιτέλεση του καθήκοντος του καθ' ενός μας προς την πατρίδα μας και εκτός από τη βοήθεια που περιμένουμε τόσον από τη μητέρα πατρίδα, την Ελλάδα, όσο και από όλες τις φιλελεύθερες χώρες του κόσμου, ας στρέψουμε το νου και την ψυχή μας, προς τον Ουρανό, προς το Δημιουργό και Θεό μας, έχοντας στη σκέψη μας το του Προφήτου λόγιο, «Ευλογημένος ο άνθρωπος, ος πέποιθεν επί τω Κυρίω και έσται Κύριος ελπίς αυτού» (Ιερ. ΙΖ, στ. 7), και ας τον παρακαλέσουμε με πίστη και ας του ζητήσομε να συντομέψει τη δοκιμασία μας, να φωτίσει τους ισχυρούς της γης, αυτούς που στα χέρια τους κρατούν των εθνών τις τύχες, να αποδώσουν δικαιοσύνη στο μαρτυρικό μας νησί.

Να του ζητήσομε να κατευθύνει τη σκέψη και το νουν και αυτών ακόμα των Τούρκων ηγετών, ώστε να παύσουν να είναι αλαζόνες και αδιάλλακτοι και να αντιληφθούν την αδικία που πράττουν σε μας.

Τότε ας είμαστε βέβαιοι, ότι ο Κύριος θα εισακούσει τις προσευχές μας και ας είναι πλήθος οι εχθροί μας, πάνοπλοι σαν άστακοί και μεις μικροί κι αδύναμοι,... «Ημείς εν ονόματι Κυρίου του Θεού ημών, μεγαλυνθησόμεθα» (Ψαλ. ΙΘ)». «΄Οτι Κύριος οδόν δικαίων γιγνώσκει και οδός ασεβών απολείται». (Ψαλμ. Α΄). Τότε θα ανατείλει και για μας η πολυπόθητη ημέρα της δικαίωσης και επιστροφής μας, στα κατεχόμενα μέρη μας στην αγαπημένη μας Κυρήνεια, πόλη και επαρχία και τότε από τους ναούς μας, που τώρα είναι ερημωμένοι και βουβοί, θα αναπέμψουμε ευχαριστήρια Δοξολογία προς τον ελευθερωτή μας Θεόν «ότι η χαρά ημών ην πεπληρωμένη».

Γένοιτο.
Μετά πολλής αγάπης
Διάπυρος προς Κύριον Ευχέτης,

Μητροπολίτης Κυρήνειας
Γρηγόριος

Η κατεχόμενη μονή της Παναγίας της Αχειροποιήτου πριν την εισβολή. Θα ηχήσουν και πάλι οι καμπάνες της χαρούμενης μέρας της επιστροφής...

ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ
του Προέδρου της Παγκύπριας Επιτροπής Προσφύγων
κ. ΧΡ. ΑΡΤΕΜΙΟΥ

«Δεν υπάρχουν υπαλλακτικές προτάσεις στην απομάκρυνση των εποίκων και κατοχικών στρατευμάτων. Η αποστρατικοποίηση είναι όχι μόνο απαίτηση του κυπριακού λαού αλλά και το αίτημα της ανθρωπότητας για να γίνει πράξη το όραμα της ειρήνης».

Μακαριότατε,
Έντιμε Πρόεδρε της Βουλής
Αρχηγοί και Εκπρόσωποι κομμάτων
Κύριε Γενικέ Εισαγγελέα
Εκπρόσωπε της Πρεσβείας της Ελλάδας
Κύριοι Βουλευτές
Συναγωνιστές και Συναγωνίστριες.

Εύχομαι το Συνέδριο των Συμπροσφύγων Κερυνειωτών να πετύχει τους στόχους του. Συναγωνιστές. Δώστε το μήνυμα ότι είστε ένα από τα εκλεκτά κομμάτια άρρηκτα δεμένο με το μεγάλο σύνολο που ξεριζώθηκε από τα σπίτια και τις περιουσίες του από τη γενέθλια γη του. Αυτό που λέγεται προσφυγιά.

Πιστεύω πως εδώ και τώρα πρέπει να σπουδαιολογήσομε τις αιτίες της κακοδαιμονίας μας για να σταματήσουμε να μιλούμε για ιστορία χαμένων ευκαιριών. Γιατί διαιωνίζεται το κακό από χρόνο σε χρόνο και τείνει να διαιωνίζεται από γενιά σε γενιά; Τι φταίει και γιατί αυτό που σήμερα είναι εφικτό αύριο να γίνεται ευκταίο; Ποια είναι η ρίζα του συλλογικού κακού μας; Που ενώ πάντα, ενώ ξεκινούμε με ελπίδες, στο τέλος κοριευόμεθα από απελπισία; Μήπως φταίνε οι ξένοι; Άραγε φταίνε κάποια ταλέντα, τα πρόσφατα φρούτα της κυπριακής κοινωνίας; Όλοι γνωρίζουμε ότι έχουμε εξαπατηθεί και παραπλανηθεί από τους ξένους. Η ιστορία του Κυπριακού στα τελευταία 40 χρόνια δεν είναι τίποτε άλλο παρά μια δέσμη, εξαπατήσεων και παραπλανήσεων και πάντα από τους ίδιους. Διαπιστώνουμε πως οι ξένοι για να εξασφαλίσουν τα δικά τους συμφέροντα και το πετυχαίνουν, γιατί υπάρχει ανοχή ή συνενοχή ατόμων του συνόλου που υπάγονται σ' αυτό που λέγεται Κυπριακός Ελληνισμός. Όπλα τους, των ξένων η φοβέρα και ηδονή. Βρισκόμαστε μπροστά σε μια καταραμένη λέξη πάντα. Γιατί πάντα να πετυχαίνουν και εμείς να ψελλίζουμε τους στίχους του εθνικού μας ποιητή του Διονυσίου Σολωμού;

«Λαέ μου ευκολόπιστε
και πάντα προδωμένε...»

Τι είναι εκείνο που αναπαράγει το κακό για τον κυπριακό λαό; Λαός μορφωμένος, ικανός να κάνει θαύματα, ψηλό βιωτικό επίπεδο, στομάχια γεμάτα μέχρι κορεσμού, κι όμως η κυπριακή κοινωνία πεινά και διψά, διατρέχει τον κίνδυνο να πεθάνει από έλλειψη κοινωνικών ικανοποιήσεων και κοντολογής η ανάλυση μας εντοπίζεται στο γεγονός πως ακόμα μια φορά βρισκόμαστε στα χέρια εξουσιαστών που άλλοι μας φοβερίζουν και άλλοι μας ηδονίζουν ή και τα δυο μαζί. Μας έχουν μετατρέψει

σε καταναλωτές ζωής. Άρα τίθεται το ερώτημα. Ποιο είναι το σωστό για το σύνολο; Είμεθα καταναλωτές ζωής; Αβίαστα απαντούμε όχι, γιατί δεν πετάμε στα σκουπίδια αρχές και ιδανικά, είμαστε καταναλωτές ιδανικών, των ιδανικών της ελευθερίας και της δικαιοσύνης. Γι' αυτό εμείς οι πρόσφυγες θέτουμε πρότυπα τους απελευθερωτικούς αγώνες, τις κοινωνικές επαναστάσεις. Κατ' επέκταση γι' αυτά τα ιδανικά υποφέρουμε και αυτά θα υπερασπίσουμε. Σήμερα, διεθνείς συγκυρίες που μεταφράζονται στο νέο πνεύμα και στο ευνοϊκό κλίμα που δημιουργείται στις σχέσεις μεταξύ των υπερδυνάμεων τείνει να περιορίσει τις δυνατότητες των εξουσιαστών της μοίρας και της τύχης του τόπου μας. Η αντίδραση στη διαιρετική πολιτική της Τουρκίας από φίλους και κυβερνήσεις, ιδιαίτερα πρόσφατα της Σοβιετικής Ένωσης και της ΕΟΚ, σαν σύνολο, το συνεχώς αυξανόμενο κύρος του Διεθνούς Οργανισμού έχουν συμβάλει αποφασιστικά στον εξαναγκασμό της Τουρκίας να υποχρεωθεί στην απομάκρυνση των κατοχικών στρατευμάτων και των εποίκων. Το γεγονός αυτό αναπτερώνει τις ελπίδες μας πως γρήγορα οι Ηνωμένες Πολιτείες θα συγκατανεύσουν να περιλάβουν το Κυπριακό στον ατζέντα των προβλημάτων που αναζητούν λύση από τις υπερδυνάμεις. Παρ' όλα αυτά κάτι μας λείπει και πρέπει να το θέσουμε σε εφαρμογή. Απαιτείται ενότητα και στόχων και μεθόδων στρατηγικής.

Ο προσφυγικός κόσμος περιμένει με σκεπτικισμό το τριήμερο των διαβουλεύσεων των κομμάτων για να χαιρετήσει την πολυπόθητη ενότητα.

Αν διασπαστεί το εσωτερικό μέτωπο και η διάσπαση του εσωτερικού μετώπου προστεθεί στην οξεία εσωτερική κρίση που μαστίζει την Ελλάδα, μας αναμένουν δεινά. Κάνω έκκληση όπως με τις αρετές μας βοηθήσουμε και τον εαυτό μας και την Ελλάδα να λύσει τα εσωτερικά της προβλήματα. Οφείλουμε να διαφυλάξουμε το δόρυ και την ασπίδα μας που είναι η προσήλωσή μας στις ειρηνικές διαδικασίες για βιώσιμη λύση που θα κατοχυρώνει τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις βασικές ελευθερίες, την ελεύθερη διακίνηση, το δικαίωμα της περιουσίας και της εγκατάστασης. Τα ανθρώπινα δικαιώματα, οι ελευθερίες και η επιστροφή των προσφύγων στη γενέθλια γη απαιτούν σεβασμό και μόνο σεβασμό.

Δεν υπάρχουν υπαλλακτικές προτάσεις στην απομάκρυνση των εποίκων και κατοχικών στρατευμάτων. Η αποστρατικοποίηση είναι όχι μόνο απαίτηση του κυπριακού λαού αλλά και το αίτημα της ανθρωπότητας για να γίνει πράξη το όραμα της ειρήνης.

Την εσωτερική πτυχή οπωσδήποτε θα τη λύσουμε εμείς οι Κύπριοι. Η εξωτερική πτυχή λύνεται μόνο μέσα στα πλαίσια της Διεθνούς Διάσκεψης υπό την αιγίδα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Καλούμεθα να συνειδητοποιήσουμε ότι οι αγώνες και οι κατακτήσεις δεν έρχονται ουρανοκατέβατες. Ας ξεπεταχτεί η μορφή του Κύπριου πατριώτη που στο δικό του πρόσωπο θα λάμψουνε τα μεγάλα οράματα για να γίνουν πράξη τα παναθρώπινα ιδανικά και να είστε βέβαιοι πως σύντομα θα ζει η Κύπρος μέσα στην αλήθεια, στη δημοκρατία, στη δικαιοσύνη και στην ελευθερία. Θα βρει το φως το δέντρο του, θα βρει μια μέρα το δέντρο τον καρπό του.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ
του τεως προέδρου του Σωματείου «Αδούλωτη Κερύνεια»
κ. ΣΟΦΟΚΛΗ ΦΥΤΤΗ

«Από αυτή εδώ τη θέση διακηρύσσουμε σήμερα πως όλοι είμαστε πρόθυμοι να αντέξουμε όσος χρόνος και αν χρειαστεί. Το δικαίωμα της επιστροφής μας είναι θέμα επιβίωσης, είναι θέμα ιστορικής αναγκαιότητας, δεν είναι διαπραγματεύσιμο, δεν είναι τέλος θέμα δημοψηφίσματος».

Οι Κερυνειώτες πρόσφυγες σας καλωσορίζουν σήμερα στο Παγκύπριο τους Συνέδριο. Σας καλωσορίζουν και περιμένουν με αγωνία από σας να ακούσουν τα μηνύματα της πίστης και αποφασιστικότητας της πολιτικής και θρησκευτικής ηγεσίας του μαρτυρικού μας τόπου, πως θα συνεχίσει τον αγώνα του Κυπριακού λαού για λευτεριά και δικαίωση.

Σήμερα, τη μέρα της 40ης επετείου της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που υιοθέτησε η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών, οι συνεπαρχιώτες ήλθαν απ' όλα τα σημεία της ελεύθερης πατρίδας εδώ, αποφασισμένοι να δώσουν ένα συγκεκριμένο μήνυμα στην πολιτική και θρησκευτική ηγεσία όπως και στους Εκπροσώπους της Ελλάδας. Οι Πρόσφυγες της Επαρχίας Κερύνειας υπομένουν για 14 τόσα χρόνια την πικρή προσφυγιά με την ελπίδα της τελικής δικαίωσης. Καταπατούνται τα ανθρώπινα δικαιώματα τους λόγω της εισβολής και κατοχής, αλλά δε θα ανεχτούν να συνεχιστεί αυτό για πάντα.

Αν ο υπόλοιπος Κυπριακός λαός θέλει λύση του Κυπριακού προβλήματος, το ίδιο θέλουν και οι Κερυνειώτες. Όμως, δεν θέλουν θυματοποίησή τους, δε θα ανεχτούν θυματοποίησή τους. Όποια λύση και αν βρεθεί, όποτε βρεθεί, θα πρέπει να τονίζουμε να προνοεί ορισμένα βασικά πράγματα:

- αποχώρηση όλων των κατοχικών δυνάμεων και των εποίκων,
- ενότητα του κράτους και αποκατάσταση της κυριαρχίας της Κυπριακής Κυβέρνησης σ' όλο το νησί,
- εξακρίβωση της τύχης των αγνοουμένων,
- επιστροφή, μόνιμη, ασφαλισμένη, κατοχυρωμένη, όλων των προσφύγων στα σπίτια και τις περιουσίες τους.

Οι Κερυνειώτες είναι έτοιμοι για κάθε θυσία για τον αγώνα. Υπομένουν και επιμένουν. Ελπίζουν, όπως και ο υπόλοιπος προσφυγικός λαός ότι στο τέλος θα υπάρξει δικαίωση.

Κανένας από τους μη πρόσφυγες συμπατριώτες μας δεν έχει το δικαίωμα να ζητά ή να λάβει μέρος σε δημοψήφισμα για την δική μας επιστροφή. Αυτή είναι ανθρώπινο δικαίωμά μας, που περιλαμβάνεται στα πλαίσια των τριών βασικών ελευθεριών που σ' όλα τα έθνη και ελεύθερα κράτη είναι κατοχυρωμένες.

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ
του Προέδρου του Σωματείου «Αδούλωτη Κερύνεια»
κ. ΜΙΧΑΗΛ ΛΟΥΛΛΟΥΠΗ

«Εμείς οι Κερυνειώτες πρόσφυγες, επειδή ποτέ δεν ξεχνούμε τη γη μας, επειδή απορρίπτομε κάθε ιδέα για ατιμωτικές αποζημιώσεις και άδικες ανταλλαγές περιουσιών και επειδή μόνιμα και επίμονα απαιτούμε την επιστροφή μας, λέμε σε όλους απερίφραστα ότι θα αντισταθούμε με όλα τα μέσα που έχουμε στη διάθεσή μας, αν καταλάβομε πως οδηγούμαστε σε νόθο λύση που θα μας καταδικάζει σε αιώνια προσφυγιά. Αυτό απαιτεί η αξιοπρέπεια, επιβάλλει ο αυτοσεβασμός και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα».

Το μονιμότερο, το διαρκέστερο και το πιο γόνιμο επίτευγμα του Δεύτερου Παγκόσμιου Πολέμου είναι χωρίς αμφιβολία η Οικουμενική η Παγκόσμια Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, της οποίας γιορτάζομε φέτος τα σαραντάχρονα. Όλες οι άλλες διευθετήσεις στα μεταπολεμικά χρόνια ανατράπηκαν ή συγκλονίζονται συνθέμελα και μόνη στη θέση της με ολοένα ευρύτερη διάδοση και ισχύ, παραμένει η Διακήρυξη της 10ης Δεκεμβρίου 1948. Μόνη αυτή αποτελεί σήμερα το σταθερό εχέγγυο και την ασφαλή πυξίδα στην πορεία των λαών για ειρήνη, παγκόσμια συναδέλφωση, συνεργασία και κατανόηση. Με την εφαρμογή των προνοιών της δεκάδες πρώην αποικιακοί λαοί απέκτησαν την ελευθερία τους και αναχρονιστικές αυτοκρατορίες διαλύθηκαν στα διάβα σαράντα μόλις χρόνων.

1. Τα Ανθρώπινα Δικαιώματα είναι σεβαστά και τα απολαμβάνουν σήμερα όλοι οι πολιτισμένοι λαοί της Υφηλίου σε ευνομούμενες δημοκρατικές χώρες. Οικτρές εξαιρέσεις του κανόνα αποτελούν η Νότια Αφρική, η Παλαιστίνη, η Ναμίμπια, η Τουρκία και η σκλαβωμένη Κύπρος, όπου τα Ανθρώπινα Δικαιώματα καταπατούνται βάναυσα. Το άρθρο 15 της Διακήρυξης δίνει στον κάθε άνθρωπο μια ιθαγένεια και μια πατρίδα, ενώ το άρθρο 13 του αναγνωρίζει το δικαίωμα να κατοικεί ελεύθερα και όπου θέλει, στη χώρα του. Αυτά ακριβώς τα δικαιώματα τα στερούμαστε εδώ και δεκατέσσερα χρόνια οι Κερυνειώτες και οι άλλοι συμπατριώτες μας πρόσφυγες, ένεκα του τούρκικου επεκτατισμού και προς αιωνία δόξα μερικών μεγαλόσχημων φίλων μας που φραστικά μόνο κόπτονται για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα των μικρών λαών. Και οι μεν Τούρκοι ενεργώντας με τον τρόπο αυτό επισημοποιούν το βάρβαρο Ασιατικό παρελθόν τους μέσα στο οποίο συνεχίζουν να ζουν σε πλήρη εικοστό αιώνα. Τι όμως θα μας πουν οι ούτω καλούμενοι ελεύθεροι λαοί και οι μεγάλοι μας σύμμαχοι, που με τις ψιθυριστές υποδείξεις και ενέργειές τους, μας καλούν να ξεχάσουμε πατρίδες, να απεμπολήσουμε αρχές και να αυτοχειραστούμε απαρνούμενοι τα αναφαίρετα ανθρώπινα δικαιώματα μας; Η τέτοια στάση τους στο πρόβλημά μας αποτελεί ανεξίτηλο στίγμα στην εικόνα που θέλουν να παρουσιάσουν για τον εαυτό τους διεθνώς. Ας πάψουν, λοιπόν, άμεσα ή έμμεσα να υποστηρίζουν το άδικο και να εξισώνουν το θύμα με το θύτη.

2. Σήμερα πολλοί μιλούν για Ανθρώπινα Δικαιώματα αλλά πολύ λίγοι δυστυχώς τα εννοούν και ελάχιστοι αγωνίζονται για την εφαρμογή τους.

Το Σωματείο μας όμως, από την ίδρυσή του στις μαύρες μέρες του 1974, επίμονα, με συνέπεια και συνέχεια για δεκατέσσερα τώρα χρόνια, ζητεί την επιστροφή όλων των προσφύγων στα σπίτια τους, γιατί αυτό απαιτούν ο σεβασμός προς τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και η ακέραια εφαρμογή τους. Νόθα και ακρωτηριασμένα τα Ανθρώπινα Δικαιώματα χάνουν κάθε τους νόημα και αξία. Για μας η επιστροφή είναι μια και μόνη, χωρίς χαρακτηρισμούς και κοσμητικά επίθετα. Δηλαδή, όλοι οι πρόσφυγες να έχομε πλήρως νομοθετημένο και συνταγματικά κατοχυρωμένο το δικαίωμα της επιστροφής στη γη που μας γέννησε, στις πατρογονικές μας εστίες μόνιμα, με αξιοπρέπεια και εξασφαλισμένα όλα τα Ανθρώπινα Δικαιώματά μας. Αυτό εννοούμε με την επιστροφή. Αυτό απαιτούμε να μας αναγνωριστεί από όλους.

Το τι θα πράξομε, το πώς θα συμπεριφερθούμε σχετικά με τις περιουσίες μας μετά το γυρισμό, είναι θέμα που αφορά εμάς και μόνο. Αυτή την επιστροφή ζητάμε και αρνούμαστε σε οποιοδήποτε το δικαίωμα πότε να μας τη στερεί εκ των προτέρων και πότε να δηλώνει ότι θα μας επιτρέψει την επιστροφή σε 18 ή 20 χρόνια. Είμαστε ακόμα βέβαιοι πως το αίτημα της επιστροφής είναι καθολικό και το αγκαλιάζουν όλοι οι πρόσφυγες. Δεν αποδίδομε καμιά σημασία σε δηλώσεις μεμονωμένων περιπτώσεων (κάποια Μαρούλλα προσφυγούλα στο Μούτταλο) ότι δήθεν αρνούνται την επιστροφή. Όταν θάρθει η άγια μέρα του γυρισμού όλοι εμείς οι πρόσφυγες πρόθυμα θα πάρουμε το δρόμο για την Κερύνεια, την Αμμόχωστο, τη Μόρφου, την Καρπασία. Αρκεί να είμαστε βέβαιοι ότι το δικαίωμα αυτό είναι γνήσιο και κατοχυρωμένο, όχι πλαστό και εφήμερο. Πρέπει ακόμα να μή αποθαρρύνο - ται οι πρόσφυγες στην επιθυμία τους για Επιστροφή, με το να βάζομε μπροστά τους, για ρεαλιστικούς δήθεν λόγους, φόβους και απειλές. Αν θέλομε να λυθεί το Κυπριακό πρέπει με κάθε τρόπο να ενδυναμώσομε, να τονώσομε με κάθε μέσο τον πόθο της επιστροφής των προσφύγων. Γιατί η επιστροφή είναι εκείνη που θα σημάνει την απομάκρυνση του Αττίλα, τη φυγή των εποίκων, την κατάργηση των συνόρων και την άρση των τετελεσμένων της εισβολής. Δεν είναι τυχαίο το ότι ο Αττίλας μας έδιωξε από τη γη μας. Ήξερε καλά τι έκανε. Η δική μας απομάκρυνση δικαιολογεί και ενισχύει τη δική του εδραίωση. Για όλα αυτά οι Κερυνειώτες πρόσφυγες δε δεχόμαστε ανταλλαγές περιουσιών. Δε δεχόμαστε «κοτσιάνια» για τις κατοικίες της άνετης προσωρινότητας στους συνοικισμούς μας, για να μη μας γίνουν κατοικίες δυσβάσταχτης μονιμότητας. Δε δεχόμαστε ακόμα τις περιβόητες αποζημιώσεις, και ας μας τάζουν μερικοί πακτωλούς δολαρίων. Ας το καλατάβουν πια όλοι αυτοί που νομίζουν πως μπορούν να εξαγοράσουν το κάθε τι με το χρήμα τους. Να καταλάβουν πως υπάρχουν κάποια πράγματα που δεν πωλούνται, που δεν τα ανταλλάσσομε με όλο το χρυσάφι της γης. Το πρώτο και καλύτερο, το ατίμητο σ' όλα αυτά είναι η γη που μας γέννησε. Πόσα στ' αλήθεια θα πρέπει να ζητήσομε για τα σπίτια μας, τους τάφους των γονιών μας, τον Πενταδάκτυλο του Διγενή Ακρίτα, τα Σπίτια της Ρήγαινας ή για το ταπεινό χώμα του Δικώμου που αγιάστηκε με το τίμιο **αίμα του** ήρωα Κυριάκου Μάτση; Υπάρ-

χουν πράγματι μεγάλες ατιμίες, που όμως ποτέ δε διαπράττονται από μικρούς σε όγκο αλλά από μεγάλους σε καρδιά λαούς.

3. Και είναι σήμερα κάποιοι μεγαλόσχημοι που μιλούν δήθεν για Ανθρώπινα Δικαιώματα.

Με την εμμονή μας στην καθολική επιστροφή διαδηλώνομε εμείς οι πρόσφυγες ότι δε μας έχουν μείνει πια περιθώρια για άλλες υποχωρήσεις και οδυνηρότερες θυσίες για χάρη μιας αμφίβολης λύσης. Λύσης που θα είναι επιζήμια και καταστροφική για μας. Γιατί όσο εμείς δίδομε, όσο εμείς εκχωρούμε τα δίκαιά μας, τόσο η βουλιμία του εχθρού μας αυξάνει. Όσο εμείς χάνομε σε «πολιτικό κόστος», τόσο εκείνος κερδίζει σε «πολιτικά κεκτημένα». Αυτό δυστυχώς γίνεται για δεκατέσσερα τώρα χρόνια. Βαθμιαία αλλά σταθερά, χάνομε ένα-ένα τα προνόμιά μας, εκχωρούμε ανεπιστρεπτί τα δικαιώματά μας και διαρκώς υποσκάπτομε αυτή τούτη τη φυσική μας επιβίωση. Ποιο όμως είναι το κέρδος απ' αυτές τις συνεχείς υποχωρήσεις; Τα συγχαρητήρια του άλφα δυνατού της γης και οι επευφημίες του Γ.Γ. των Ηνωμένων Εθνών. Ο τελευταίος αυτός φαίνεται πως ξέχασε εντελώς την αποστολή του, που είναι η περιφρούρηση των Αρχών του Καταστατικού Χάρτη και η μέριμνα για την υλοποίηση των ψηφισμάτων των Ην. Εθνών. Τώρα δε τελευταία μας προτρέπει να αλλάξομε τις θέσεις μας και να ξεχάσομε τις δίκαιες αξιώσεις μας. Πώς όμως είναι δυνατό να ξεχάσουμε τις σημερινές μας θέσεις, όταν οι αιτίες που τις δημιούργησαν παραμένουν αναλλοίωτες; Πώς να σταματήσουμε να ζητάμε την επιστροφή μας, όταν στη γη μας υπάρχουν ο Αττίλας και οι έποικοι; Πώς να πάψομε να αγωνιζόμαστε για λευτεριά και δικαίωση, όταν τα στίφη των νεοσουλτάνων καταπατούν τη γή μας; Πόσο αληθινά μικρός αποδεικνύεται ο κ. Κουεγιάρ μπροστά στο ανάστημα και στο ηθικό μεγαλείο ενός Νταγκ Χάμμερσιελ ή ενός Ου Θαντ. Αν δεν καταργηθεί η κατοχή και η διαίρεση της πατρίδας μας, αν δεν αρθούν τα τετελεσμένα της εισβολής, δεν πρέπει ούτε τις σημερινές μας θέσεις να εγκαταλείψομε ούτε και σε άλλες υποχωρήσεις να προβούμε. Πρέπει ακόμα να προσέξομε τις παγίδες που στήνονται μπροστά μας με τις δήθεν εναλλακτικές ή διαζευτικές προτάσεις. Σε θέματα όπως το Κυπριακό, που είναι καθαρά θέμα εισβολής και κατοχής, δεν χωρούν διαζευκτικές προτάσεις ούτε συμβιβασμοί. Η κατοχή δε θεραπεύεται ούτε με την υποτέλεια ούτε με την τούρκικη επικυριαρχία αλλά μόνο με την απελευθέρωση. Η προσφυγιά δεν καταργείται με το δικαίωμα μιας μονοήμερης τουριστικής επίσκεψης μας στην Κερύνεια αλλά μόνο με την πλήρη, τη μόνιμη και εξασφαλισμένη επιστροφή. Αυτή ζητούμε και γι αυτήν αγωνιζόμαστε. Τίποτα λιγότερο. Μακριά λοιπόν από τις παγίδες του τύπου των «νέων ιδεών», των «δεικτών» και των «διαζευκτικών λύσεων», που σ' ένα μόνο στόχο αποβλέπουν, να μας καταστήσουν για πάντα υποχείριους στην Τουρκία.

4. Πολλοί σήμερα μιλούν για Ανθρώπινα Δικαιώματα αλλά λίγοι τα εννοούν και ακόμα λιγότεροι τα υποστηρίζουν, όταν πρόκειται για τρίτους, όπως στην περίπτωσή μας.

Στο ερώτημα τι θα γίνει, αν δεν κάνομε νέες υποχωρήσεις, αν δεν υποβάλομε εναλλακτικές εισηγήσεις, να διακοπεί ο διάλογος; Σ' αυτό ανεπιφύλακτα

απαντούμε «ναι». Γιατί, όπως ορθά παρατηρήθηκε πρόσφατα, ο διάλογος δεν είναι μια έννοια υπερβατική. Διάλογος προϋποθέτει αμοιβαία εμπιστοσύνη. Όταν ο ένας διαρκώς υποχωρεί και ο άλλος συνεχώς κερδίζει, ενώ ο συντονιστής σπρώχνει τον πιο αδύνατο σε παραπέρα υποχωρήσεις, τότε δεν έχομε διάλογο αλλά υπαγόρευση όρων παράδοσης και εξευτελισμού. Αν ο αντίπαλος συνεχίσει τη μέχρι τώρα τακτική του, που δεν είναι τίποτ' άλλο παρά κουτοπόνηρος ανατολίτικος εμπαιγμός των πάντων, τότε, όχι μόνο αμέσως πρέπει να διακόψομε το διάλογο, αλλά, αφού δηλώσομε ότι δεν είμαστε διατεθειμένοι να αυτοκτονήσομε, να αποσύρομε όλες τις μέχρι τώρα προτάσεις μας και να θέσομε το πρόβλημά μας καθαρά από την αρχή ως θέμα ξένης εισβολής και κατοχής. Μέσες λύσεις δεν υπάρχουν εκεί που έφτασαν τα πράγματα. Άγονος διάλογος βοηθεί μόνο τον αντίπαλο και κάνει κάποιους μεγαλόσχημους να κοιμούνται ξέχνοιαστοι. Αυτοί όμως είναι κείνοι που μας παρέσυραν στη γρήγορη λύση της Ζυρίχης το 1959 και στην παγίδα της δήθεν Ομοσπονδίας, του διζωνικού και δικοινοτικού κράτους το 1977. Το Σωματείο μας από τότε απέρριψε τη λεγόμενη ομοσπονδία, γιατί κατάλαβε ότι ούτε γνήσια ήταν ούτε και λειτουργήσιμη. Ο αντίπαλος μιλώντας για ομοσπονδία δεν εννοεί εκείνη του τύπου των Ηνωμένων Πολιτειών, της Δυτικής Γερμανίας, της Αυστραλίας, του Μεξικού και άλλων. Εννοεί δύο ανεξάρτητα Κράτη με κάποια επίφαση ομοσπονδιακής ένωσης, όπου η Τουρκία θα κυριαρχεί στο βορρά και θα έχει κάτω από το μόνιμο έλεγχο της το νότο. Με τέτοια όμως εξέλιξη θα είναι η καταστροφή του Ελληνισμού της Κύπρου. Μια τέτοια διευθέτηση όχι μόνο θα ανατραπεί ο δημογραφικός χαρακτήρας του νησιού μας, που είναι Ελληνικός από 3,300 τόσα χρόνια, αλλά θα σημάνει ανεπανόρθωτη συρρίκνωση του Ελληνισμού χειρότερη από τη Μικρασιατική καταστροφή του 1922. Τότε νικηθήκαμε, τώρα όμως θα χαθούμε με τη δική μας θέληση και υπογραφή. Κάτι τέτοιο όμως δεν πρόκειται να ανεχθούμε οι Κερυνειώτες πρόσφυγες. Δεν έχομε καμιά διάθεση να γίνομε η τελευταία γενιά των Ελλήνων στην Κύπρο. Στο νησί αυτό έζησαν από το 1300 π.Χ. μέχρι σήμερα εκατό δέκα γενιές Ελλήνων. Μόχθησαν, μεγαλούργησαν, αγωνίστηκαν, θυσιάστηκαν αλλά δεν χάθηκαν, δεν ξερριζώθηκαν από τη γη τους. Κρατήθηκαν στα άγια τούτα χώματα και επιβίωσαν στη γη των πατέρων τους. Γιατί τώρα εμείς, η σύγχρονη γενιά των Ελλήνων Κυπρίων, θα πρέπει να φέρομε το στίγμα του αρνησίπατρη και το αιώνιο αίσχος εκείνου που ξεπούλησε την πατρίδα του; Αυτό ασφαλώς θα μας καταλογήσουν όλοι, αν δεχτούμε τις αποζημιώσεις για τη γη μας και στη συνέχεια να «μετοικήσομε», όπως πρόσφατα μας υπέδειξε κάποιος. Ήταν φαίνεται γραφτό μας να ακούσομε κι αυτή την ύβρη από χείλη Ελληνικά.

5. Και όμως μερικοί σήμερα τολμούν να μας μιλούν για Ανθρώπινα Δικαιώματα.

Για μας τους Κερυνειώτες πρόσφυγες που ζούμε για 14 τώρα χρόνια την πίκρα της προσφυγιάς, που μας τρώει το σαράκι της ορφάνιας, που δε μας αφήνει να ησυχάσομε ο αγιάτρεφτος σφάκτης για την τύχη του αγνοούμενου αγαπημένου μας προσώπου, που επιμένουμε στωικά και με εγκαρτέρηση όλα τα δεινά και πολλές ταπεινώσεις, δεν υπάρχει καμιά διαζευκτική ή εναλλακτι-

κή λύση στο πρόβλημά μας, παρά μια και μόνη: η Επιστροφή, η αγνή και άδολη Επιστροφή. Αυτό απαιτεί η λογική, η ηθική και το δίκαιο. Αυτό απαιτούν τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών που δεν επιδέχονται παρερμηνείες, άσχετο αν μερικοί καλοθελητές, δικοί μας και ξένοι, τα παρερμηνεύουν. Αυτό απαιτούν τα Ανθρώπινα Δικαιώματα μας που αξιώνομε να τα επανακτήσομε στο ακέραιο και στην πληρότητά τους. Με την προοπτική αυτή, ότι τα Ανθρώπινα Δικαιώματα μας θα γίνουν από όλους πλήρως σεβαστά και με την ενατένιση προς μια λύση δίκαιη, μόνιμη και ελεύθερη, θέλομε να πούμε και τούτο, χωρίς καμιά πρόθεση να απειλήσομε ή να φοβίσομε κανένα. Απλώς μια διαπίστωση κάνομε: «Εμείς οι Κερυνειώτες πρόσφυγες, επειδή ποτέ δεν ξεχνούμε τη γη μας, επειδή απορρίπτομε κάθε ιδέα για ατιμωτικές αποζημιώσεις και άδικες ανταλλαγές περιουσιών και επειδή μόνιμα και επίμονα απαιτούμε την επιστροφή μας, λέμε σε όλους απερίφραστα ότι θα αντισταθούμε με όλα τα μέσα που έχουμε στη διάθεσή μας, αν καταλάβομε πως οδηγούμαστε σε νόθο λύση που θα μας καταδικάζει σε αιώνια προσφυγιά. Αυτό απαιτεί η αξιοπρέπεια, επιβάλλει ο αυτοσεβασμός και τα Ανθρώπινα Δικαιώματα».

Σήμερα πολλοί γνοιάζονται για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, πολύ λίγοι όμως είναι πρόθυμοι να θυσιαστούν γι᾽ αυτά. Τούτοι είναι οι εκλεκτοί της Ιστορίας, αυτοί που ανασταίνουν πατρίδες και ελευθερώνουν λαούς. Και οι Κερυνειώτες είναι πλασμένοι απ᾽ αυτή ακριβώς τη ζύμη.

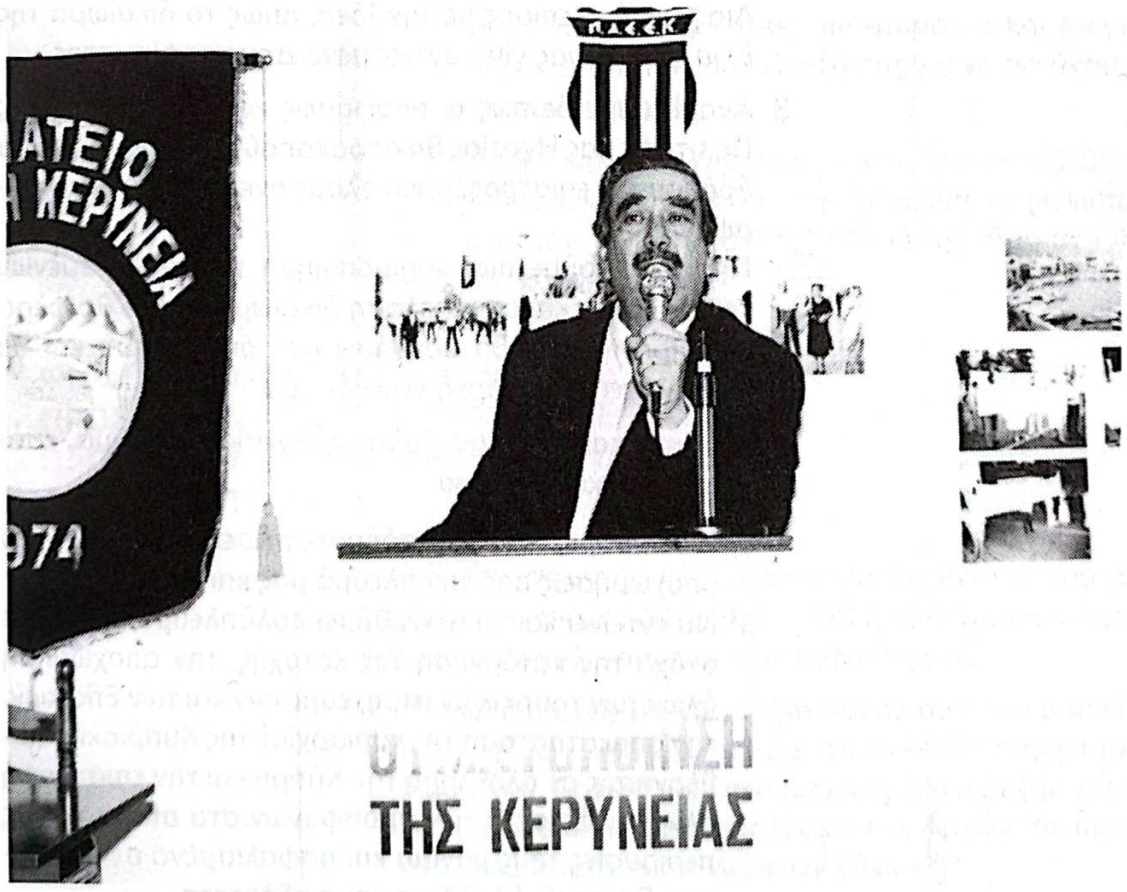

Ο Πρόεδρος του σωματείου «Αδούλωτη Κερύνεια» κ. Μιχάλης Λουλλουπής.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ

ΨΗΦΙΣΜΑ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΑΡΧΗΓΟΥΣ ΤΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ

Εμείς οι Πρόσφυγες από την Επαρχία Κερύνειας που συνήλθαμε σήμερα, 11 Δεκεμβρίου 1988, σε Παγκύπριο Συνέδριο, σας απευθύνουμε το ακόλουθο Ψήφισμα:

1. Διακηρύσσουμε για ακόμα μια φορά ότι δεν απεμπολούμε τα αναφαίρετα δικαιώματά μας και θα αγωνιζόμαστε μέχρι την πολυπόθητη επιστροφή στα σπίτια και τις περιουσίες μας μόνιμα και ασφαλισμένα και απορρίπτουμε κάθε ιδέα για αποζημιώσεις.
2. Διεκδικούμε όλα τα Ανθρώπινα Δικαιώματά μας που κατοχυρώνονται από την Οικουμενική Διακήρυξη της οποίας σήμερα έχουμε την 40η Επέτειο και σε κανένα δεν επιτρέπουμε να μας τα στερήσει.
   Διαφωνούμε επίσης με την Ιδέα, όπως το δικαίωμα της Επιστροφής μας γίνει αντικείμενο Δημοψηφίσματος.
3. Αναμένουμε δε πως οι αποφάσεις και οι ενέργειες της Πολιτικής μας Ηγεσίας θα αποσκοπούν στη διάνοιξη του δρόμου της επιστροφής για όλους ανεξαίρετα τους πρόσφυγες.
   Προειδοποιούμε πως νομιμοποίηση των τετελεσμένων της εισβολής και απεμπόληση δικαιωμάτων δε θα φέρει την ειρήνη αλλά θα οδηγήσει στη διχοτόμηση και θα αποτελέσει την απαρχή νέων δεινών.
4. Γι' αυτό καλούμε την Πολιτική Ηγεσία, ομόθυμα, αποφασιστικά και σταθερά:
   α) Να παραμερίσει οποιεσδήποτε πιέσεις για περαιτέρω υποχωρήσεις από την πλευρά μας και
   β) Να εντείνει και να προωθήσει πολύπλευρο αγώνα με στόχο την κατάργηση της κατοχής, την αποχώρηση όλων των τουρκικών στρατευμάτων και των Εποίκων, την αποκατάσταση της κυριαρχίας της Κυπριακής Κυβέρνησης σε ολόκληρη την Κύπρο και την επιστροφή όλων ανεξαίρετα των προσφύγων στα σπίτια και τις περιουσίες τους μόνιμα και ασφαλισμένα σε μια Κύπρο Ειρηνική, Ελεύθερη και ανεξάρτητη.

Προς τούτο πρέπει να καταγγελθούν οι απαράδεκτες θέσεις Ντενκτάς και να προωθηθεί η εφαρμογή των ψηφισμάτων του ΟΗΕ για την Κύπρο.

5. Καλούμε επίσης την Κυβέρνηση και την Πολιτική Ηγεσία να προωθήσουν δυναμικά κάθε προσπάθεια για διακρίβωση της τύχης των αγνοουμένων μας.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ Κ. ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ ΛΕΥΚΩΣΙΑ, 11/12/88

Οι Πρόσφυγες από την Επαρχία Κερύνειας που συνήλθαμε σήμερα, 11 Δεκεμβρίου 1988, σε Παγκύπριο Συνέδριο σας απευθύνουμε το ακόλουθο Ψήφισμα:

1. Θέλουμε την Ελλάδα ως το κύριο στήριγμά μας στον αγώνα για κατάργηση της Τουρκικής κατοχής και αποκατάσταση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Κυπριακού Λαού.
   Γι' αυτό προσβλέπουμε προς την έμπρακτη και ενεργό συμπαράσταση και συμπαράταξή σας για να πετύχουμε τους πιο πάνω στόχους.
2. Πιστεύουμε πως ο αγώνας είναι κοινός, διότι επιβράβευση της επιδρομικής πολιτικής της Τουρκίας στην Κύπρο θα δυναμώσει την επεκτατική διάθεσή της τόσο στο Αιγαίο όσο και αλλού.

ΨΗΦΙΣΜΑ ΠΑΓΚΥΠΡΙΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΟΥ ΟΗΕ ΛΕΥΚΩΣΙΑ, 11/12/88

Οι Πρόσφυγες από την Επαρχία Κερύνειας, που συνήλθαμε σήμερα, 11 Δεκεμβρίου 1988, σε Παγκύπριο Συνέδριο, σας απευθύνουμε το ακόλουθο Ψήφισμα:

1. Η συνεχιζόμενη για 15 χρόνια παραβίαση των βασικών Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων μας αποτελεί βάναυση παραβίαση των Αρχών της Οικουμενικής Διακήρυξης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα καθώς και των Αρχών του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.
2. Η συνεχιζόμενη άρνηση της Τουρκίας να υλοποιήσει τα Ψηφίσματα του ΟΗΕ για την Κύπρο, και να αποσύρει τα

στρατεύματα κατοχής και να επιτρέψει την επιστροφή όλων των Προσφύγων στα σπίτια τους και τις περιουσίες τους αποτελεί σοβαρότατη πρόκληση και στίγμα για το Διεθνή Οργανισμό.

3. Γι' αυτό θεωρούμε απαράδεκτο να συνεχίζετε να ανέχεσθε την προκλητική τουρκική αδιαλλαξία και να επιτρέπετε να αμφισβητείται το δικαίωμα της Επιστροφής όλων των Προσφύγων στα σπίτια τους.

4. Αναμένουμε ότι θα καταγγείλετε την Τουρκική αδιαλλαξία και θα εργαστείτε ουσιαστικά για την άρση της κατοχής Τμήματος ενός Κράτους Μέλους του ΟΗΕ, για την απακατάσταση του Δημογραφικού χαρακτήρα της χώρας, για την επιστροφή όλων των Προσφύγων στα σπίτια τους, για την έμπρακτη αποκατάσταση όλων των άλλων Δικαιωμάτων όλων των Πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

5. Σας καλούμε επίσης να ασκήσετε όλη την επιρροή σας για τη διαλεύκανση της τύχης των αγνοουμένων μας.

Το μουσείο Λαϊκής Τέχνης στην Κερύνεια πριν την εισβολή.

ΜΝΗΜΗ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ

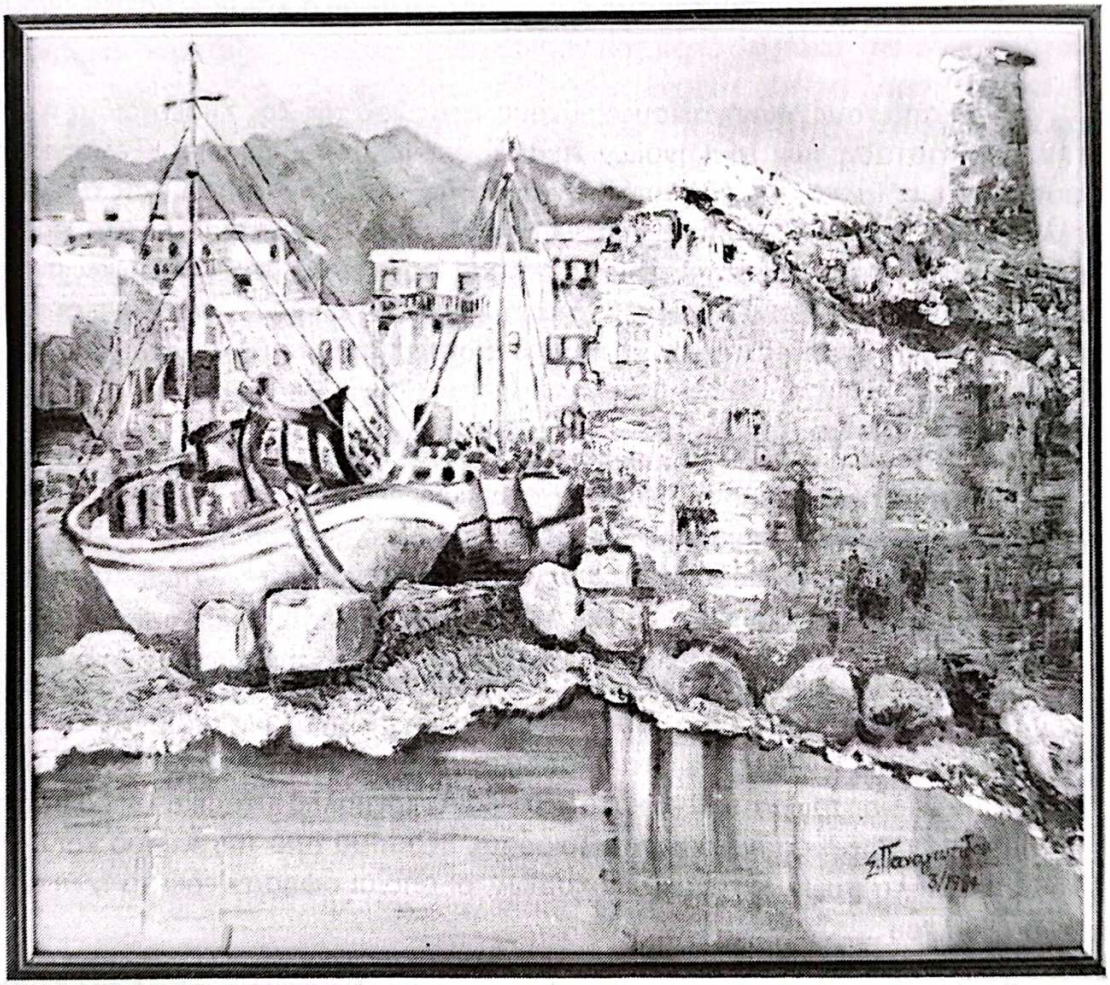

«Το λιμανάκι της Κερύνειας» *Λάδι σε καμβά της ζωγράφου καθηγήτριας της Τέχνης Σοφίας Παναγιωτίδου.*

ΚΕΡΥΝΕΙΑ Ι, ΚΕΡΥΝΕΙΑ ΙΙ

ΤΟ ΚΕΡΥΝΕΙΑ ΙΙ, ΠΕΡΙΟΔΕΥΟΥΣΑ ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΗΣ ΑΔΟΥΛΩΤΗΣ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ

Η Κύπρος είναι ένα ωραίο και εύφορο νησί στο ανατολικό άκρο της Μεσογείου, σημείο ανέκαθεν κρίσιμο για τις σχέσεις και την ανάπτυξη λαών και πολιτισμών. Γι' αυτό υπήρξε πάντοτε η Κύπρος κέντρο διαβάσεων και σταθμός ανεφοδιασμού για διαμετακόμιση, για εξασφάλιση στρατηγικής υπεροχής και πλούτου. Από τη Νεολιθική εποχή ως τις μέρες μας, εδώ και 9,000 χρόνια, υπάρχει στην Κύπρο ανθούσα κατά καιρούς οικονομική δραστηριότητα και πληθωρική πολιτιστική δημιουργία ποιότητας, που μαρτυρούνται από αναρίθμητα ιστορικά και πολιτιστικά μνημεία κατάσπαρτα απ' άκρη σ' άκρη του νησιού.

Ήδη από τους Μυκηναϊκούς χρόνους, στα μέσα της 2ης Χιλιετηρίδας π.Χ. με την εγκατάσταση των Μυκηναίων Αχαιών στην Κύπρο, το νησί εξελληνίστηκε φυσικά και αβίαστα, και ήδη από τότε αναπτύχθηκε στην Κύπρο ένας αξιόλογος ελληνικός πολιτισμός, ο οποίος επιβιώνει έκτοτε και αναπτύσσεται σταθερά και αδιάλειπτα σ' όλη την Κύπρο ως τις μέρες μας, παρά τις φοβερές ιστορικές περιπέτειες και τις σχεδόν συνεχείς ξένες κατακτήσεις που γνώρισε το νησί, και αποτελεί απαραίτητο συστατικό στοιχείο και αναπόσπαστο τμήμα του όλου ελληνικού πολιτισμού.

Και όλα τα πιο πάνω επιβεβαιώνονται από λαμπρά και πολλές φορές, μοναδικά ανά το Πανελλήνιο δείγματα όλων των ιστορικών περιόδων έργα, όλων γενικά των εκφράσεων της πολιτιστικής δημιουργίας, από όλες τις περιόδους της ακμής του ελληνικού πολιτισμού, από την Μυκηναϊκή, την Αρχαϊκή, την Κλασική, την Αλεξανδρινή, την Ελληνορωμαϊκή και τη Βυζαντινή.

Παράλληλα με την αδιάλειπτα κυριαρχική παρουσία του ελληνικού στοιχείου και πολιτισμού, που δίνει δια μέσου των αιώνων σε όλη την αδιαίρετη, ως τώρα, Κύπρο την ενιαία και διαχρονικά αδιάσπαστη ιστορική φυσιογνωμία της, υπάρχουν στην Κύπρο, διαστρωματωμένα κατά περιόδους, και πολλά ιστορικά και πολιτιστικά μνημεία που μαρτυρούν το κατά περιόδους πέρασμα από την Κύπρο και άλλων λαών και πολιτισμών, κατακτητών κυρίως, οι οποίοι άφησαν εδώ τα ίχνη και τη σφραγίδα τους.

Για όλους αυτούς τους πιο πάνω λόγους, τα πολιτιστικά μνημεία της Κύπρου είναι κληρονομιά, όχι μόνο των Ελληνοκυπρίων και της Ελληνικής φυλής, αλλά όλης της Ευρώπης και όλης γενικά της ανθρωπότητας.

Και η Κερύνεια, μια πανέμορφη πόλη στη βόρεια ακτή της Κύπρου, ήταν ανέκαθεν ελληνική, από τα πανάρχαια χρόνια του Πράξανδρου, του πρώτου Έλληνα οικιστή της. Μικρή, γραφική χάριζε, σε περασμένα ειρηνικά χρόνια, ξεκούραση και ξεγνοιασιά στους περιηγητές, που ολόχρονα την επισκέπτονταν, άνετη και ανέμελη ζωή στους ντόπιους και ξένους που την κατοικούσαν.

Κυρίαρχο στοιχείο στη φυσιογνωμία της πόλης το Κάστρο που τα πρώτα χρόνια της ύπαρξης του βυθίζονται στην εποχή της Βυζαντινοκρατίας στο νησί. Λουζινιανοί, Φράγκοι και Ενετοί το οχυρώνουν αργότερα, διαδοχικά και το καθιστούν απόρθητο. Έτσι, το Κάστρο γίνεται, για την όμορφη Κερύνεια ογκολιθικός σύντροφος σε ώρες ειρήνης, και τραγικός βουβός μάρτυρας σε ώρες πολέμου και καταστροφών.

Εκεί, αντίκρυ στο Κάστρο, μισό μίλι στ' ανοιχτά, ο Κερυνειώτης δύτης Ανδρέας Καριόλου, ανακάλυψε στο βυθό της θάλασσας, τυχαία, το Νιόβρη του 1965 σε βάθος 90 ποδών ένα αρχαίο ναυάγιο.

Όπως διαπιστώθηκε εκ των υστέρων, ήταν ένα ελληνικό εμπορικό πλοίο, μήκους 14,75 μέτρων και μπορούσε να μεταφέρει φορτίο μέχρι 30 τόνους. Ναυπηγήθηκε γύρω στα 380 π.Χ. και για 80 περίπου χρόνια ταξίδευε στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο. Στα τόσα χρόνια της δραστηριότητάς του γνώρισε περιόδους ειρήνης και ανάπτυξης, πολέμους και εκστρατείες. Είχε πλήρωμα τον καπετάνιο του και τρεις ναύτες. Στο τελευταίο του ταξίδι ίσως πέρασε από τη Σάμο, την Κω, τη Ρόδο και βυθίστηκε ενώ απέπλεε από το λιμάνι της Κερύνειας, πιθανότατα από επίθεση πειρατών, γύρω στα 300 π.Χ.

Εικοσιτρείς σχεδόν αιώνες αργότερα, μετά την ανακάλυψη του ναυαγίου, μια ομάδα αφοσιωμένων ανθρώπων από 12 χώρες (αρχαιολόγοι και φοιτητές του Πανεπιστημίου της Πενσυλβανίας, γιατροί, μηχανικοί, φωτογράφοι, κ.ά.) δούλεψαν σκληρά οχτώ χρόνια, με αγάπη, στοργή κι αποφασιστικότητα, πείρα και δεξιότητα, μ' όλα τα μέσα της σύγχρονης τεχνολογίας, για να παραδώσουν το αρχαίο καράβι της Κερύνειας με τα μοναδικά ευρήματά τους ως «κτήμα εσαεί», στις επερχόμενες γενεές.

Και ο Ελληνισμός της Κύπρου και η Κυπριακή Δημοκρατία και πριν και μετά την τουρκική εισβολή και κατοχή της Κερύνειας αγκάλιασε με αγάπη και περιέβαλε με στοργή το μοναδικό αυτό εύρημα και παρ' όλες τις τραγικές της περιπέτειες, έκαμε τα πάντα για να ανελκυσθεί, να συντηρηθεί, να εκτεθεί και να προβληθεί στα μάτια της ανθρωπότητας το υπέροχο αυτό ναυάγιο. Η Κυπριακή Δημοκρατία, ευγνωμονούσα τους ξένους που κάλυψαν τις δαπάνες ανελκύσεως και επεξεργασίας, πλήρωσε όλες τις δαπάνες της εγκαταστάσεως και εκθέσεως του Ναυαγίου και του φορτίου του στο Φρούριο της Κερύνειας, μέχρι και τα έξοδα αγοράς και εγκαταστάσεων μηχανημάτων κλιματισμού, που εγκατέστησαν εκεί ειδικοί της ΟΥΝΕΣΚΟ λίγους μήνες μετά την τουρκική εισβολή.

Έτσι, μέχρι τον Ιούλιο του 1974, σε τρεις ειδικά διαρρυθμισμένες αίθουσες του Φρουρίου της Κερύνειας ήταν εκτεθειμένα: 1) Αντιπροσωπευτική ομάδα οξυπύθμενων αμφορέων, οι οποίοι στις λαβές τους φέρουν σφραγίδες που δείχνουν την προέλευση τόσο των αγγείων όσο και του περιεχομένου τους υποδηλώνοντας έτσι και τα λιμάνια απ' όπου το πλοίο πέρασε και φόρτωσε εμπορεύματα πριν ναυαγήσει. 2) Αντιπροσωπευτική ομάδα από μυλόπετρες, που ήταν νέρμα (σαβούρα) του πλοίου και συνάμα εμπόρευμα, από νησιά των Κυκλάδων. 3) Δείγματα από το φορτίο αμυγδάλων που είχε φορτώσει από την Κερύνεια. 4) Μαγειρικά σκεύη του

πληρώματος του πλοίου. 5) Αντικείμενα από την εξάρτηση του πλοίου (κρίκοι κ.ά.) 6) Σχεδιαγράμματα και φωτογραφίες από την υποβρύχια ανασκαφή και 7) τα ξύλινα και μεταλλικά κατάλοιπα του αρχαίου αυτού πλοίου, τα οποία, αφού υπέστησαν ειδική επεξεργασία και συναρμολόγηση, αποτελούσαν ανασυγκροτημένο αυτό καθ' εαυτό το κύτος (αμπάρι) του πλοίου, αποτελούσαν δηλαδή συναρμολογημένο το 75% του πλοίου, που είναι ο καλύτερα διατηρημένος σκελετός αρχαίου καραβιού. Υπήρχε ακόμα αναπαράσταση του ιδίου πλοίου σε μικρογραφία, που δεν την άφησε η εισβολή να ολοκληρωθεί.

Από τον Ιούλιο του 1974 και εξής οι αρμόδιες αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας αγνοούν δυστυχώς την πραγματική κατάσταση τόσο του ναυαγίου, όσο και των ευρημάτων, εκτεθειμένων και αποθηκευμένων στο Φρούριο της Κερύνειας, ούτε γνωρίζουν αν λειτουργεί το σύστημα κλιματισμού (για το οποίο η Δημοκρατία πλήρωσε 9.000 λίρες), χωρίς τη λειτουργία του οποίου τα ξύλινα κατάλοιπα του Ναυαγίου διατρέχουν θανάσιμο κίνδυνο. Είναι όμως πολύ ανησυχητικές οι πληροφορίες ότι μερικά από τα εκτεθειμένα πήλινα ευρήματα έχουν εξαφανισεί. Η αγωνία μας για την τύχη του Ναυαγίου εντείνεται από την πληθώρα των καταστροφών που υφίσταται καθημερινώς η ανυπεράσπιση ελληνική και χριστιανική πολιτιστική κληρονομιά της Κύπρου στα κατεχόμενα, που συνθέτει την ενιαία ιστορική φυσιογνωμία του νησιού.

Ήδη ο Ντενκτάς στη μάταιη προσπάθειά του να πλαστογραφήσει την ιστορία και να αλλοιώσει την ιστορική υφή των κατεχομένων, παρουσιάζει το ελληνικότατο αυτό ναυάγιο ως δήθεν φοινικικό ή ανατολικό. Διότι γνωρίζει, βέβαια, πολύ καλά την τεράστια ιστορική, αρχαιολογική, πολιτιστική και για μας τους Έλληνες ιδιαίτερα, την εθνική σημασία του Ναυαγίου της Κερύνειας. Και έχει κάθε λόγο να θέλει να το καταστρέψει ή τουλάχιστο να αλλοιώσει τη σημασία του.

Διότι αυτό, είναι το μοναδικό ελληνικό εμπορικό πλοίο, της εποχής του Μ. Αλεξάνδρου που διασώζεται, αψευδής μαρτυρία και τρανή απόδειξη των πανάρχαιων, στενών και αδιάλειπτων εμπορικών σχέσεων και των στενών και άρρηκτων πολιτιστικών και εθνικών δεσμών της Ελλάδας με την Κύπρο και του ότι Ελλάδα και Κύπρος ανέκαθεν συναποτελούσαν ενιαίο οικονομικό και πολιτιστικό χώρο. Και ότι ακόμα το ελληνικό έθνος στην Κλασική και ελληνιστική περίοδο ήλεγχε τη θάλασσα και μέσω αυτής το πεπρωμένο του.

Το Ναυάγιο της Κερύνειας, μια γέφυρα γνώσης που συμπληρώνει χάσμα ανάμεσα στη μυθική εποχή του Τρωικού πολέμου και στα Ρωμαϊκά χρόνια, έχει πρωταρχική σημασία στη μελέτη του ελληνικού πολιτισμού και του πολιτισμού της Ανατολικής Μεσογείου σαν συνόλου,γιατί μας δίνει πολύτιμες ειδικές πληροφορίες για τη διακίνηση εμπορευμάτων και το είδος τους, καθώς και για την ελληνική ναυπηγική και τη ναυτιλία του Δ΄ αιώνα π.Χ. Μαρτυρεί ακόμα τις στενές εμπορικές και πολιτιστικές σχέσεις και ανταλλαγές μεταξύ Ελλάδος και Ανατολής μέσω της γέφυρας της Κύπρου.

Με όλα τα πιο πάνω δεδομένα, αποτελεί σημαντικό και πρωτοπορειακό επιστημονικό εγχείρημα και πολιτιστικό και εθνικό γεγονός πρώτου μεγέθους η κατασκευή

του ακριβούς ομοιώματός του Ναυαγίου της Κερύνειας στα Ναυπηγεία του Μανώλη Ψαρρού στο Πέραμα της Αττικής. Και τον Ιούνιο του 1985, με βαθιά συγκίνηση και έντονη εθνική περηφάνια χαιρέτισε ο Ελληνισμός την καθέλκυση του Κερύνεια ΙΙ στα δοξασμένα νερά της Σαλαμίνας, απ' όπου σαν και τότε, πριν εικοσιτρείς αιώνες, με όσο γινόταν τους ίδιους φυσικούς και τεχνικούς όρους, με ανάλογο πλήρωμα και φορτίο, επανέλαβε το ταξίδι του θρυλικού πια ναυαγίου στα αιγαιοπελαγίτικα νησιά και στην Κύπρο.

Μέσα στα πλαίσια της «πειραματικής αρχαιολογίας», το ταξίδι του «Κερύνεια ΙΙ» απάντησε πολλά ερωτήματα και μας δίδαξε πολλά σχετικά με τη ναυπηγική τέχνη και τη ναυσιπλοΐα των αρχαίων προγόνων μας, καθώς και για τη συμπεριφορά των καραβιών τους στη θάλασσα.

Εξάλλου, η ανάπλαση και η καθέλκυσή του από τους Έλληνες αδελφούς, η επανάληψη του αρχαίου ταξιδιού προς την Κύπρο και η περιοδεία του με πλήρωμα Έλληνες ναυτικούς, επαναβεβαίωσε πανηγυρικά τους ακατάλυτους εθνικούς και πολιτιστικούς δεσμούς Κύπρου-Ελλάδας, συνέσφιξε ακόμα πιο πολύ τις αδελφικές σχέσεις των Ελλήνων του εθνικού κορμού με τους Ελληνοκυπρίους και διαδήλωσε την αμετάθετη απόφαση των απανταχού Ελλήνων να αγωνιστούν ανένδοτα για τη διάσωση της ελληνικής ιστορικής φυσιογνωμίας της Κερύνειας και των άλλων κατεχόμενων μερών της Κύπρου, την απελευθέρωση και την επιστροφή σ' αυτά των νόμιμων κατοίκων της.

Το «Ελληνικό Καράβι» της Κερύνειας είναι ένα από τ' αναρίθμητα εκείνα καράβια, με τα οποία, εδώ και τρεις χιλιάδες χρόνια, ο Ελληνισμός, ξεκινώντας από τις αμμουδιές του Ομήρου» με τους Αργοναύτες και τον Οδυσσέα, ταξιδεύει ολοένα «θεωρίης ένεκεν» και «δι' εμπορίαν», αναζητώντας το χρυσόμαλλον δέρας των πεπρωμένων του.

Το ομοίωμα αυτού του καραβιού άραξε το Σεπτέμβριο «στην Κύπρο τη θαλασσοφίλητη». Και, σαν άλλος Τεύκρος ή Αίαντας έφερε εκεί, στ' αηδόνια και στις εικόνες που κλαίνε με «ψηφιδωτό στα μάτια τον καημό της Ρωμιοσύνης», το μήνυμα πως η Ελλάδα συμπαρατάσσεται μαζί μας και αγωνίζεται, για να «μην ξαναπιάσουν οι άνθρωποι τον παλιό δόλο των Θεών», για να «μην ξαναπάνε στην άβυσσο χαμένα, τόσος κόπος, τόση ζωή».

Αυτό το νόημα του δώσαμε και μ' αυτό το πνεύμα το υποδεχτήκαμε με ενθουσιώδεις εκδηλώσεις οι Ελληνοκύπριοι, όταν περιόδευε τις ελεύθερες ακτές και άραζε στις ελεύθερες πόλεις της ημικατεχόμενης Κύπρου μας.

Και γυρνώντας από την Κύπρο για την περιοδεία του στη Μεσόγειο κι ως την Αμερική, το «Ναυάγιο της Κερύνειας», ξεριζωμένο όπως και οι πρόσφυγες κάτοικοί της, έγινε μια ζωντανή περιοδεύουσα κιβωτός της σκλαβωμένης Κερύνειας, που ενσαρκώνει τα όνειρά της συντηρήσεως της ιστορικής φυσιογνωμίας της Κερύνειας και τον πόθο της Επιστροφής. Μια περιοδεύουσα υπόμνηση του φρικτού εγκλήματος που κλιμακώνεται ενάντια στο σώμα και την ψυχή της Κερύνειας, ενάντια στη δικαιοσύνη και τον πανανθρώπινο πολιτισμό, μια περιοδεύουσα εναγώνια κραυγή διαμαρτυρίας.

Ας ευχηθούμε ότι, πολύ γρήγορα, το Ελληνικό Καράβι της Κερύνειας, θα μπορέσει ν᾽ αράξει σε μια Κερύνεια ελεύθερη όπου θα το προϋπαντήσουν όχι οι Τούρκοι κατακτητές και έποικοι της Ανατολίας, αλλά οι νόμιμοι δικαιούχοι και προαιώνιοι Ελληνοκύπριοι κάτοικοί της, που ζουν τώρα μακριά, διωγμένοι από τις εστίες τους.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Κ. ΔΡΑΚΟΣ

ΚΕΡΥΝΕΙΑ Ι, ΙΙ

Κερύνεια Ι
Προαιώνιων δεσμών σύμβολο
της Κύπρου και της Ελλάδας.
Κουρσεύτηκες και χτυπήθηκες,
- όπως η Κύπρος μας-
το σχήμα, η «ύλη», το φορτίο σου
όμως παρέμεινε ελληνικό.
– Ελληνικότατο και το πρόσωπο της Κύπρου.
Δε σ᾽ άγγιξε η φθορά του υγρού τάφου
- όπως δεν άγγιξαν την καρδιά της -
οι πολλοί «αφέντες»-
Της προγονικής σκέψης οπαδεύθηκαν τα χνάρια
Εραστές σου ... σκάρωσαν το σώμα σου.
Σ᾽ ανάστησαν.
Και να᾽σαι. Κερύνεια ΙΙ.
Της Κύπρου πρέσβης
σε χώρες μακρινές.
Προσμένουμε να᾽σαι
ο μαντατοφόρος της Ανάστασης
και της Επιστροφής.
ΑΣΗΜΙΝΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Η ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΤΟΥΡΚΟΥΣ ΤΟ 1570★

Αλλ᾽ ο GIAN MARIA MUDAZZO, ὁστις ἠτο διοικητής, πτοηθείς εκ της συμφοράς της Λευκωσίας, χαμερκῶς ηνέῳξε τας Πύλας εις τον πασάν της Κιλικίας.

Τα λάθη των αρχόντων και οι δειλίες των...
Αυτός ο GIAN MARIA MUDAZZO - άδε όνομα!
διοικητής, πτοηθείς, υνέῳξε κάστρο της Κυρήνειας.
᾽Ηθελε να προλάβει επιστολήν
του Εξοχοτάτου και του Εκλαμπροτάτου,
μάντευε δε το περιεχόμενον της:
«Οι της Αμμοχώστου
υπερευχαριστούντες δια γενναιοψυχίαν
των Κυρηνείας ... έργα
γενναίων ιπποτών».

Μη δεν γνωρίζαν οι αθεόφοβοι Βενέτοι
πως μ᾽ άλλον τρόπον γράφονταν από τον Τούρκο
πασά οι επιστολές; Πώς μ᾽ ένα χωρικό επάνω σε μουλάρι
στέλλει σε δίσκο εκ Λευκωσίας την κεφαλήν
του εξοχοτάτου Νικολάου Δανδόλου

---

* Την 9ην Σεπτεμβρίου (1570) εγένετο η άλωσις της Λευκωσίας. Κατά την 11ην του αυτού μηνός αφίκετο εις Αμμόχωστον χωρικός τις αποσταλείς υπό του Μουσταφά Πασά και φέρων εν δίσκῳ την κεφαλήν του Εξοχωτάτου κ. Νικολάου Δανδόλου, αντιστρατήγου του βασιλείου, εκόμισε και επιστολήν του Μουσταφά, αιτούντος την πόλιν φιλικώς και παρακινούντος αυτούς να μη θέλωσι να υποστώσιν οίαν η Λευκωσία συμφοράν. Ταυτοχρόνως έστειλεν ο Μουσταφάς εις Κυρήνειαν εφ᾽ ίππου τον στρατηγόν Παύλον Δελ Γουάστον, αλυσίδετον, φέροντα δύο κεφαλάς επί του εφιππίου και επιστολήν ομοίαν εκείνης, την έστειλεν εις Αμμόχωστον. Ο Φρούραρχος της Κυρηνείας και ο συνταγματάρχης Αλφένσος Παλάτσος εκ Βρεσκίας (...) είπον αυτώ ότι δεν αποφασίζουσί τι προ του να λάβωσιν οδηγίας εξ Αμμοχώστου.

[...] Κατά την 12ην του αυτού μηνός αφίκετο εις Αμμόχωστον ο απεσταλμένος εκ Κυρηνείας και ενεχείρισε την επιστολήν εις τας Αυτών Εξοχότητας. Το περιεχόμενον δε έλεγεν ότι οι της Κυρηνείας ήθελον ανθέξη, προστατεύοντες και την τελευταίαν σπιθαμήν του φρουρίου εκείνου [...]. Ευθύς αι Αυτών Εξοχότητες απεκρίθησαν ότι δεν αμφέβαλλον περί της ανδρείας και πίστεως αυτών, και προ πολλού είχον βεβαιωθή ότι εκ τοιούτων ανδρών δεν ηδύνατο να περιμένωσιν άλλο ειμή έργα γενναίων ιπποτών.

Ο Εξοχώτατος Βραγαδίνος᾽ και ο Εκλαμπρότατος Βαγλιότης έστειλαν αυτοίς ετέραν επιστολήν δίδοντες οδηγίας περί των όσα έμελλον να πράξωσι, και δηλούντες αυτοίς ότι οι της Αμμοχώστου κύριοι ήσαν υπερευχαριστημένοι δια την γενναιοψυχίαν των της Κυρηνείας.

Την 14ην του αυτού μηνός η Κυρήνεια παρεδόθη προτού η εξ Αμμοχώστου απάντησις περιέλθη εις χείρας αυτών και χωρίς ο εχθρός να λάβη ανάγκην πυροβολικού.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΓΑΤΤΟΣ
(Διήγησις της Τρομεράς Πολιορκίας και Αλώσεως της Αμμοχώστου κατά το Έτος 1571)

Και φθάνει στην Αμμόχωστο παρακινώντας
να παραδώσουν φιλικά την πόλη, να μην πάθουν
οίαν η Λευκωσία συμφοράν;

Κι από την άλλη στέλλει προς Κυρήνειαν
εφ' ίππου στρατηγόν τον Παύλον Δελ. Γουάστον
εκείνον τον αλύτρωτο, αλυσίδετον,
φέροντα δύο κεφαλάς κι επιστολήν
παρόμοιαν μ' εκείνην την της Αμμοχώστου.

Διπλό λοιπόν κακό τους πρόσμενεν αυτούς.

Κι ας λένε οι Βαγλιόνης-Βραγαδίνος
τα της αναμφιβόλου των της Κυρηνείας
ανδρείας και πίστεως· τα παίρνει βερεσέ.

Τάχα και κείνοι δεν τους ξεγελούσαν
με τέτοια λόγια, μες στη συφορά τους
δεν ήθελαν να πείσουν τον εαυτό τους
για την καρτερικότητα των άλλων
τη γενναιοψυχία και τα λοιπά;

Ο Μουσταφά Πασάς επιστολές με έργα.
Οι δυο αρχηγοί επιστολές με λόγια.

Αν η ανδρεία ειν το κομμένο του κεφάλι
ο GIAN MARIA MUDAZZO δεν πτοείται·
το θέλει στιβαρό στους ώμους να πατά
Κι ας μην το ξέρει πια κανείς μηδέ ο Θεός
Τα πτώματα όλων των γενναίων της ιστορίας
δεν κάνουν έστω ζωντανό ένα αλήτη.
Γι' αυτό και θα τη δώσει την Κερύνεια.

Μη κι η Αμμόχωστος που δεν επαραδόθη
δεν έπεσε· Και τι να γίνηκε ο γενναίος
εκείνος στρατηγός, ο Μαρκαντώνιο;

Για τη Γαληνοτάτη Βενετία,
και τ' ανοιχτό ευαγγέλιο τ' Αγιου Μάρκου
το σώμα του άχερα γεμίσαν. Δεν ζηλεύω.

Καλύτερα το κάστρο να βιαστώ
να παραδώσω στον πασά της Κιλικίας
πριν λάβουμε το γράμμα π' ανιμένουμε.
Όποιος φυλάγει το μισό βασίλειό του
το χάνει ευτυχώς πολιτισμένα.

Τέτοια ο MUDAZZO - έχ! τι να σου κάνει
ένας κοπρίτης Βενετσιάνος, ένας ξένος
που δεν αγάπησε ποτέ τον τόπο.

Σεπτέμβρης 1984 *ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΗΣ*

ΟΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΜΑΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΙ

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ

«Ο ΡΑΓΙΑΣ Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΦΥΛΛΟ»

Το Μάρτιο του 1989, πραγματοποιήθηκε στην Πύλη Αμμοχώστου Κερυνειώτικη εκδήλωση, στα πλαίσια της οποίας παρουσιάστηκε το βιβλίο της Ρήνας Κατσελλή, «Ο Ραγιάς - Ο άνθρωπος και το φύλλο».

Παρακάτω παραθέτουμε απόσπασμα από την ομιλία του φιλολόγου κ. Νίκου Λιβέρδου στην πιο πάνω εκδήλωση. Το απόσπασμα αναφέρεται στη δράση του κ. Γεώργιου Σταυρίδη-Ραγιά και μας παρουσιάζει αδρομερώς το σχετικό βιβλίο της Ρήνας Κατσελλή».

Ο Γεώργιος Σταυρίδης και η σατιρική εφημερίδα του ..ναι ένα θέμα που απασχολεί την Κατσελλή εδώ και κάμποσα χρόνια, από τη δεκαετία του '60. Ήδη το 1970 μια πολυγραφημένη μελέτη 36 σελίδων με τίτλο «Γεώργιος Σταυρίδης Ραγιάς» είναι ο πρώτος καρπός της σχετικής έρευνας. Αργότερα βρίσκει περισσότερα στοιχεία (μια σχεδόν πλήρη σειρά της εφημερίδας «Ο Ραγιάς» στο Αρχαιολογικό Μουσείο Λευκωσίας) και αρχίζει να γράφει «κάτι το ολοκληρωμένο» Λογαριάζει νά το εκδώσει στην ενότητα «Γνώμες Ταπεινής Γνώσης» το 1982, όμως ο όγκος του υλικού που συγκεντρώθηκε απαιτεί ξεχωριστό τόμο που τελικά εκδίδεται φέτος χάρις στο ίδρυμα Λεβέντη, ένας καλαίσθητος τόμος 269 σελίδων.

Ποιος ήταν λοιπόν ο Γεώργιος Σταυρίδης που τόσο πολύ συγκίνησε τη συγγραφέα ώστε να του αφιερώσει τόσο από το χρόνο και το μόχθο της;

Γεννήθηκε στην Κερύνεια το 1870 από μητέρα Κερυνιώτισσα κόρη Ελλαδίτη καπετάνιου και αγωνιστή του 21 του Γιάννη Σκοπελίτη, και πατέρα Καραβιώτη. Τα παιδικά του χρόνια, παρόλο που σημαδεύτηκαν από θανάτους (χάνει βρέφος, ακόμη τη μάνα του και το μεγαλύτερο του αδελφό του) φαίνεται πως ήταν σχετικά ευτυχισμένα. Κοντά στη γιαγιά του που τη λατρεύει και τον λατρεύει ζει άνετη παιδική ηλικία. Μαθαίνει τα πρώτα του γράμματα στο κοινοτικό Δημοτικό σχολείο κοντά στην εκκλησία του Αρχαγγέλου Μιχαήλ. Ο δεύτερος γάμος του πατέρα του δε φαίνεται να χαλά την ηρεμία της ζωής του. Στην ηλικία των 15 χρόνων για τη φιλομάθεια και επιμέλειά του αποστέλλεται από τον πατέρα του να φοιτήσει στη Θεολογική Σχολή του Τιμίου Σταυρού, παράρτημα μοναστηριού κοντά στα Ιεροσόλυμα. Η φοίτησή του εκεί θα επηρεάσει βαθύτατα το νεαρό Κερυνειώτη που για ένα διάστημα προσανατολίζεται προς την καλογερική. Του μένει πάντως η αυστηρή Ορθόδοξη θρησκευτική κατάρτηση και μια συντηρητική διάθεση που θα του συγκρατεί κάποτε την ορμητικότητα και το ριζοσπαστισμό του χαρακτήρα του.

Το 1890 βρίσκει τον εικοσάχρονο Κερυνειώτη στην Αθήνα να φοιτά στο εκεί Διδασκαλείο. Οι εμπειρίες του στο κέντρο του Ελληνισμού θα επηρεάσουν ανεξίτηλα τη ζωή του. Ο διψασμένος για μάθηση ευφυής νεαρός θα ζήσει από κοντά στην

ατμόσφαιρα της αναζήτησης και των παθιασμένων προβληματισμών που χαρακτηρίζει την Ελληνική πρωτεύουσα πάνω στα διαφορα φλέγοντα εθνικά προβλήματα. Η Γλώσσα, η Λογοτεχνία, η Πολιτική, το Κρητικό, οι αλύτρωτοι είναι τα θέματα που διεγείρουν και ερεθίζουν την ατμόσφαιρα της Αθήνας.

Οι καθαρευουσιάνοι χτυπιούνται με τους Δημοτικιστές και ο Σταυρίδης θα γνωρίσει από κοντά τους πρωταγωνιστές και θα ζημωθεί με τα πάθη και την ορμητικότητά τους. Ο Αχιλλέας Παράσχος που κυριαρχεί τότε στους λογοτεχνικούς κύκλους της Αθήνας με τη ρομαντική ποίησή του θα επηρεάσει βαθιά την ευαίσθητη ψυχοσύνθεση του νεαρού Σταυρίδη. Από τις πολλές άλλες εμπειρίες και επιδράσεις που δέχτηκε, μια ήταν η πιο καθοριστική για τη μελλοντική πορεία του: Ήταν η σατιρική εφημερίδα «Ρωμιός» του απολαυστικού και πνευματώδους Γ. Σουρή. Ο Κερυνειώτης νέος με το έμφυτο χιούμορ, τη φιλέρευνη διάθεση, το δημόσιο πνεύμα, τη μαχητικότητα και τις προοδευτικές τάσεις θα βρει στο δημοσιογραφικό αυτό μέσο, τον ιδεωδέστερο τρόπο προσωπικής έκφρασης.

Επιστρέφοντας στην Κερύνεια ο νέος δάσκαλος πια Γ. Σταυρίδης έχει ήδη χαράξει το δρόμο, έχει προκαθορίσει την πορεία του. Τα ελληνικά οράματα θα τον καθοδηγούν πάντα, οι Ελληνικοί προσανατολισμοί του θα παραμένουν σταθεροί. Με την ακοίμητη έγνοια του για προβλήματα της Κερύνειας και της Κύπρου γενικότερα, με την αγωνιστικότητα, το ιδεολογικό πείσμα, το πνευματώδες και συχνά πολύ δηχτικό χιούμορ θα ζήσει μια ζωή μεστή και με νόημα.

Στη μικρή Κερύνεια των 701 κατοίκων του τέλους του 18ου αιώνα, στη δίπλο -σκλαβωμένη κατά τον ίδιο Κύπρο, ο Γ. Σταυρίδης θα στήσει με το «Ραγιά» τη δική του σατιρική εφημερίδα, τη δική του Ελληνική έπαλξη και θα δώσει τις μάχες του

που πολλές χαρές και πολλές θλίψεις του προσφέραν. «Ο Ραγιάς» του Γ. Σταυρίδη είναι μια μικρή ελληνική καρδιά που χτύπησε για 25 τόσα χρόνια στην Κερύνεια, την Κύπρο και τους καϋμούς του Ελληνισμού.

Το Βιβλίο της Ρήνας Κατσελλή. Η δομή του.

Αυτή την πορεία παρακολουθεί βήμα με βήμα η Ρήνα Κατσελλή στο βιβλίο που παρουσιάζουμε σήμερα. Από την πρωτοχρονιά του 1898 που πρωτοεμφανίστηκε «Ο Ραγιάς» η έμμετρη σατιρική εφημερίδα του Σταυρίδη, ως την άνοιξη του 1923 που εκδόθηκε το τελευταίο της φύλλο, το 284ο ένα πλούσιο υλικό από σάτιρα, είδηση, σχόλια αλλά και διαφήμιση και συνεργασίες, να ταξινομήσει και να δαμάσει η συγγραφέας με τρόπο που και το υλικό να δοθεί σωστά και η ομορφιά το άρωμα όπως λέει και ο χαρακτήρας του ανθρώπινου παράγοντα, του συγγραφέα και της εποχής του να μη χαθούν κάτω από τον όγκο των πληροφοριών. Στο βιβλίο «Ο Ραγιάς, ο άνθρωπος και το φύλλο «ο ερευνητής - ιστορικός» προσπαθεί να συνεργαστεί με το λογοτέχνη - συγγραφέα και νομίζω πως η συνεργασία ήταν πετυχεμένη.

Η Κατσελλή χώρισε το βιβλίο σε ενότητες με βάση κυρίως το υλικό κάθε χρονιάς. Συγκεκριμένα μετά τον πρόλογο έχουμε την ενότητα «Ο Ραγιάς, ο άνθρωπος και το φύλλο (σσ. 11-27) όπου δίνονται οι πληροφορίες για την καταγωγή και την παιδική ηλικία του Σταυρίδη, την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική κατάσταση στην Κερύνεια το τελευταίο τέταρτο του 19ου αιώνα και στη συνέχεια για τις σπουδές του Σταυρίδη στα Ιεροσόλυμα και στην Αθήνα, ως το διορισμό του ως δασκάλου στο Κάρμι.

Η δεύτερη ενότητα με τίτλο «Παλμοί 1983» (σσ. 27-32) αναφέρεται στην έκδοση της ποιητικής του συλλογής «Παλμοί» και στον έρωτά του με την Κατίνα Λιβέρδου.

Η επόμενη ενότητα έχει τίτλο «Ο Ραγιάς 1898» και είναι η έναρξη της μεγάλης περιπέτειας της ζωής του Σταυρίδη (σσ. 33-45). Εκδίδει την έμμετρη σατιρική εφημερίδα του, μια τολμηρή και πρωτοποριακή για την εποχή του και τον τόπο του ενέργεια: Μια τετρασέλιδη, καλοτυπωμένη έκδοση που αποτείνεται σ᾽ όλους τους Κυπρίους, με στόχο ν᾽ αγωνιστεί για τα δίκαια της διπλοσκλαβωμένης Κύπρου και να πολεμήσει «τα αξιόμεπτα» όπως διακηρύσσει. Αρχικά τυπώνεται στη Λευκωσία, αργότερα όμως (το 1901) αποκτά δικό του τυπογραφείο που εγκαθιστά σε δωμάτιο του σπιτιού του στην Κερύνεια.

Σε ηλικία λοιπόν 28 χρόνων ο δάσκαλος Γ. Σταυρίδης ξεκινά τον αγώνα της ζωής του μ᾽ ένα εκφραστικό όργανο που στην Κύπρο δεν είχε πολλή προκοπή: Ελάχιστες, κάπου πέντε-και λιγόζωες ήταν οι σατιρικές εφημερίδες που είχαν εκδοθεί ως τότε.

Η Ρήνα Κατσελλή δίδει τα βασικά θέματα που απασχολούν τον εκδότη στα 24 φύλλα που εκδίδονται αυτή τη χρονιά: Τον αγώνα ενάντια στην αγγλική κακοδιοίκηση, τα συμβαίνοντα στο εθνικό κέντρο, (το κρητικό και προπάντων ο ατυχής πόλεμος του 1897 που ήταν φαίνεται ένα από τα πιο ισχυρά κίνητρα για την έκδοση του «Ραγιά»), τα ευρωπαϊκά θέματα (ως και την υπόθεση Ντρέϋφους σχολιάζει ο Ραγιάς».

Επίσης η Ρήνα συγκρίνει το «Ραγιά» με το «Ρωμιό» του Σουρή και βρίσκει τις ομοιότητες και τις διαφορές και παράλληλα παρακολουθεί και την προσωπική ζωή του Σταυρίδη, το γάμο του με την Κατίνα, τη γέννηση του πρώτου του παιδιού κτλ.

Στην επόμενη ενότητα του βιβλίου «Ο Ραγιάς 1901» (σσ. 46—56) η Κατσελλή μελετά τα 30 φύλλα της εφημερίδας που εκδόθηκαν αυτή τη χρονιά (αρ. 40-69. Τα φύλλα αρ. 25-39 των χρόνων 1899-1900 δε βρέθηκαν). Κύρια θέματά τους οι βουλευτικές εκλογές και το περίφημο αρχιεπισκοπικό. Ο Σταυρίδης πολιτικοποιείται, μάλλον κομματικοποιείται και φανατίζεται απίστευτα και με τη σατιρική εφημερίδα του ρίχνεται στη μάχη τασσόμενος με τους Κιτιακούς ενάντια στους Κυρηναϊκούς, με τον Κυριλλάτσο ενάντια στο Κυριαλλούδι. Η ζήτηση της εφημερίδας παγκύπρια αυξάνεται και ο πυρετός και οι ακρότητες φθάνουν σε απίθανα ύψη.

Παράλληλα όμως ο Σταυρίδης παρακολουθεί και την Ελλαδική κατάσταση όπως πάντα (κάνει μάλιστα και επίθεση εναντίον του Πάλλη για τα ευαγγελικά), την

ξένη επικαιρότητα (π.χ. τον πόλεμο των Μπόερς στη Ν. Αφρική) και αρθρογραφεί επώνυμα στα πεζά ημίφυλλα που καθιερώνει, για θέματα της επαρχίας Κερύνειας.

Η ενότητα «Ραγιάς 1902» (σσ. 56-68) καλύπτει τα 44 φύλλα της χρονιάς αυτής (αρ. 70-113) της εφημερίδας που σχεδόν γίνεται εβδομαδιαία. Αρχίζει τώρα για το Σταυρίδη το πρόβλημα των ματιών του που θα τον βασανίζει σ' όλη την υπόλοιπη ζωή του. Η ακραία στάση του στα κομματικά και άλλοι ατυχείς διαπληκτισμοί του με το συνάδελφό του, θα τον κάνουν αντιπαθή στους Κερυνειώτες, νοιώθει δε και ο ίδιος προς στιγμή ότι το έχει παρακάνει. Κατά τα άλλα όμως συνεχίζει απτόητος τις επιθέσεις του εναντίον της αγγλικής κακοδιοίκησης, εναντίον του φόρου υποτέλειας φανατίζεται πάλιν για το αρχιεπισκοπικό, αλλά ενδιαφέρεται και για το κίνημα των Νεότουρκων...

Η επόμενη «Ραγιάς 1903» και «Ραγιάς 1904» (σσ. 69-88) καλύπτει τα 42 φύλλα των χρόνων αυτών (αρ. 114-155) όπου ο Σταυρίδης με ακμαίο το ηθικό και υψηλό φρόνημα συνεχίζει τους αγώνες του.

Τα επόμενα τρία χρόνια η εφημερίδα του Σταυρίδη σιωπά, για λόγους που δεν έχουν εξακριβωθεί.

«Δημοσιογραφική Δίκη 1905-1906». Στην ενότητα αυτή που καλύπτει τις σελίδες 89-93, το βιβλίο καταπιάνεται με τη δικαστική περιπέτεια του Σταυρίδη που είχε τραγικές συνέπειες για τον ίδιο και την οικογένειά του, τον κατάστρεψε οικονομικά και τον έφθειρε ψυχικά και τον οδήγησε τελικά στο θάνατο.

Ο Σταυρίδης, φανατικός οπαδός του Νικολάου Καταλάνου, του συγγραφέα, δημοσιογράφου, εκπαιδευτικού και σφοδρού πολέμιου της Αγγλοκρατίας, του παραχωρεί την «Κυπριακή Επιθεώρηση» τίτλο εφημερίδας με φιλολογικό περιεχόμενο με άδεια στο όνομα του Σταυρίδη για έκδοση στην Κερύνεια, που την εκδίδει ο Καταλάνος στη Λευκωσία και φυσικά ως πολιτική εφημερίδα. Η αγγλική διοίκηση βρίσκει νομικό σημείο και κινά αγωγή. Η αγέρωχη στάση του Σταυρίδη, του κατά νομου υπεύθυνου και η άρνησή του να απολογηθεί ή να συμβιβαστεί, του στοίχισε το βαρύτατο για την εποχή πρόστιμο των £90 και 2 λίρες έξοδα. (Ο κατά μέσο όρο μισθός του δασκάλου ήταν τότε ,34 το χρόνο). Η έφεση που άσκησε δεν είχε κανένα αποτέλεσμα έτσι αρχίζει για τον ηρωικό Κερυνειώτη ένας Γολγοθάς στερήσεων και αγωνία που τον αναβαίνει με καρτερία και αγωνιστικό φρόνημα και κουράγιο αξιοθαύμαστα. Προσπαθεί να αντεπεξέλθει, όμως το βάρος ήταν δυσβάστακτο.

Ούτε «Τα Πρόστιμα», οι 3 μικρές ποιητικές συλλογές που εκδίδει το 1907, 1908 και 1909 αντίστοιχα τον βοηθούν να αντιμετωπίσει το οικονομικό πρόβλημά του. Ένας μάλιστα δυσμενής διορισμός του που αναγκάζεται να δεχτεί στη μακρινή Λυσό της Πάφου, αφήνει τη γυναίκα του και τα τρία του παιδιά, κυριολεκτικά στους δρόμους.

Είναι πράγματι συγκινητικός ο αγώνας του τραγικού αυτού Δον Κιχότη της Κερύνειας που σχεδόν μόνος δίνει μάχες για τα ιδανικά του και τις πεποιθήσεις του, για να έχει το δικαίωμα της ελεύθερης γνώμης και έκφρασης.

Το βιβλίο παρακολουθεί με τον ίδιο τρόπο την παραπέρα πορεία του Σταυρίδη. Η ενότητα «Ραγιάς 1908» καλύπτει τις σελίδες 100-115 και μελετά 39 φύλλα της χρονιάς (156-194): Ο ίδιος μαχητικός Σταυρίδης παρόλες τις στερήσεις, διατηρεί αμείωτη την αγωνιστικότητά του.

Η ενότητα «Ραγιάς 1909» (σ.σ. 116-172) καλύπτει αναλυτικά τα 41 φύλλα της εφημερίδας (αρ. 195-235), η ενότητα «Ο Ραγιάς» 1910 (σ. 173-218) τα 31 φύλλα (αρ. 236-266). Στις δυο αυτές χρονιές 1909, 1910 είναι αφιερωμένο το μεγαλύτερο μέρος του βιβλίου, εξετάζοντας τις πολύ αναλυτικά, ως τις πιο χαρακτηριστικές. Το αρχιεπισκοπικό που επιτέλους βαίνει προς τη λύση του, οι ραγδαίες και συνταρακτικές εξελίξεις στην Ελλάδα (κίνημα στο Γουδί και εμφάνιση του Βενιζέλου στο πολιτικό προσκήνιο) συγκινούν το Σταυρίδη που τα παρακολουθεί άγρυπνα και ενεργητικά τασσόμενος φυσικά παρά το πλευρό του μεγάλου Κρητικού.

Η εφημερίδα εκδίδεται το 1911 σε τρία μόνον φύλλα (268-270) και σιωπά για 11 χρόνια (σσ. 217-226, Ενότητα «Παγκύπριο ημερολόγιο «Ραγιάς» 1911 και «Ο Ραγιάς 1911»).

Σε μια Κερύνεια που σφίζει από ζωή παίζεται το οικογενειακό δράμα του ηρωικού δασκάλου. Απόκτησε 8 παιδιά, 4 αγόρια και 4 κορίτσια που τα περιέβαλε με στοργή και αγάπη. Το 1917 χάνει το γιο του Κύρο στα δώδεκα του χρόνια από τύφο λίγο πιο ύστερα το γιό του Κώστα, νέο κι αυτό. Συντηρεί αυτή την οικογένεια με πολλές στερήσεις. Όμως δεν κάνει συμβιβασμούς στη συνείδησή του, ούτε εγκαταλείπει τον κοινωνικό και εθνικό ρόλο που πιστεύει πως πρέπει να διαδραματίσει. Ως πρόεδρος του «Λαϊκού κέντρου» πρωτοστατεί σε ποικιλία πολιτιστικών και καλλιτεχνικών εκδηλώσεων στην Κερύνεια που εντυπωσιάζουν για την πρωτοτυπία τους και την προοδευτικότητά τους. Γράφει και εκδίδει «Το Παγκύπριο ημερολόγιο Ραγιάς» το 1911 και την κωμωδία «Μπαμ-Μπουμ» 1921. Ως δάσκαλος στα χωριά που διορίζεται δεν περιορίζεται στην έδρα. Τις Κυριακές με την άρτια θεολογική του κατάρτιση, εξηγεί το Ευαγγέλιο κηρύσσοντας στην εκκλησία του χωριού, μιλά στους χωριανούς για τις τρέχουσες πολιτικές εξελίξεις και επαναλαμβάνει τον ιερό πόθο για ένωση με την Ελλάδα. Όχι σπάνια μάλιστα εκτελεί και χρέη πνευματικού και γιατρού!...

«Ο Ραγιάς 1922-23» είναι η τελευταία ενότητα του βιβλίου (σ.σ. 235-256, φύλλα με αρ. 271-284). Η Μικρασιατική καταστροφή συγκινεί τον αθεράπευτα ιδεολόγο Έλληνα δάσκαλο και παρόλα τα βάσανα, τις κακουχίες και τις στερήσεις και την πολύ άσχημη πια υγεία στρατεύεται πάλι και ρίχνεται στη μάχη για τα πάθη του Ελληνισμού και τους καϋμούς της προσφυγιάς. Σ' αυτή τη μάχη θα πέσει τελικά κι ο ίδιος προδωμένος από την υγεία του, στις 23 Ιουνίου του 1923, σε ηλικία 53 χρόνων.

Αυτή ήταν η ζωή και η δράση του Γ. Σταυρίδη που εξιστορεί το βιβλίο που σας παρουσιάζουμε σήμερα. Διανθισμένο με άφθονα εύστοχα και εκλεκτά παραθέματα από τη σατιρική ποίηση και άλλα περιεχόμενα της εφημερίδας, δίνει την εικόνα μιας Κερύνειας με πολλή πνευματικότητα, με ενδιαφέροντα και δράση πράγματι αξιόλογη. Αυτά τα παραθέματα αποτελούν ένα καλό υλικό για την μελέτη και της γλωσσι-

κής πραγματικότητας της εποχής και του Σταυρίδη βέβαια, που ξεκινά από τη ρομαντική καθαρευουσιάνικη μορφή για να εξελιχθεί σε μια δροσερή και πηγαία δημοτική. Η εικόνα της Κερύνειας και της εποχής ολοκληρώνεται με τις 132 σημειώσεις στο τέλος του βιβλίου με το πλήθος των χρήσιμων πληροφοριών που προσφέρουν, με τα σκίτσα και τις φωτοτυπίες.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να πω πως δε συμφωνώ με κάποιες ορθογραφικές απόψεις και επινοήσεις της συγγραφέως που προσκρούουν στο κοινό γλωσσικό αίσθημα και που δε βλέπω το λόγο για τη χρήση τους...

Η ζωή του Γ. Σταυρίδη - Ραγιά ήταν μεστή, είχε νόημα. Θα μπορούσε να γίνει θέμα συναρπαστικής μυθιστορηματικής βιογραφίας ή θεατρικού έργου. Ο Σταυρίδης ήταν μια ανήσυχη προσωπικότητα γεμάτη εμπνεύσεις, ιδέες και πάθη, αντιφατικός πολλές φορές, ανυπότακτος, ένας αντικομφορμιστής που πάλευε ανάμεσα στο συντηρητισμό της καταγωγής και της κουλτούρας του και της προοδευτικότητας της φύσης του.

Το βιβλίο έδωσε αυτή τη ζωή με τη μορφή μελετήματος - έρευνας, που διατηρεί όμως πολλά στοιχεία μιας προσωπικής, υποκειμενικής - συναισθηματικής βίωσης και μέθεξης της συγγραφέως.

Προσωπικά ένιωσα συγκίνηση και περηφάνια διαβάζοντας το βιβλίο αυτό. Είδα τη ζωή των πατέρων και παππούδων μας και τους χάρηκα με τα πάθη, τα λάθη, τους φανατισμούς τους αλλά και με τις αρετές και τις πνευματικές τους αναζητήσεις.

Όσοι πιστεύουν πως η γνώση του παρελθόντος, η επαφή και επικοινωνία ενός χάους με τις ρίζες του, αποτελούν προϋπόθεση «εκ των ων ουκ άνευ» για την επιβίωσή του, βιβλία σαν αυτό πρέπει να τάχουν κοντά τους για μελέτη, αναφορά, έμπνευση και αναπόληση.

Από την εκδήλωση παρουσίασης του έργου της Ρήνας Κατσελλή «Ο Ραγιάς - ο άνθρωπος και το Φύλλο».

Σκηνή από το θεατρικό έργο «Ξενιτειά του Ττοουλή»

«Η ΞΕΝΙΤΕΙΑ ΤΟΥ ΤΤΟΟΥΛΗ»

Το έργο «Η Ξενιτειά του Ττοουλή» της Ρήνας Κατσελλή βραβεύτηκε από το ΘΟΚ και εγκρίθηκε το ανέβασμά του στην Κρατική Σκηνή από την Καλλιτεχνική του Επιτροπή το 1988. Πρεμιέρα του έργου έγινε στις 6 Απριλίου 1989 στο Παττίχειο Δημοτικό Θέατρο Λεμεσού και είχε μεγάλη επιτυχία. Παραστάσεις έγιναν και στο Δημοτικό Θέατρο Λευκωσίας. Πιο κάτω παραθέτουμε σημειώσεις της Συγγραφέα για το έργο της.

«Το θεατρικό έργο «Ξενιτεία» είναι βασισμένο σε ιστορικά πρόσωπα και πραγματικά γεγονότα που ανακάλυψα στην προσπάθειά μου να γράψω ολοκληρωμένη

«Το θεατρικό έργο «Ξενιτεία» είναι βασισμένο σε ιστορικά πρόσωπα , πραγματικά γεγονότα που ανακάλυψα στην προσπάθειά μου να γράψω ολοκληρωμένη ιστορική-λαογραφική μελέτη για την πόλη μου, την Κερύνια. Το πρώτο θεατρικό σχεδίασμα του είναι καταγραμμένο το 1972, αλλά η πρώτη ολοκληρωμένη γραφή του γίνεται το 1986 και η τελική του μορφή δίνεται τον επόμενο χρόνο. Στα δεκατέσσερα χρόνια που μεσολάβησαν με βασάνιζε επίμονα η σκηνική παρουσίαση της όλης υπόθεσης γιατί όσο κι αν συμπεριέλαβα τον ήρωα στο μυθιστόρημά μου «Κερύνια-Εκ Στόματος Γερόντων», ένοιωθα πως χρωστούσα πολλά ακόμα στην ιδιότυπη περίπτωσή του, που πραγματικά με προβλημάτισε.

Η λέξη του τίτλου «Ξενιτεία» σημαίνει την προσπάθεια αποξένωσης του ανθρώπου από τις ταπεινές ορέξεις, πάθη, φιλοδοξίες, κενοδοξίες κτλ., του κόσμου τούτου, σε μια προσπάθειά του να ολοκληρωθεί πνευματικά. Είναι κάτι που όλοι οι άνθρωποι, άλλος λίγο άλλος πολύ, είμαστε αναγκασμένοι να κάνουμε για να ανεβούμε πιο πάνω από το επίπεδο των απλών ζωικών όντων. Την απόλυτη ξενιτειά μεδοθέβει ο Ορθόδοξος Μοναχισμός-Μυστικισμός με στόχο την ένωση αυτού που την πετυχαίνει με το Άχιστο Φως, δηλαδή με το Θεό. Περίφημος είναι ο «Λόγος Τρίτος Περί Ξενιτείας» στο βιβλίο «ΚΛΙΜΑΞ» του Ιωάννη Σιναΐτη που έζησε και το συνέγραψε τον 6ο αιώνα μ.Χ.

Η υπόθεση θεατρογραφεί την ιστορία του Χριστόδουλου (Ττοουλή), που ύστερα από ασύνειδο αμάρτημά του καταδικάζεται από το μητροπολίτη Κερύνιας Μελέτιο σε δεκάχρονη απομάκρυνση από τον κόσμο. Περιπλανάται γυμνός και τρέφεται όπως τα ταπεινά του ουρανού χωρίς να επικοινωνεί με άλλους ανθρώπους.

Αρχικά αντιδρά, αλλά σταδιακά βρίσκει το δρόμο για τη σωτηρία της ψυχής του, βιώνοντας τον γυμνικό μοναχισμό κατά τα πρωτοχριστιανικά πρότυπα των αναχωρητών, (Ονούφριος, Μαρία, Αιγυπτία κτλ.).

Στο έργο προσπάθησα παράλληλα να αναπλάσω την ατμόσφαιρα της εποχής και την αδυναμία των νέων κατακτητών, των Άγγλων, να κατανοήσουν τον ελληνικό πληθυσμό που βρίσκεται διαχρονικά σε μόνιμη δοκιμασία.

Πέρα από τούτα δεν μπόρεσα να αποφύγω τον αόρατο πρωταγωνιστή, τη νοσταλγία της Κερύνιας και της θάλασσάς της, το δυσκολότερο στάδιο της ξενιτείας του Ττοουλή και αγιάτρεφτη πληγή σήμερα για όλους εμάς τους Κερυνιώτες και μη που ζούμε αθέλητα μακρυά της.

Όμως αν είναι κάτι που πραγματικά με κάνει να χαίρουμαι γιατί ο ΘΟΚ ανεβάζει φέτος τούτο το έργο μου είναι που θα δοθεί ευκαιρία σε όλους μας να δούμε από την επίσημη κρατική σκηνή του ταλαιπωρημένου τόπου μας και να επικοινωνήσουμε με μερικές τόσο λίγο γνωστές πτυχές της παράδοσής μας. Πτυχές που οι πρόγονοί μας πιο φτωχοί, πιο ταλαιπωρημένοι και με λιγότερες γνώσεις βίωναν καθημερινά, στην προσπάθειά τους να ολοκληρωθούν πνευματικά».

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΣΤΟ ΕΡΓΟ «ΞΕΝΙΤΕΙΑ»

ΤΤΟΟΥΛΗΣ (ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ). Τον αναφέρουν σε γραπτά κείμενά τους οι σύγχρονοι του Σερ Σάμουελ Χουάιτ Μπέηκερ και Έσμε Σκοτ-Στήβενσον. Θρύλοι και παραδόσεις για το Ττοουλή κυκλοφορούσαν στα στόματα των ηλικιωμένων της Επαρχίας Κερύνιας. Τον αναφέρει επίσης η Ρ. Κατσελλή στο βιβλίο της «Κερύνια - Εκ Στόματος Γερόντων».

ΔΕΣΠΟΤΗΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ. Επίσκοπος Κερύνιας 1852-1862. Η έδρα τότε της Μητρόπολης Κερύνιας ήταν στη Μονή του Αγίου Παντελεήμονα στη Μύρτου, εκτοπισμένη από τον καιρό των Φράγκων. Μεταφέρτηκε ξανά στην Κερύνια ύστερα από

ενέργειες του Μητροπολίτη Κερύνιας Κύριλλου Βασιλείου (1859-1933), που έγινε μετά Αρχιεπίσκοπος.

ΕΣΜΕ ΣΚΟΤ-ΣΤΗΒΕΝΣΟΝ. Σύζυγος του Άντριου Σκοτ-Στήβενσον. Είδε και περίγραψε στο βιβλίο της «Our Home in Cyprus» τη σύλληψη του Ττοουλή από τον άντρα της.

ΑΝΤΡΙΟΥ ΣΚΟΤ-ΣΤΗΒΕΝΣΟΝ. Σκοτζέζος, διοικητής του 42ου Τάγματος (Black Watch), που ήρθε στην Κύπρο το 1878 και κατασκήνωσε έξω από την Κερύνια. Αργότερα διορίστηκε διοικητής επαρχίας Κερύνιας και συνέβαλε στην καταπολέμηση της ακρίδας. Νοίκιασε το σπίτι που ανήκε στον Καρα-Καδή, στο λιμάνι της Κερύνειας και έμεινε εκεί με τη γυναίκα του Έσμε.

ΤΖΩΡΤΖ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ - ΧΟΥΣΤΟΝ (George Ludovic Houstoun). Σκοτζέζος πλούσιος που ήρθε και κατοίκησε μόνιμα στην Κερύνια στις αρχές του 20ου αιώνα με τη γυναίκα του. Προηγουμένως επισκέφτηκε μόνος την Κερύνια. Γνωστός τόσο για τις δωρεές του για το καλό του κοινωνικού συνόλου όσο και για τις ιδιορρυθμίες του. Στο βιβλίο της Ρ. Κατσελλή «Κερύνια - Ιστορική Λαογραφική Έρευνα» υπάρχουν φωτογραφίες του (αρ. 51, 54, 55), καθώς και αναφορές στην όλη δράση του στην Κερύνια (σελ. 110-111).

ΒΑΡΝΑΒΑΣ. Αν και δεν είναι ιστορικό πρόσωπο η ζωή και ο χαρακτήρας του έχουν πολλές ομοιότητες με τον Γιώργο Λοϊζίδη, που ξεκίνησε δόκιμος στην Ιερή Μονή Αχεροποιήτου, στον Καραβά, μετά χρημάτισε δάσκαλος στην Κερύνια, κατάφερε να σπουδάσει νομικά στο Αιξ της Γαλλίας και δικηγορούσε μέχρι το θάνατό του στην Κερύνεια. Αγαπούσε πολύ τους αρχαίους Έλληνες κλασικούς και άφησε την περιουσία του στο Γυμνάσιο Κερύνιας.

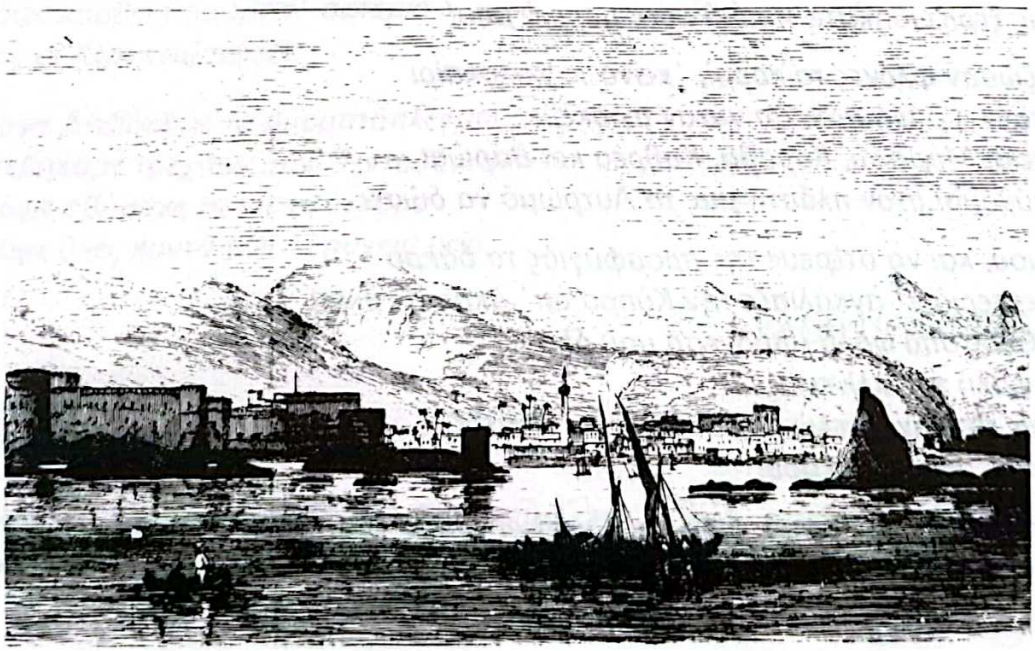

Χαλκογραφία της Κερύνειας που υπάρχει στο βιβλίο του Εσμέ Σκολ - Στήβενσον. «Το σπίτι μας στην Κύπρο» που κυκλοφόρησε το 1880.

Ποίηση

ΤΙ ΕΧΕΙΣ ΠΕΝΤΑΔΑΚΤΥΛΕ;

– Τι ἐχεις Πενταδάκτυλε, κι εἰσαι βαργωμισμένος
και κεἰτεσαι περίλυπος κι εἰσαι ανταριασμένος,
κι ἀλλοτε πάλι αχνογελάς και τόσο ξαστερώνεις,
*σα ν᾽ ανταμώνουμε ξανά και την παλάμη απλώνεις;**

– Θυμάμαι, Λευκωσία μου, τη δόξα που ᾽χω χάσει
κι ο πόνος δε γιατρεύεται, δε λέει να κοπάσει.
Αν είμαι και ψηλό βουνό ραγίζετ᾽ η καρδιά μου
κι αναστενάζω και πονώ για τα μαρτύριά μου.

Με πλήγωσαν τα πάθη σας, εκείν᾽ η παραζάλη
και του Ιούδα το φιλί, του Τούρκου η ανεμοζάλη.
Στον κόρφο μου ταφήκανε λεβέντες δόξασμένοι,
της λευτεριάς, το λίπασμα, ήρωες τιμημένοι.

Αλλά τι κρίμα! τι καημός! τι άδικο, ψυχή μου,
εχθρού ποδάρι πάτησε τ᾽ αγέρωχο κορμί μου,
τις εκκλησίες μου, τα χωριά, τα κάστρα, τα δενδρά μου
και σεις ξεριζωθήκατε, παιδιά μου, μακριά μου!

Μου ᾽ζώσαν φλόγες το κορμί, ᾽κείνο το καλοκαίρι
καιγότανε η ράχη μου, σα νάταν αγιοκέρι.
Κερύνεια, Μόρφου, Καραβά, Κυθρέα και Βαρώσι
προσεύχομαι στον πλάστη μας το Λυτρωμό να δώσει.

«Θεέ μου, και να στέρευε της προσφυγιάς το δάκρυ
κι η Λευτεριά ν᾽ αγκάλιαζε την Κύπρο απ᾽ άκρη σ᾽ άκρη.
Και ο Θεός από ψηλά υπόσχεση μου δίνει,
την κεφαλή του κλίνει ....
Αμέσως τότε αχνογελώ και ... πλάι σου φαντάζω,
καλή μου, Λευκωσία μου.

Μερικές φορές διακρίνεται πολύ καθαρά η οροσειρά του Πενταδακτύλου και νομίζεις ότι απέχει λίγες εκατοντάδες μέτρα από τη Δασούπολη. Το θέαμα είναι πολύ συγκινητικό.

ΑΣΗΜΙΝΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΚΟΝΤΑ ΣΟΥ ΚΕΡΥΝΕΙΑ ΜΟΥ

Τοὐτο τ᾽ απόγευμα πήγα
πάλι πίσω στην Κερύνεια μου.
Τοὐτο το απόγευμα σεργιάνισα
στ᾽ αγαπημένα στενά σου, Κερύνεια μου.

Ταξίδεψα με το πικρό δάκρυ
που κύλησε έτσι απλά
από τα μάτια των Κερυνειώτισσων
κι ύστερα πάγωσε στα δυο μάγουλα.

Ταξίδεψα με τα λόγια του τραγουδιού
που ιστορούσε την τραγική σου μοίρα
που τραγουδούσε τα κάλλη σου
κι όσα καλά σου πήραν.

Πέταξα με της κιθάρας τη χορδή
που αντηχούσε τους κτύπους
της δικής μου καρδιάς
που άφησα πίσω στη μικρή μου αυλή.

Απόψε ένοιωσα ξανά την αλμύρα
του δικού σου ήσυχου γιαλού.
Άσπρη βαρκούλα στα δικά σου νερά
η ψυχή και η κάθε σκέψη του νού.

Απόψε ενώσαμε τις καρδιές
όλες μαζί οι Κερυνειώτισσες
απόψε κουβεντιάσαμε τ᾽ αστέρια
εμείς οι Κερυνειώτισσες.

Απόψε διαβήκαμε το συρματόπλεγμα,
κατεβήκαμε τρεχάτες τον Πενταδάκτυλο.
Απόψε σβήσανε τα μισοφέγγαρα
απόψε όλες κοντά σου Κερύνειά μου.

ΧΛΟΗ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΠΕΣΑΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΛΙΒΕΡΔΟΥ

Η επίσημη ανακοίνωση της Κυβέρνησης για το θάνατο του Ανδρέα Λιβέρδου έλεγε τα εξής:

«Ανδρέας Κυριάκου Λιβέρδος εκ Κηρυνείας ετών 19 επυροβολήθη και εφονεύθη υπό των Τούρκων εν υπηρεσία εν τη δυνάμει, τη 13/3/1965. Έχουν περάσει από τότε 24 χρόνια από το θάνατό του και αντί μνημοσύνου παραθέτουμε από το προσωπικό του ημερολόγιο, που διασώθηκε, τρεις τελευταίες μέρες της ζωής του.

12/3/65 *Ημέρα Παρασκευή*

Ώρα 12 τα μεσάνυκτα της Πέμπτης προς την Παρασκευή. Μας σήκωσαν και μας είπαν ότι θα πηγαίναμε εις ένα ύψωμα ονομαζόμενο Περιστερωνάρι. Μας είπαν ότι θα καταλαμβάναμε το ύψωμα δια να μπορούμε να κτυπούμε τη Λεύκα.

Πήρα το γυλιό μου, τη χλαίνη μου, το όπλο μου, ετοίμασα την ομάδα μου και ξεκινήσαμε.

Ο λοχαγός με έβαλε μπροστά από το Λόχο ως ανιχνευτή. Περάσαμε τον ποταμό και η ώρα 1.00μ.μ. βγήκαμε εις το Περιστερωνάρι. Μας είπε ο Λοχαγός να κανονίσω την ομάδα μου με μέτωπο προς το Agintus ή Μακρυνάρι. Τους κανόνισα στις θέσεις τους και εγώ άρχισα να βγάζω το χαράκωμά μου με τη λόγχη του όπλου.

Έσκαβα μέχρι το πρωί. Ήλθε ο λοχαγός δια να ιδεί τις θέσεις της ομάδας μου. Είδε μια θέση, η οποία δεν του ήρεσε. Θύμωσε και με κτύπησε στο στομάχι.

Το πρωί μας βρήκε μέσα στα χαρακώματα. Το πρωί πάλι σκάβαμε. Βγάλλαμε χαρακώματα όλη μέρα. Ήμουν κατάκοπος από το σκάψιμο.

Ήλθαν μερικοί Ιρλανδοί οι οποίοι ήθελαν να μάθουν γιατί ήρθαμε εδώ πάνω. Έκανα το διερμηνέα.

Το μεσημέρι ήλθε το φαγητό. Μισό ψωμί, λίγη μαρμελάδα και έξι ελιές.

Ήλθε το βράδυ και εμείς ακόμα σκάβαμε. Βγάλλαμε συνεχώς χαρακώματα. Απέναντί μας οι Τούρκοι μας έβριζαν συνεχώς. Είχαμε διαταγή να μην πυροβολήσουμε. Ώρα 6.μ.μ. ήρθε το φαγητό. Πατάτες τηγανιτές και ψάρι. Κάθησα μέσα στο χαράκωμα, σκεπάστηκα με την κουβέρτα και έφαγα.

Τη νύκτα είχε πολύ κρύο. Έτρεμα. Δεν μπορούσα να κοιμηθώ από το κρύο. Άλλαξα θέση για να μην κρυώνω αλλά ματαίως. Το κρύο κάθισε ως τα κόκκαλά μου. Δεν κοιμήθηκα καθόλου.

13/3/65 *Ημέρα Σάββατο*

Ξημέρωσε και εγώ ακόμη έσκαβα το χαράκωμά μου. Από το σκάψιμο δεν

ένοιωθα τα χέρια μου. Ώρα 8.45 π.μ. ήρθε το πρόγευμά μας. Το έφαγα με όρεξη.

Ώρα 10 π.μ. κάθησα για να ξεκουραστώ από το σκάψιμο. Ώρα 12 το μεσημέρι μας έφεραν σκηνές για να κοιμηθούμε τη νύκτα.

Από τις 12 μέχρι το απόγευμα έσκαβα το χαράκωμα. Ήμουν μαζί με ένα στρατιώτη ονομαζόμενο...

Ώρα 6.30 στήσαμε το αντίσκηνο όπου θα εκοιμούμαστε τη νύκτα. Μέσα στο αντίσκηνο είχε λίγη βράστη. Μας έφεραν τη «φανέλλα του στρατιώτη» που την έπλεξαν οι κοπέλλες της Κύπρου.

Ο ύπνος τη νύκτα δεν ήτο καθόλου καλός. Ήτο γεμάτος πέτρες και με ενοχλούσαν.

14/3/65 *Ημέρα Κυριακή*

Ξύπνησα κατά η ώρα 6.30. Χαλάρωσα το αντίσκηνο δια να μην το δουν οι Τούρκοι. Ώρα 7 ήλθε το πρόγευμα. Ώρα 8 άρχισα πάλι το σκάψιμο του χαρακώματος. Έσκαβα μέχρι η ώρα 11 ακούγοντας τη λειτουργία από το ράδιό μου.

Η ώρα 11 ήρθε το μεσημεριάτικο φαγητό. Σήμερα είχαμε και γλυκό. Παρ' όλο που το φαγητό δεν ήτο καλό το έφαγα με όρεξη.

Ώρα 2μ.μ. με ξύπνησε ο δόκιμος Λύτρας και μου είπε να πάω εις ένα ύψωμα και να καταγράψω τις διάφορες κινήσεις των Τούρκων.

Ώρα 5.30 έφυγα από το παρατηρητήριο, έφαγα και η ώρα 7 έπεσα να κοιμηθώ δια να ξυπνήσω η ώρα 12 τα μεσάνυκτα δια να κάνω σκοπιά μέχρι η ώρα 6 το πρωί.

Στο χαράκωμα αισθανόμουν σαν **νεκρός.** Δεν μπορούσα να κινηθώ καθόλου.

Ο Ανδρέας Κυριάκου Λιβέρδος που έπεσε υπηρετώντας την πατρίδα.

** Η υπογράμμιση της λέξης νεκρός ανήκει στον ίδιο. Το πρωί της Δευτέρας 15/3/65 πυροβολήθηκε και σκοτώθηκε από τους Τούρκους στρατιώτες των απέναντι φυλακίων στην περιοχή Λεύκας.*

ΔΙΗΓΗΜΑ

Ο ΑΚΤΟΦΥΛΑΚΑΣ

Ακούμπησε τη ράχη του στην κόχη του βράχου. Ο ήλιος δεν είχε σκίσει ακόμα το βλέφαρο τ' ουρανού μα το φως ξεχύθηκε κιόλας ροδαλό κι έβαψε την ανατολή κι' άπλωσε στα βράχια μια τριανταφυλιά τρυφεράδα. Η ακρογιαλιά πήρε εκείνο το απαλό, τρυφερό χρώμα του πρωινού που η γλύκα του σ' αγγίζει ως μέσα βαθιά, πολύ βαθιά, τόσο βαθιά που θέλεις να κλάψεις για τούτη την ομορφιά που χάρισε ο Θεός. Θέλεις να κλάψεις που ζεις και μπορείς να δεις τούτα που ο Θεός χάρισε για τον άνθρωπό του, για τη ζωή μεσ' την ομορφιά, που όσοι μπορούν και τη νιώθουν, αγγίζουν ... την ευτυχία.

Τ' άλογο χλιμίντρισε και τέντωσε το λαιμό του μπροστά. Το κοίταξε, κι εκείνο λες και θα του μιλούσε μ' εκείνα τα πελώρια σκούρα μάτια του λες και του 'δειχνε που έπρεπε να στραφεί. Στράφηκε και κατάλαβε... 'Ακουσε πρώτα, παρά είδε. 'Ηταν ένα κουρασμένο ξεψυχισμένο σκίσιμο του νερού που μεσ' την ησυχία της αυγής έμοιαζε με κτύπημα του νερού στα βράχια.

Τον είδε. Ξεχώριζε καθαρά. Φαινόταν πολύ κουρασμένος. Με δυσκολία σήκωνε το 'να χέρι πρώτα κι ύστερα το άλλο. Περίμενε. Σε λιγότερο από δυο λεπτά θα έβγαινε.

Στάθηκε και τον παρατηρούσε. 'Οχι γιατί έτσι έπρεπε να κάμει, μα έτσι του 'ρθε, έτσι τον έσπρωξε μια δική του, εσώτερη πεθυμιά.

'Ενα τσουλί που κυλίστηκε στην αμμουδιά ίσαμε που μπόρεσε κι άρπαξε τον άμμο έτσι μπρούμυτα όπως βγήκε κι άφησε το μισό του κορμί να βρέχεται από το κύμα. 'Υστερα λες και βρήκε τη δύναμη γύρισε το κορμί του και τ' άφησε ολάκερο ν' ακουμπήσει στη γη που τόσο πάλεψε να την αγγίζει.

Στάθηκε στο πλάι του και τον κοιτούσε. Είχε κλειστά τα μάτια του. Πόσο χαράκωμα σ' εκείνο το πρόσωπο... 'Ενα σφίξιμο του χαλίνωσε το στομάχι, ένα σφίξιμο για το όποιος κι αν ήταν... όποιος κι αν ήταν... Τούτη την ώρα ήταν ένας άνθρωπος. 'Ενα ναυαγισμένο κουφάρι που αποζητούσε τη στεριά... μονάχα τη στεριά... για την ώρα... και ήταν αφύλαχτος, απροστάτευτος στα χέρια του... 'Οποιος κι αν ήταν ... τώρα ήταν ένας άνθρωπος...

Τον άφησε παραδομένο στη γαλήνη που χαρίζει η φουρτούνα, στο ξελάφρωμα εκείνο που το ζεις, δεν το νιώθεις, μονάχα το ζεις.

'Υστερα είπε σιγά...

— Ε.. ε... ε...

Εκείνος μισάνοιξε το βλέφαρο, λες και δεν έχει τη δύναμη να το ορθανοίξει. Του είπε πάλι.

— Ε... ε... Είσαι καλά;

Ο άλλος τότε ανακάθισε.

— Έλληνας είσαι; Έλληνας; Πεινώ... Δώσε μου κάτι να φάω.. Πεινώ...

— Σιγά, μη βιάζεσαι... Έλληνας είμαι ναι, Κύπριος της ακτοφυλακής. Εσύ ποιος είσαι;

— Ναυαγός, ένας ναυαγός, Έλληνας ναυαγός, αυτό μονάχα.
Δώσε μου κάτι να φάω...

— Για στάσου. Πρώτα πρέπει να ειδοποιήσω τις αρχές, ύστερα θα σε δει γιατρός, και μετά βλέπουμε...

— Είσαι χριστιανός; Αν είσαι χριστιανός, δώσε μου πρώτα κάτι να φάω, κάτι να βάλω στο στομάχι μου. Δεκαοκτώ ώρες πολεμώ με τη θάλασσα και είμαι νηστικός δεν ξέρω από πότε...

— Καλά... θα δούμε... Μπορείς να περπατήσεις; Πιο κάτω έχει ένα σπιτάκι που μπορεί κάτι να βρούμε. Αν μπορείς να πάμε ως εκεί.

— Δεν πας μόνος σου και γω να σε καρτερώ εδώ; Οι δυνάμεις μου είναι λίγες. Δε θα μπορέσω.

— Δε γίνεται να σ' αφήσω μόνο. Έχουμε διαταγές. Πρέπει να ειδοποιήσω το κέντρο. Αυτοί κανονίζουν τι θα γίνει. Κανονικά ούτε ψωμί μπορώ να σου δώσω.

— Αν είσαι άνθρωπος κι όχι τσακάλι σαν τα τσακάλια απέναντι, ένα κομμάτι ψωμί θα μου δώσεις. Ε; Θα μου δώσεις...

— Να βρούμε πρώτα στο μποστάνι το γερο Γιωρκή. Πώς πας όμως μέχρι εκεί;
— Σου είπα, να μείνω εδώ, θα σε καρτερώ. Πού θα πάω, πού ξέρω να πάω; Δε με βλέπεις;

— Εγώ σε βλέπω, μα κάποιοι άλλοι που θα μου ζητήσουν το λόγο, δε σε βλέπουν. Το καθήκον, καθήκον.

Άντε, έλα να κάτσεις στη φοράδα κι εγώ προχωρώ με τα πόδια.

Προχώρησαν στο μποστάνι του γέρο-Γιωρκή, μα ... ήταν έρημο... Κι από ανθρώπους, κι από ψωμί. Ούτε ξεροκόμματο. Είχε μέρες να φανεί ο Γιωρκής γι αυτό δε βρήκαν τίποτε.

Το μποστάνι ολοπράσινο έσταζε πρωινή δροσιά. Τα πεπόνια δεν κιτρίνισαν ακόμα. Σε κάποια άκρη μόλις που άρχιζε ν' αλλάζουν το χρώμα.

Δεν μπόρεσε να το συγκρατήσει. Χύθηκε στα πεπόνια και ούτε ωμά, ούτε ψημένα είδε... Τα' σπαζε μ' ένα χτύπημα του χεριού του και εκείνα υπάκουαν στη δύναμή του.

— Μη φας, θα πονέσεις το στομάχι σου που είναι άδειο. Είναι ωμά. Καμιά απόκριση. Έσπαζε το ένα πεπόνι, μετά το άλλο κι έτρωγε, έτρωγε ασταμάτητα.

— Φτάνει, θα σε πιάσει ο πόνος. Είσαι νηστικός, είναι άδειο το στομάχι σου... Μη φας άλλα...

Τίποτε. Τα πεπόνια έσπαζαν και η κοιλιά του γέμιζε. Κάθισε στη γη και ξέσπασε σ' ένα βουβό κλάμα, ένα κλάμα που ξεσκίζει. Με τα δυο πόδια στερεωμένα στη γη και το κεφάλι σκυφτό ανάμεσά τους, έκλαιε και η γη ρουφούσε το κλάμα του. Ένα κλάμα, ήσυχο, πονεμένο, ανιστόρητο. Ένα κλάμα που η γη το ρουφά και χορταίνει πόνο.

Ύστερα σώπασε, μα έμεινε σκυφτός και κοίταζε το χώμα που βρέχτηκε από το κλάμα του, το δικό του το κλάμα, το κλάμα της καρδιάς του, της ψυχής του, της σκέψης του, του κορμιού του. Έκλαψε για την κατάντια του, έκλαψε για τον εαυτό του, έκλαψε για τη γυναίκα του, τις δυο του κόρες, την πείνα του... Έκλαψε για όλα... τώρα, ύστερα από τριανταέξι μέρες...

Λυτρώθηκε πια απ' όλα... Κι εκεί, στο ακρογιάλι της Όρκας, εκεί που το κύμα σμίγει με τα κοχύλια, εκεί που ο ήλιος φίλησε τη μέρα και αψήλωσε, εκεί στην ερημιά που το πάλεμα με το θάνατο, με το κύμα, με την πείνα του' δωσε ζωή... μίλησε...

Μίλησε και ζήτησε τον τόπο που,πρέπει να πάει να καταταγεί.

— Μη βιάζεσαι, όλα θα γίνουν με τη σειρά τους. Πρώτα να ειδοποιήσω.

Ο ακτοφύλακας πήγε στο κοντινό τηλέφωνο κι έδωσε την αναφορά του.

— Ένας ναυαγός, ναι, Έλληνας είναι. Μεταξύ Όρκας και Λιβερών. Όχι, μόνος του βγήκε. Ναι, κολυμπώντας. Από απέναντι, από την Τουρκία.

Περίμεναν αρκετά, μα ο χρόνος δεν τους φάνηκε. Ατέλειωτη ήταν η πορεία στην ανιστόρηση που δεν τους έφτασε η ώρα να τα πουν όλα, όταν ήρθαν οι ανώτεροι να τον πάρουν .

Είπε όμως πολλά ο ναυαγός... Είπε κι άκουσε ο ακτοφύλακας... Άκουσε κι απόρησε, και θαύμασε, και θύμωσε, κι έκλαψε, ναι έκλαψε βαθιά μέσα του, μόνο που δεν άφησε τα δάκρυα να του βρέξουν τα ματόκλαδα. Τ' άφησε πίσω απ' αυτά, όπως τ' αφήνουν αυτοί που... ντρέπονται να τους δουν οι άλλοι να κλαίνε...

Τώρα, όμως, ύστερα από τόσα χρόνια, ο ακτοφύλακας κλαίει και δε ντρέπεται να δουν τα δάκρυά του, κλαίει στο σπιτάκι του συνοικισμού που βρίσκεται και ξεσκίζει τη μνήμη και πορεύεται εκεί... εκεί που έζησε και... ζωντάνεψε την ψυχή του και τις ψυχές άλλων, εκεί που τώρα σεριανά και βλέπει το τότε, το 1941, τότε που ήταν ακτοφύλακας μεταξύ Κορμακίτη και Καλογραίας. Θυμάται το ναυαγό που έφαγε τα ωμά πεπόνια και ύστερα σφάδαζε από τους πόνους. Κυλιόταν στο χώμα ανήμπορος, ώσπου ο πόνος υποχώρησε κι ας του' λεγε πως είναι ωμά, κι ας του' λεγε πως θα πονέσει το στομάχι του. Τα ' σπαζε κι έτρωγε και δεν τον ένιαζε. Πεινούσε κι ήθελε να φάει... να φάει, ό,τι να' ναι, όπως να' ναι. Θυμάται ακόμα την ιστορία του... Μια ιστορία γεμάτη πόνο, αγώνα, θυσία... Είδε ο άνθρωπος εκείνος την οικογένειά του να σκοτώνεται ολόκληρη από τους Γερμανούς, ξέφυγε από τα δόντια του χάρου στις μάχες - και στρατιωτικός καθώς ήταν - έζησε τη φρίκη του

πολέμου σ᾽ όλο της το κουρέλιασμα. Επέζησε και κατέφυγε στην Τουρκία για να βρει τρόπο να καταταγεί στα συμμαχικά στρατεύματα ν᾽ αγωνιστεί για τη λευτεριά της Πατρίδας κι όλου του κόσμου. Ζητούσε τρόπο να σβήσει τον πόνο που ο πόλεμος του᾽ φερε, που του αφάνησε ό,τι αγαπούσε πιο πολύ, και το ζητούσε με τον αφανισμό κι αυτός.

Στην Τουρκία που πήγε, πόνεσε ακόμα πιο πολύ. Είδε την απανθρωπιά και τον εξευτελισμό, το κουρέλιασμα του ανθρώπου για ένα κομμάτι ψωμί, την απονιά του ουδέτερου και την κατάντια του ιδεολόγου.

Πούλησε το ρολόι του για μια πίττα, έδωσε το δακτυλίδι και τα ρούχα του για οκτώ σταφίδες κι αντάλλαξε το διαβατήριο του για μια σάπια βάρκα που τον άφησε στη μέση του πελάγους κι έφτασε ναυαγός στις ακτές της Κύπρου.

Κατατάχτησε ύστερα από τα σχετικά κι ύστερα... σιωπή. Σιωπή για τριαντατέσσερα τόσα χρόνια, ώσπου .... ο σωτήρας του ναυαγού, έγινε ναυάγιο της εισβολής που ήρθε από τη θάλασσα που έφερε τότε το ναυαγό, πρόσφυγας στην ιδιά του την Πατρίδα, ναυαγισμένο γεροντάκι στο γέρμα της ζωής του.

Το μήνυμα το πήρε με τον Ερυθρό Σταυρό. Το όνομα στην αρχή δεν του είπε τίποτε. Η απορία όμως ήταν τέτοια που απάντησε στο παράξενο μήνυμα που έλεγε:

«᾽Οπου κι αν βρίσκεται ο Σάββας Σολωμού από την ᾽Ορκα της Κερύνειας ακτοφύλακας το 1941, να επικοινωνήσει με το τηλέφωνο 60754321, στην Ελλάδα.»

Τηλεφώνησε κι άκουσε από την άλλη άκρη τη φωνή που ερχόταν από το βάθος των τριάντα χρόνων, όχι πια των τριάντα μόνον... μα των εβδομήντα τόσων, που του θύμισαν τα ωμά πεπόνια και την επιμονή να καταγεί στο στρατό, να πολεμήσει...

Τώρα, ο ακτοφύλακας, κοιτάει πίσω, εκεί στην ακρογιαλιά της ᾽Ορκας, εκεί που το κύμα φιλά τα βράχια κι ο ήλιος κάνει τη δύση τόσο παράξενα όμορφη που δεν αντέχεις την τόση ομορφιά της και κλαίεις, κλαίεις από χαρά που μπορείς και βλέπεις τούτη την άπιαστη χάρη της φύσης...

Τώρα ο ακτοφύλακας κλαίει δυνατά πια, δεν ντρέπεται να κλάψει, κλαίει που δεν τον αφήνουν να δει εκείνη την ομορφιά του δειλινού, εκείνη τη δύση που ο ήλιος βουτά στη θάλασσα, αφού γίνει πρώτα ολοπόρφυρο πιθάρι, κλαίει που του πήραν οι Αττίλες τούτη την ομορφιά της δύσης κι είναι στη... δύση της ζωής του... και δεν μπορεί να ξέρει αν θα την ξαναδεί εκείνη την τρυφερά άγρια δύση, εκείνη την παράξενη όμορφη πορφυρογάλαζη φύση που δεν υπάρχει όμοιά της πουθενά...

Θέλει όμως να την ξαναδεί... Καρτερά να την ξαναδεί...

ΝΙΤΣΑ ΣΟΛΟΜΩΝΙΔΟΥ—ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

ΘΥΜΗΣΕΣ ....

Αναμνήσεις από μια θεατρική παράσταση του Γυμνασίου της Κερύνειας

Από το Λοχαγό της Εθνικής Φρουράς ΑΛΕΚΟ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ

Σε στιγμές αυτοσυγκέντρωσης και ονειροπόλησης, σαν η σκέψη φτερουγίζει πάνω από τον όγκο του γερο-Πενταδάκτυλου και με την ταχύτητα της αστραπής με φέρνει να μελετώ τα δαντελωτά ακρογιάλια της πολύπαθης μικρής μας Πολιτείας, να περπατώ στα στενά δρομάκια της παλιάς Κερύνειας, να κοντοστέκομαι στην Παναγιά τη Χρυσοπολίτισσα για προσκύνημα και μετά ν' ανεβαίνω τα σκαλιά του «Αρκάντζελου», να γονατίζω ευλαβικά μπροστά στο σκαλιστό του τέμπλο... και στο μισοσκόταδο, εκείνη η βαθιά γλυκιά φωνή του ψάλτη... του κυρ-Φώτη, να με ανεβάζει σ' άλλες σφαίρες σκέψεις και θρησκευτικής κατάνυξης, η ψυχή μου πλημμυρίζει από τη νοσταλγία της αγαπημένης μου Κερύνειας. Με τη σκέψη μου βγαίνω και πάλι από την εκκλησία μας και ανηφορίζω την οδό Ελευθερίας και στρίβω δεξιά στην οδό Ελλάδας, κατεβαίνω στα «Πάτρια» και παίρνω στροφή αριστερά στην οδό Αθηνάς. Περπατώντας στα δεξιά μου, η πλατεία της ιερής Μητρόπολης με το επιβλητικό άγαλμα του Μακαρίου Β΄ να δεσπόζει της περιοχής και ακριβώς δίπλα το «Σεβέρειο Δημοτικό Σχολείο», το πρώτο σχολείο που φοίτησα... Στα πρόσφατα χρόνια, στεγαζόταν η Επαγγελματική Σχολή της Κερύνειας.

Δίπλα ακριβώς ο μεγαλοπρεπής όγκος του Γυμνασίου της Κερύνειας. Εκεί στη συμβολή των οδών Αθηνάς και του ήρωα μαθητή του Γυμνασίου μας Ανδρέα Λιβέρδου, είναι κτισμένο το Γυμνάσιο της πόλης μας. Η πηγή της γνώσης και της μόρφωσης για τις εκατοντάδες μαθητών της μικρής μας επαρχίας.

1963: Πρωτοδρασκέλισα την πόρτα του, μπαίνοντας στην πρώτη τάξη.

1969: Αποφοιτώ (Στ΄ Κλασικό) μ' όλες τις γλυκιές, ανεπανάληπτες αναμνήσεις που έζησα στο αγαπημένο μου Σχολείο. Τις χαρές μας, τις λύπες μας, τα ψευτοκαυγαδάκια μας, τις φιλίες μας!

Με την προτροπή του παλιού μας καθηγητή κ. Γιώργου Θεοφίλου, πήρα την πένα μου για να χαράξω στο χαρτί ένα μέρος, ένα αξέχαστο κομμάτι της μαθητικής μου ζωής στο πολυαγαπημένο μου Σχολείο.

Σωτήριο έτος 1969.

Μετά τις πρώτες ημέρες του νέου χρόνου, στο στόχαστρο του πολύβουου μελισσιού του καρπερού φυτώριου, του Γυμνασίου μας, στο μυαλό των μαθητών -ιδιαίτερα των τελειόφοιτων - στριφογυρίζει η σκέψη για την πιο οργανωμένη καλλιτεχνική εκδήλωση που θα παρουσιάσει το Γυμνάσιό μας.

Οι τελειόφοιτοι μαθητές το συζητούν έντονα μεταξύ τους, αλλά και με τους καθηγητές τους, σε κάθε ευκαιρία που τους παρουσιάζεται. Όλων η προσοχή είναι στραμμένη σ' αυτή τη μεγάλη εκδήλωση. Ποια είναι; Μα η από σκηνής διδαχή

Παρουσίαση δραματοποιημένου μέρους του «Ύμνου εις την Ελευθερίαν» του Δ. Σολωμού από τις τελειόφοιτες μαθήτριες του Γυμνασίου Κερύνειας, την 25η Μαρτίου 1969 στην αίθουσα τελετών του Γυμνασίου.

κάποιου από τα τόσα πατριωτικά δράματα που έχουν γραφτεί για την Ελληνική Επανάσταση της 25ης Μαρτίου 1821 και που με παλμό πάντα τη ζούσε όλη η Μαθητική Κοινωνία της πόλης μας.

Μια μακρά και γόνιμη παράδοση στο Γυμνάσιο μας θέλει κάθε χρόνο και μεγαλύτερη επιτυχία σ' αυτό τον τομέα.

Μαζευτήκαμε, θυμάμαι, αυθόρμητα την ώρα του «μεγάλου διαλείμματος», οι περισσότεροι μαθητές της Στ΄ τάξης, σα μάθαμε ότι σκηνοθέτης για το υπό μελέτη έργο θα ήταν ο φιλόλογος καθηγητής μας κ. Θεοφίλου και τον πολιορκούσαμε για να μάθουμε κάτι, μια σκέψη του, ένα λόγο του, προσπαθώντας να εκμαιεύσουμε κάτι.

Όλα αυτά γίνονταν από το μεγάλο μας ενδιαφέρον και την αγάπη για την προβολή και μόνο του Σχολείου μας.

Μας καθησύχασε, ο καθηγητής μας και μετά από λίγες μέρες - ήταν θυμάμαι παραμονή της γιορτής των Τριών Ιεραρχών - μαζευτήκαμε στην αίθουσα τελετών του Γυμνασίου για να συζητήσουμε για το «έργο» που είχε ήδη επιλέξει και για να γίνει μια προκαταρκτική κατανομή στους ρόλους.

Δεν το κρύβω ότι ενδόμυχα ήθελα τον πρώτο ρόλο. Αγαπούσα πολύ το θέατρο και τις καλλιτεχνικές εκδηλώσεις στο Σχολείο.

Δε θυμάμαι χρονιά, είτε στο Δημοτικό ή στο Γυμνάσιο, που να μην ήμουνα «ανακατεμένος» έστω σ' απαγγελία ή σε κάποιο ρόλο σ' ένα σκέτς στις τόσες εκδηλώσεις που διοργάνωναν τα Σχολεία της Κερύνειας κάθε χρόνο.

Τελική επιλογή από τον καθηγητή μας το θεατρικό έργο του Μελά «Παπαφλέσσας».

ΣΚΗΝΕΣ ΑΠΟ ΤΟ ΘΕΑΤΡΙΚΟ ΕΡΓΟ

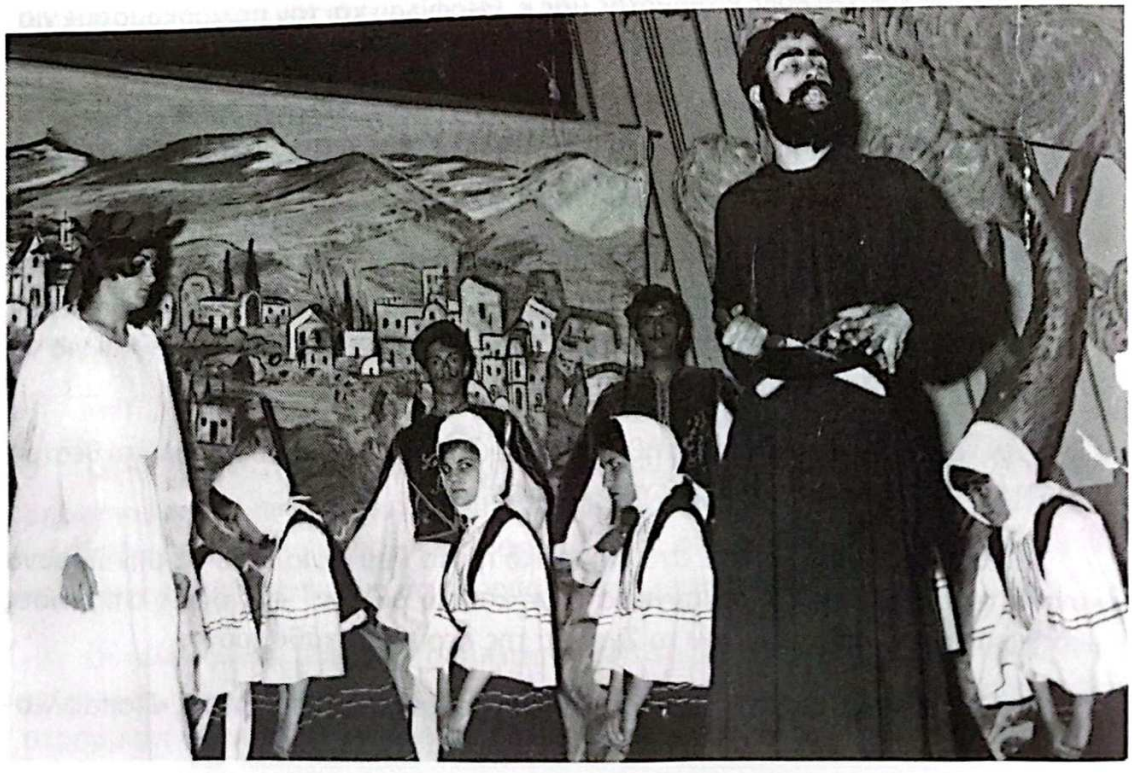

ΤΟΥ ΣΠΥΡΟΥ ΜΕΛΑ «ΠΑΠΑΦΛΕΣΣΑΣ»

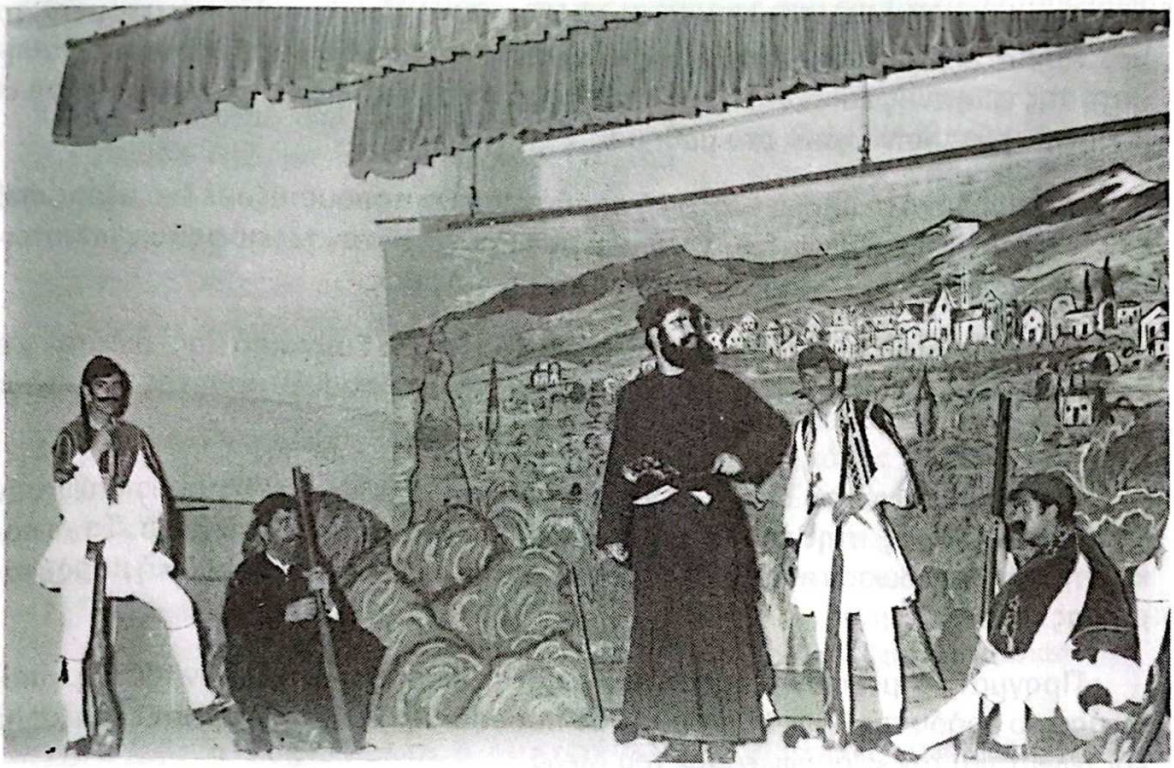

Μετά από την κατανομή των ρόλων, άρχισαν οι πρόβες και όλοι που συμμετείχαμε με τη συνετή καθοδήγηση του καθηγητή - σκηνοθέτη μας, δουλεύαμε σαν καλοκουρδισμένη μηχανή ασταμάτητα και ακούραστα..

Δεν ήταν λίγες οι φορές που οι πρόβες συνεχίζονταν μέχρι ή και μετά τα μεσάνυχτα. Είχαμε υποχρέωση όμως να είμαστε και προετοιμασμένοι για τα μαθήματα της επομένης και αρκετές φορές - παρά τα ξενύχτια μας - την άλλη μέρα οι καθηγητές μας «σήκωναν» στο μάθημα.

Σαν πρόλογο στην όλη θεατρική παράσταση θα παρουσιάζαμε ένα μέρος από τον Ύμνο στην Ελευθερία του Σολωμού με συμμετοχή τον τελειόφοιτων μαθητριών του Σχολείου, που δραματοποίησε ο καθηγητής μας.

Η «πρόβα τζενεράλε» - όπως ήταν η παράδοση στο Γυμνάσιό μας- διδόταν για τους μαθητές των εκπαιδευτηρίων της πόλης μας την προηγούμενη της πρεμιέρας του έργου.

Γλυκιές αναμνήσεις από τις αντιδράσεις των νεαρών, αλλά αυστηρών σαν κριτών θεατών μας, στην πρώτη μας παρουσίαση ενώπιον ακροατηρίου. Τα χειροκροτήματα μας έδωσαν πνοή και κουράγιο για την επόμενη και μοναδική παράστασή μας.

Πραγματικά, μέσα στην ασφυκτικά γεμάτη αίθουσα των τελετών του Γυμνασίου μας, το βράδυ της 25ης Μαρτίου 1969 παρουσιάζαμε σε πρώτη εκτέλεση (αλλά και τελευταία) τον «Παπαφλέσσα» του Μελά.

Παρόντες στην παράσταση οι Αρχές της Πόλης μας (Δημοτικές, Στρατιωτικές, Θρησκευτικές) και πλήθος κόσμου, γονείς μαθητών και φίλοι του Σχολείου μας.

Τα παρατεταμένα χειροκροτήματα ήταν η απόδειξη της επιτυχίας και η βράβευση σ' όλους που συμμετείχαν, για να ολοκληρωθεί η προσπάθεια. Η αμοιβή στους κόπους και τα ξενύχτια μας.

Νιώσαμε όλοι βαθιά ικανοποίηση, γιατί με τους κόπους και το κέφι μας, την προσπάθεια και την εργασία μας είχαμε συμβάλει και εμείς στην προβολή του Γυμνασίου μας σαν πραγματικού φυτώριου μόρφωσης και Παιδείας για τους αυριανούς πολίτες της Κύπρου.

Πάνε είκοσι τόσα χρόνια από την παράσταση εκείνη της 25ης Μαρτίου 1969 και ξεφυλλίζοντας το φωτογραφικό μου λεύκωμα - αλήθεια πώς το γλύτωσε η μητέρα μου από τους Τούρκους; - ζω έντονα την κάθε σκηνή και εικόνα από τη θεατρική μας παράσταση.

Τα πιο πάνω έγραψα, όπως προανάφερα, όπως τα θυμάμαι και όπως τα νιώθω, ύστερα από προτροπή του κ. Γιώργου Θεοφίλου. Πιστεύω όμως ότι με τον τρόπο αυτό τιμώ εκείνους τους αφανείς εργάτες των Γραμμάτων του Γυμνασίου της Κερύνειας, που είτε ζουν τώρα μακριά από την πόλη μας με τις αναμνήσεις τους, είτε έχουν αφήσει τον πρόσκαιρο τούτο κόσμο.

Όλους εμάς τους Κερυνειώτες τούτες οι αναμνήσεις μας δένουν σ' ένα ασταμάτητο αγώνα για επιστροφή στις ΔΙΚΕΣ ΜΑΣ ΡΙΖΕΣ.

Πιο κάτω αναφέρω τους μαθητές και τις μαθήτριες που ερμήνευσαν τους ρόλους στην παράσταση.

1. Παπαφλέσσας: Αλέκος Μιχαηλίδης
2. Παλαιών Πατρών Γερμανός: Χαρ. Γιάγκου
3. *Φιλικοί:*
α. Μιχαλάκης Χαραλαμπίδης
β. Πέτρος Πέτρου
γ. Πανίκος Ιωαννίδης
4. *Γραμματικός:* Ανδρέας Σταυρίδης
5. *Τούρκοι Πασάδες:*
α. Σοφοκλής Σοφοκλέους
β. Λοϊζος Γεωργίου
6. Γάλλος Φιλέλληνας: Αλέκος Χριστοδουλίδης
7. Παπαγιώργης: Πέτρος Πέτρου
8. Υψηλάντης: Σωτηράκης Χειμώνας
9. *Δημογέροντες:*
α. Ανδρέας Κυριάκου
β. Χρίστος Σταυρίδης
γ. Παναγιώτης Τραμουντανέλλης
δ. Ζαχαρίας Πατίνιος
10. *Σε διάφορους ρόλους:*
α. Ανδρέας Δωροθέου
β. Νίκου Χρίστος
γ. Κλεάνθους Μάριος
δ. Σκάρος Παναγιώτης
ε. Στέλιος Μορφάκης
στ. Ανδρέας Χρίστου
ζ. Κώστας Τσαβέλλας
η. Ιωάννης Βούρκος
θ. Ανδρέας Ευσταθίου.
11. *Ελευθερία:* Ελένη Μανούρη
12. *Χορός:* α. Σοφία Καλλή, β. Μαρία Καλλή, γ. Λένια Σχίζα, δ. Λουκία Πέτρου, ε. Αντιγόνη Πολυκάρπου, στ. Ρένα Βραχίμη, ζ. Μαρία Κωνσταντινίδου, η. Μαρία Καρεφυλλίδου, θ. Βάσω Πάρπα, ι. Μαρία Σταυροπούλου.

Οι μαθητές που υποδύθηκαν τους ρόλους στο θεατρικό έργο Παπαφλέσσας με τους καθηγητές που δίδαξαν το έργο.

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ

ΤΟΥ ΥΠΟΛΟΧΑΓΟΥ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

Αλήθεια, πόσο παραστατικά και πόσο ζωντανά θα μπορούσε κάποιος σήμερα να εκφράσει τις σκέψεις και τα συναισθήματά του για τα όσα έζησε σαν έφηβος στις μαύρες μέρες της εισβολής τον Ιούλιο του1974, όταν διώχτηκε από τη γη των πατέρων του.

Μα τι άλλο πιο ωραίο και δυνατό από τη θέληση για ελευθερία και ασίγαστη επιθυμία να ξαναγυρίσει στον τόπο που γεννήθηκε και μεγάλωσε! Εκεί που το σώμα και η ψυχή γυροφέρνουν έχοντας για φόντο τη γαλαζοπράσινη θάλασσα της Κερύνειας και τις κόκκινες τουλίπες των Πανάγρων, και λίγο πιο πέρα τις ευωδιές από τους λεμονανθούς της Λαπήθου και του Καραβά.

Μα μήπως και μόνο αυτά δεν είναι αρκετά για να διατηρούν άσβεστη τη φλόγα για επιστροφή και να δίνουν ζωή και δύναμη ακόμα και στις πιο αδύναμες καρδιές;

Οι «ναυαγοί» της Κερύνειας και του Πενταδακτύλου έχουνε γερή «σανίδα» σωτηρίας. Τις τόσες θυσίες των προγόνων τους που έδωσαν τη ζωή τους για να ζήσουμε εμείς μετά ελεύθεροι. Βαριά κληρονομιά που θέλει τίμημα βαρύ. Αυτός είναι ο φάρος που οδηγεί στο δρόμο της ελευθερίας. Δεν πρέπει ν᾽ αφήσουμε να «πνιγούν» οι απόγονοί μας. Πρέπει να τους παραδώσουμε τη «σκυτάλη» μέχρι να φθάσουν στ᾽ ακρογιάλια της Κερύνειας και στις βουνοκορφές του Πενταδακτύλου.

Ν᾽ αγναντέψουν από ψηλά το Ελληνικό Γυμνάσιο Λαπήθου και ν᾽ ακούσουν τον αντίλαλο από τις χαρούμενες φωνές των μαθητών και πιο πέρα τα τιτιβίσματα των πουλιών...Να τώρα βλέπω, ακούω τους καθηγητές μου που με ύφος σοβαρό διαβάζουν τα γεμάτα νοήματα λόγια του Σωκράτη «... και από τη μητέρα και από τον πατέρα και από όλους τους άλλους προγόνους το πιο πολύτιμο, το πιο σεβαστό, το πιο ιερό, το ανώτερο αγαθό είναι η πατρίδα...»

Ας θυμηθούμε και ας πιστέψουμε στα λόγια του μεγάλου φιλόσοφου και τότε να είμαστε σίγουροι ότι θα σώσουμε τη σκλαβωμένη πατρίδα μας και θα γυρίσουμε στους τόπους μας που τόσο αγαπήσαμε.

Ας μη λησμονούμε λοιπόν το χρέος μας!

Το τουριστικό χωριό «Καμάρες» στην ακτή του Αγίου Γεωργίου Κερύνειας.

ΤΑ ΣΠΙΤΙΑ ΜΑΣ ΖΗΤΟΥΜΕ

ΣΥΛΛΟΓΙΣΜΟΙ ΜΙΑΣ ΜΑΘΗΤΡΙΑΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗΝ ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Το σπίτι μου φαίνεται από την άκρη της Δερύνειας... Θα μπορούσα να πάω τρέχοντας, σε ένα μόνο λεπτό. Με εμποδίζουν όμως οι κάννες των όπλων του Αττίλα, τα συρματοπλέγματα, οι πράσινες γραμμές. Με εμποδίζουν τα τεράστια τείχη του μίσους, που ορθώνονται μπροστά μας. Ούτε εγώ ούτε χιλιάδες εκτοπισμένες γυναίκες, είτε βρίσκονται αυτή τη στιγμή εδώ είτε όχι, ζητούμε τίποτε παράλογο. Δε ζητούμε κάτι ανεφάρμοστο.

Θέλουμε τα σπίτια μας. Η φωνή μας, φωνή σπαραγμού, φωνή διαμαρτυρίας για την αδικία που γίνεται από ανελέητους εχθρούς. Η φωνή μας ας σπάσει τα φράγματα, ας γκρεμίσει τα τείχη, νοητά ή μη, να ακουστεί στα πέρατα της Γης, για να συνταράξει μικρούς και μεγάλους, κράτη και έθνη.

Κι αν ζούμε τόσα χρόνια, είναι γιατί μέσα μας υπάρχει η ελπίδα του γυρισμού και πως οι μεγάλοι θα συντρέξουν και θα δουν την αλήθεια. «Οι Γυναίκες Επιστρέφουν».

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΚΥΡΙΑΚΙΔΗ
Δ1, Δημοτικού Σχολείου
Απόστολος Βαρνάβας Ακρόπολη

Το Γυμνάσιο Λαπήθου.

Η ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΟΥΜΕΝΗ

Η Τράπεζα Κύπρου στην οδό Ελλάδας στην Κερύνεια.

Ο Άγιος Γεώργιος Κερύνειας.

ΚΕΡΥΝΕΙΑ ΜΑΣ

Κατηφορίζοντας προς το κέντρο της πόλης της Κερύνειας.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΑΠΟ ΕΝΑ ΤΣΑ·Ι· ΤΗΣ «ΑΔΟΥΛΩΤΗΣ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ»

Από νωρίς το Σάββατο άρχισαν να μας έρχονται τα γλυκά που με πολλή άγάπη έφτιαξαν όχι μονάχα Κερυνειώτισσες μας και φίλες του Σωματείου μας. Η κα Ανδρούλα Χριστοδούλου,που ήταν η κυρίως υπεύθυνη και που ύστερα μας συγκίνησε με ένα πολύ όμορφο καλωσόρισμα, τα παραλάμβανε με καμάρι, μπορώ να πω, γιατί ήταν κάτι που είχε βγεί από το άξιο χέρι της Κερυνειώτισσας.

Σε μια γωνιά της σάλας βάλαμε τα φυτά που είχαμε για πώληση. Στην άκρη, άκρη βάλαμε κάτι κυκλάμινα, πολυτελείας ίσως, μα ξενόφερτα. Εμένα όμως μου φάνηκαν σαν ψεύτικα· λίγα φαντασμένα. Έμοιαζαν με μια πολύχρωμη παρέλαση. Νοσταλγικά ο νους μου γύρισε πίσω στο ταπεινό ασπρορόδινο κυκλάμινο που άνθιζε στον Πενταδάκτυλο και στις σχισμάδες των βράχων της Κερυνειώτικης παραλίας. Για να παρηγορηθώ γύρισα και κοίταξα τη μεγάλη φωτογραφία με το Πέλλα-Παΐς και τα κυκλάμινά του, εκείνη του γραφικού μας λιμανιού. Του Καραβά. Για ένα λεπτό είδα να ζωντανεύουν. Να μου χαμογελούν. Πήγα να δρασκελίσω την κορνίζα και να μπω στα γνώριμα στενά· όμως το όραμα χάθηκε, κι εγώ απόμεινα να τοποθετώ κάτι μικρά βαζάκια στα τραπεζάκια. Και πάλιν όμως η σκέψη πεισματικά πίσω. Μπροστά μου ξανά κάτι άλλα τραπέζια, ανθοστόλιστοι πάγκοι, βάζα, καλάθια. Ξανά μπροστά μου η γιορτή των λουλουδιών και της Άνοιξης στην πόλη των γιασεμιών και της χαράς.

Εδώ τελείωσε και τούτο το ονειροπόλημα. Οι Κερυνειώτισσες που ανυπομονούσαν να συναντήσουν τις φίλες, τις γνωστές, τις συνεπαρχιώτισσες, άρχισαν κιόλας να γεμίζουν την αίθουσα. Η χαρά και η συγκίνηση μεγάλη. Χαίρονταν για κείνες που έβλεπαν, ρωτούσαν για εκείνες που έλειπαν. Μιλούσαν όλες μαζί· φώναζαν κι ας μη το πρόσεχαν.

Σε λίγο ο ήχος κάποιου αρμόνιου κατάφερε να ημερέψει τούτο το βουητό. Μόνο το βλέμμα εξακολουθούσε να σεργιανίζει αχόρταγα, στη μεγάλη σάλα, ν' ακουμπά και να χαϊδεύει απαλά κάθε γνώριμο πρόσωπο. Κι' όταν το πρόγραμμα άρχισε το βλέμμα γύρισε (μαζί με το κείμενο) πίσω στο χρόνο. Χάιδεψε νοσταλγικά κάποιους γαλάζιους ουρανούς κι ένα ήσυχο γιαλό. Χάιδεψε κείνο το ζεστό χαμόγελο στα πρόσωπα των ανθρώπων που αχόρταγα απολάμβαναν το πιο όμορφο για τον άνθρωπο αγαθό. Το αγαθό της Λευτεριάς.

Εκεί όμως που πήγε να τρεμοπαίζει χαρούμενα το ματοτσίνορο, έτσι ξαφνικά κι αναπάντεχα ο ουρανός σκεπάστηκε μ' ένα ματωμένο σύνεφο. Το γέλιο έγινε πίκρα, πόνος, δάκρυ, θάνατος.

Τότε το βλέμμα της Κερυνειώτισσας, θάμπωσε. Τότε το δάρκυ άρχισε να κυλά ανεμπόδιστα, στο στήθος, στην ποδιά. Ασυναίσθητα η γροθιά σφίκτηκε και τα χείλη βροντοφώναξαν, κι ας μην τα άκουσε κανένας. Θα γυρίσουμε ναι, στη σκλαβωμένη μας γη. Θα ξανασεργιανίσουμε στο λιμανάκι σου, Κερύνεια μας. Όλες πίσω, κοντά σου Κερύνεια μου!

ΧΛΟΗ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ

ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΜΑΣ

ΟΜΙΛΙΕΣ

ΠΡΟΣΦΩΝΗΣΗ

του κ. Μ. Λουλλουπή, Προέδρου του Σωματείου «Αδούλωτη Κερύνεια», στην κοινή Προσφυγική Συγκέντρωση της Τετάρτης 29/3/89 στην Πλατεία Ελευθερίας.

Πρόσφυγες Συμπατριώτες μου,

Μαζευτήκαμε σήμερα εδώ στην Πλατεία Ελευθερίας πρόσφυγες από όλα τα κατεχόμενα μέρη της δύστυχης πατρίδας μας. Από την Καρπασία, τη Χερσόνησο των Αγίων. Από τη Σαλαμίνα κσι την Αμμόχωστο του Ονησίλου και του Ευαγόρα. Από τη Μεσαορία και την Κυθρέα του Αποστόλου Βαρνάβα, του Αγίου Σπυρίδωνα και του Αγίου Δημητριανού. Από το Διαμέρισμα Μόρφου και την περιοχή των Σόλων , του Αγίου Μάμα και του Πασικράτους.

Και τέλος από της Κερύνειας την πόλη και τα χωριά, του Πραξάνδρου και του Κηφέα, του Αγίου Αμβροσίου και του Αγίου Ευλάλιου. Όλοι εμείς οι πρόσφυγες ήλθαμε δώ για ένα σκοπό, με ένα σύνθημα, μια μια μόνο απαίτηση: την Επιστροφή στη γη που μας γέννησε, στις πόλεις και τα χωριά της καταγωγής μας, εκεί που είδαμε για πρώτη φορά του ήλιου το φως, στις ρίζες και τους τόπους μας. Δεκαπέντε χρόνια πικρής προσφυγιάς δε στάθηκαν ικανά να κάμψουν την αγωνιστικότητα και το πείσμα μας για Επιστροφή. Αλλά τόσα κι αν περάσουν, και δυο και τρεις φορές τόσα, δεν πρόκειται να ξεχάσουμε, δεν πρόκειται να ξεγράψουμε ούτε και να λησμονήσουμε τη γη που μας γέννησε, στα σπλάχνα της οποίας αναπαύονται γονιοί και προγόνοί μας. Για μας η θύμηση των τόπων μας είναι το αίμα της ζωής που κυλά στις φλέβες μας και μας κρατά ζωντανούς μέσα στη στιφή πραγματικότητα της προσφυγιάς. Είναι η γενεσιουργός δύναμη που μας συντηρεί στη ζωή και στον αγώνα μέχρι την άγια μέρα της Επιστροφής. Μέχρι τότε που θα αναπέψομε τα νικητήρια της ευγνωμοσύνης και θα ψάλλουμε τα ευχαριστήρια των δοξολογιών μας στον Παντοδύναμο Θεό για τη μεγάλη μέρα που οπωσδήποτε θα μας χαρίσει.

Αντοχή Πρόσφυγες. Ο Κολοκοτρώνης μέσα στις δύσκολες μέρες του Αγώνα του 21 έλεγε: «Ο Θεός υπόγραψε την ελευθερία της Ελλάδας και δεν μπορεί να πάρει πίσω την υπογραφή Του». Εμείς οι Πρόσφυγες φωνάζουμε σε όλους: Ο Θεός υπόγραψε τη λευτεριά της Κύπρου και δεν μπορεί να πάρει πίσω την υπογραφή Του. Εμείς είδαμε αυτή την υπογραφή, πιστεύουμε σ' αυτή, γι' αυτό και δε χάνουμε τις ελπίδες μας. Γι' αυτό αγωνιζόμαστε και είμαστε βέβαιοι για τη νίκη, που για μας σημαίνει ένα και μόνο πράγμα: την Επιστροφή, τη Δικαίωση, τη Σωτηρία. Ας το καταλάβουν αυτό μια για πάντα όλοι οι καλοθελητές και εντός και εκτός της Κύπρου. Ο Κύπριος Πρόσφυγας και αν λύγισε, κι αν γονάτισε, ποτέ δεν πρόκειται να ξεχάσει την κατεχόμενη γη του. Με τ' όνομα του Πενταδάκτυλου, της Αμμοχώστου, της Κυθρέας και της Μόρφου ξεκινάμε κάθε μέρα για τον αγώνα της ζωής και τα ονείρατά τους μας συντροφεύουν κάθε βράδυ στην ώρα της ανάπαυσής μας. Γι' αυτούς αναπνέουμε, γι' αυτούς ζούμε, γι' αυτούς υπάρχουμε. Η Επιστροφή είναι

για μας κανόνας και τρόπος ζωής. Βίωμα βαθύριζο και ακλόνητη πεποίθηση. Για την Επιστροφή θα αγωνιζόμαστε όσος καιρός κι αν χρειασθεί, όσες θυσίες κι αν απαιτηθούν.

Η Επιστροφή είναι η αναπόφευκτη κατάληξη του αγώνα μας. Το τέρμα που θα καταργήσει τα τετελεσμένα της εισβολής, δηλαδή την κατοχή, τον ξεριζωμό, τη προσφυγιά. Για να λυθεί το Κυπριακό δίκαια, μόνιμα και ασφαλισμένα προαπαιτείται η κατάργηση της κατοχής. Να φύγουν από τον τόπο μας όλα τα κατοχικά στρατεύματα και όλοι οι έποικοι. Να επιστρέψουν στα σπίτια, στις περιουσίες, στα χωριά και στις πόλεις τους όλοι οι ξερριζωμένοι πρόσφυγες και προσφυγοποιηθέντες Έλληνες, Τούρκοι, Αρμένιοι, Μαρωνίτες, Λατίνοι κ.ά. Ο αγώνας της επιστροφής είναι κοινός, είναι για όλους, όπως κοινά θα είναι και τα αγαθά από την επιτυχή έκβασή του. Η επιστροφή μας η μόνιμη, η διαρκής, η εξασφαλισμένη, η εγγυημένη, θα ωφελήσει όλους ανεξαίρετα τους κατοίκους του νησιού μας. Πρώτα απ' όλα θα αποκαταστήσει το δημογραφικό χαρακτήρα της Κύπρου, που από τρισήμισυ χιλιάδες τώρα χρόνια είναι μαζί ελληνικός και χριστιανικός. Δεύτερο, θα καταργήσει τα σύνορα του αίσχους και τις αναχρονιστικές διαχωριστικές γραμμές. Είναι ντροπή και ρεζίλεμα τη στιγμή που η Ευρώπη ενώνεται για να γίνει Κοινή Πατρίδα όλων των κατοίκων της, η μικρή Κύπρος να είναι διαιρεμένη και να απαγορεύεται η ελεύθερη διακίνηση, η διαμονή, η άσκηση εργασίας, η απόκτηση ιδιοκτησίας σ' όλη την έκτασή της. Τρίτο, θα δώσει ουσιαστικό περιεχόμενο και πραγματική σημασία στα άρθρα 13 και 15 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ην. Εθνών για τ' Ανθρώπινα Δικαιώματα. Με τα άρθρα αυτά αναγνωρίζεται το δικαίωμα της ελεύθερης κατοίκησης και ιθαγένειας για κάθε άνθρωπο σε μια πατρίδα πάνω στη γη. Τέταρτο, θα βοηθήσει αποτελεσματικά στην επαναπροσέγγιση και θα φέρει στους κατοίκους της μοιρασμένης τώρα πατρίδας μας τη συνεργασία, την αλληλοκατανόηση και την εκτίμηση που είχαν μεταξύ τους πριν προλάβει η αποικιοκρατική κατοχή να ρίξει ανάμεσά μας το σπόρο της διχόνοιας και του αλληλοσπαραγμού. Πέμπτο, η επιστροφή θα αποτελέσει σταθερή εγγύηση για την επιβίωση όλων μας πάνω στο νησί αυτό. Έτσι, ας το βάλουμε καλά στο νου μας, και μικροί και μεγάλοι, και άρχοντες και απλοί άνθρωποι του λαού και πρόσφυγες και μη πρόσφυγες, ας το προσέξουμε ιδιαίτερα αυτό: χαμός των κατεχομένων θα σημάνει πολύ σύντομα και με μαθηματική ακρίβεια το χαμό και των ελεύθερων τώρα εδαφών μας. Αν οι Τούρκοι ριζώσουν τώρα στο κατεχόμενο τμήμα της πατρίδας μας, πολύ σύντομα θα απλώσουν χέρι και θα καταλάβουν ολόκληρη την Κύπρο. Αν θέλουμε λοιπόν να μιλάμε για μια πραγματικά ελεύθερη Κύπρο, θα πρέπει όλοι να αγωνιστούμε μέχρι τη φυγή και του τελευταίου Τούρκου στρατιώτη και του τελευταίου κουβαλητού έποικου, πράγμα που θα σημάνει την οριστική μας Επιστροφή.

Το δικαίωμα της Επιστροφής είναι κοινό και αναμφισβήτητο. Κανένας δεν μπορεί να μας το στερήσει και σε κανένα δεν παρέχομε το δικαίωμα να παζαρέψει πάνω σ' αυτό στην απουσία μας. Η Επιστροφή είναι ανθρώπινο δικαίωμα αναφαίρετο, αδιαπραγμάτευτο, απαζάρευτο και αναπόσπαστο για κάθε ξεριζωμένο πρόσφυγα. Καμιά απόφαση, κανένα δημοψήφισμα και καμιά συμφωνία δεν μπορεί να μας το στερήσει αλλά ούτε και θα επιτρέψουμε σ' οποιοδήποτε να μας το αφαιρέσει. Η Επιστροφή των προσφύγων στα σπίτια και τις περιουσίες τους είναι η

εγγύηση για την εξασφάλιση της ζωής στην ελεύθερη τώρα πατρίδα μας. Διαφορετικά «γιορτή δική μας, παραμονή δική τους». Ας τόχουν λοιπόν αυτό όλοι τους σοβαρά υπόψη και ας πολιτευθούν ανάλογα.

Η σημερινή μας συγκέντρωση είναι η φωνή του Κυπρίου πρόσφυγα που ζητεί και απαιτεί Επιστροφή. Μια φωνή που διαδηλώνει πάντού και σ' όλους ότι οι πρόσφυγες δεν ξεχνούν, δεν ξεπουλούν, δεν ανταλλάσουν ούτε και προδώνουν τους τόπους που τους γέννησαν αλλά αντίθετα αγωνίζονται και θα αγωνίζονται μέχρι την άγια μέρα του γυρισμού, της Επιστροφής, που σε πείσμα όλων των δυσκολιών και αντιξοοτήτων, είναι γραμμένο να έλθει και σε μας. Ας μη ξεχνάμε ότι λαοί που αγωνίζονται ποτέ δεν πεθαίνουν. Και οι πρόσφυγες της Κύπρου είναι πρόθυμοι για κάθε είδους αγώνα και κάθε είδους θυσία για την ατίμητη τη λευτεριά που για μας δεν σημαίνει παρά Επιστροφή. Να γυρίσουμε στις εστίες και τα σπίτια μας, ν' ανυψώσουμε λιβανωτό ευλάβειας στις βεβηλωμένες εκκλησίες μας, ν' ανάψομε τα καντήλια στους ρημαγμένους τάφους των γονιών μας. Τότε θα φυσήσει αγέρας λευτεριάς στο πολύπαθο νησί μας, όταν η Επιστροφή όλων μας γίνει πραγματικότητα. Με τους πρόσφυγες στα σπίτια τους δικαιώνονται οι απελευθερωτικοί μας αγώνες και δοξολογείται το τίμιο αίμα των μαρτύρων μας. Επιστροφή σημαίνει λευτεριά, σημαίνει δικαίωση, σημαίνει σωτηρία του λαού και του τόπου μας. Για μας δεν υπάρχει τίποτα άλλο πέρα απ' αυτό. Γι αυτό αγωνιζόμαστε μέχρι την τελική δικαίωση που οπωσδήποτε θα περιλαμβάνει την απελευθέρωση των εγκλωβισμένων μας και τη διακρίβωση της τύχης όλων των αγνοουμένων μας.

ΟΜΙΛΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ «ΑΔΟΥΛΩΤΗ ΚΕΡΥΝΕΙΑ» ΣΕ ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΤΗΣ ΧΟΡΩΔΙΑΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΕΙΟΥ ΠΟΥ ΕΓΙΝΕ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΤΗΝ 29 ΜΑΪΟΥ 1989

Για οκτώ τώρα χρόνια το Σωματείο «Αδούλωτη Κερύνεια» οργανώνει τις καλλιτεχνικές αυτές εκδηλώσεις σε αντικατάσταση των γιορτών του Κατακλυσμού, που κάναμε στο γραφικό λιμανάκι της Κερύνειας, στη Λάμπουσα και σ' άλλα παράλια μέρη της Επαρχίας μας. Καθιερώθηκε δε πριν από το καλλιτεχνικό πρόγραμμα των εκδηλώσεων αυτών ο πρόεδρος του Σωματείου να λέγει λίγα λόγια εγκωμιαστικά για την Κερύνεια και να διατρανώνει τον πόθο των Κερυνειωτών για επιστροφή στα άγια χώματα της επαρχίας μας. Φέτος δε θα ακολουθήσουμε την τακτική αυτή. Για τη λατρευτή μας Κερύνεια θα πούμε μόνο τούτο, ότι για μας η Κερύνεια είναι το αίμα της ύπαρξής μας, το οξυγόνο που μας κρατά στη ζωή. Αν τη χάσουμε, χάσαμε τα πάντα και γι' αυτό δηλώνουμε προς όλους, και εντός και εκτός Κύπρου, ότι εμείς οι Κερυνειώτες ούτε ξεχάσαμε ούτε ποτέ θα ξεχάσουμε την πόλη και τα χωριά μας, τη γη που μας γέννησε. Δεν την ξεπουλάμε, δεν την ανταλλάσσουμε με όλο το χρυσάφι του κόσμου.

Σήμερα θα μιλήσουμε για κάτι άλλο. Για τη σύγχυση και τον ευδαιμονισμό που φαίνεται τώρα τελευταία να μας έχει κατακυριεύσει. Δίνουμε την εντύπωση και λαός και ηγεσία ότι χάσαμε το δρόμο μας, ότι δεν είμαστε σίγουροι για το τι ζητάμε και πού πηγαίνουμε. Και παρακαλούμε σαν ανύμποροι τρίτους να μας βοηθήσουν.

Φθάσαμε στο σημείο να παρακαλούμε τον κ. Παπανδρέου να πει στον κ. Οζάλ να υποδείξει στον κ. Ντενκτάς να φανεί επιτέλους, ο κακόμοιρος, διαλλακτικός για να παρουσιάσουμε κάποιο, θαμπό έστω, φως, για να σωθεί ο περιβόητος διάλογος, που ήταν καταδικασμένος πριν από την έναρξή του. Πού μας έχει οδηγήσει ο διάλογος αυτός μετά από τρεις γύρους επαφών; Στις γνωστές θέσεις του κ. Ντενκτάς, που μερικοί ξένοι, και δυστυχώς κάποιοι μεγαλόσχημοι δικοί μας, βρήκαν σ' αυτές θετικά στοιχεία και μας καλούν να τα αξιοποιήσουμε. Μας έφεραν στην περιβόητη απαγκίστρωση, για την οποίαν εισπράξαμε τα συγχαρητήρια του ανεκδιήγητου εκπρόσωπου του Λευκού Οίκου, αλλά οι αυτόμολοι, αυτούς που καταφέραμε να συλλάβουμε, έφθασαν, λέγεται μέχρι το Επισκοπειό. Ο ίδιος αφελέστατος εκπρόσωπος της Υπερατλαντικής Δύναμης χαρακτήρισε το πρόβλημα της Κύπρου σαν «Dispute», δηλαδή διαφορά, διένεξη, ή αν προτιμάτε «τσάκωμα» μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων. Πότε επιτέλους ο κύριος αυτός και η Κυβέρνησή του θα αντιληφθούν τις πραγματικές διαστάσεις του Κυπριακού, θα πάψουν να εθελοτυφλούν και θα το αντιμετωπίσουν στην πραγματικότητά του ως μεγάλο διεθνές θέμα τούρκικης εισβολής, παράνομης κατοχής και προσφυγιάς, ως ένα έγκλημα που καταρρακώνει κάθε αρχή δικαίου και ηθικής. Καλούμε την ηγεσία μας, Κυβέρνηση και κόμματα, να θέσουν σε όλους ξεκάθαρα το θέμα μας στις πραγματικές του διαστάσεις και να τους πείσουν ότι η περιβόητη αυτή «διένεξη» δεν είναι ούτε εδαφική, ούτε θρησκευτική διαφορά. Είναι ξεκάθαρα αποτέλεσμα του τουρκικού επεκτατισμού και ότι για τη λύση του απαιτείται να φύγουν όλα τα τουρκικά κατοχικά στρατεύματα και όλοι οι έποικοι. Να αποκατασταθεί η ενότητα της Κύπρου, να επιστρέψουν όλοι οι πρόσφυγες στα σπίτια τους κάτω από συνθήκες μονιμότητας, αξιοπρέπειας και ελευθερίας σε μια Κύπρο ενωμένη και ενιαία. Να πάψομε να δίνουμε την εντύπωση στους ξένους ότι παζαρεύομε την επιστροφή μας με αντάλλαγμα την έκταση της κατεχόμενης γης μας που θα απελευθερωθεί. Να λυθεί οριστικά το μεγάλο ανθρωπιστικό θέμα των αγνοουμένων μας. Ο Ντενκτάς και η Άγκυρα είναι εισβολείς και σαν τέτοιοι πρέπει να καταδικασθούν από όλους τους πολιτισμένους λαούς, αν η ανθρωπότητα έχει την τιμή να πιστεύει ακόμα σε αρχές και ιδανικά.

Κάποιοι μας λεν ότι οι πρόσφυγες έπαψαν να αγωνίζονται για την επιστροφή, ότι ο ζήλος τους κάμφθηκε, ότι γίναμε θύματα του ευδαιμονισμού. Όλα αυτά είναι προφάσεις εν αμαρτίαις, που σκοπό έχουν να προετοιμάσουν το έδαφος για κάποιες ανεπιθύμητες εξελίξεις. Ας μιλήσουν οι κύριοι αυτοί στους δύσμοιρους πρόσφυγες για επιστροφή και λευτεριά, ας τους κάνουν να πιστέψουν ότι η επιστροφή τους θα σημαίνει την ελευθερία όλης της Κύπρου και τότε θα δουν την ανταπόκριση των προσφύγων, το πάθος και τον αγώνα τους. Πώς περιμένουν δηλαδή να τους χειροκροτήσουμε οι Κερυνειώτες πρόσφυγες, όταν μας λένε ότι, αν θελήσουμε να γυρίσουμε στα σπίτια μας, θα είμαστε πάντοτε κάτω από την τουρκική τυραννία, δηλαδή κάτω από τη διαρκή απειλή της ατίμωσης και του διωγμού; Μερικοί θα μας αντιπροτείνουν ότι θα μας καλύπτουν τάχα οι εγγυήσεις. Τώρα πραγματικά σωθήκαμε! Όλοι μας ξέρουμε τι αξία αποδίδει στις υπογραφές και τις εγγυήσεις του ο κ. Ντενκτάς. Πού είναι σήμερα οι χιλιάδες των εγκλωβισμένων της Καρπασίας που τους κάλυψαν οι εγγυήσεις της Τρίτης Βιέννης; πού είναι οι Έλληνες της Κωνσταντινούπολης, της Ίμβρου και Τενέδου, οι Άραβες της Αλεξανδρέττας που τους

κάλυψαν διεθνείς συνθήκες και εγγυήσεις; Γι' αυτό κι εμείς οι Κερυνειώτες πρόσφυγες με πολλή δυσπιστία ακούομε τέτοιες προτάσεις. Ας μας βεβαιώσουν ότι θα γυρίσουμε σε μια Κερύνεια ελεύθερη, αναπόσπαστο τμήμα μιας ενιαίας και ενωμένης Κύπρου και θα δουν την ολόψυχη ανταπόκρισή μας.

Κάποιοι άλλοι μας χαρακτηρίζουν, από καιρό τώρα, σαν σοβινιστές, εξτρεμιστές ακόμα και φασίστες, επειδή μόνιμα και επίμονα απαιτούμε την επιστροφή και λευτεριά της Κερύνειας.

— Αν η επιστροφή στη γη που μας γέννησε σημαίνει σοβινισμό, τότε δηλώνουμε απερίφραστα ότι είμαστε αρχισοβινιστές.

— Αν η απελευθέρωση της σκλαβωμένης Κύπρου μας αποτελεί φασισμό, τότε δηλώνουμε πρόθυμα αρχιφασίστες.

— Αν η απακατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ολόκληρου του Κυπριακού λαού είναι εξτρεμισμός, τότε δηλώνουμε ξεκάθαρα αρχιεξτρεμιστές.

Βλέπουμε το αδιέξοδο στο οποίον οδηγείται ο άγονος διάλογος από υπαιτιότητα της άλλης πλευράς και καλούμε την ηγεσία μας να το διακόψει προτού μας οδηγήσει και σε άλλα δεινά. Θεωρούμε άτυχη ενέργεια την απαγκίστρωση και ευχόμαστε κάποτε να μη μετανοιώσουμε γι' αυτή. Σκεφτείτε τι θα έμεινε από τη δόξα της φυλής μας, το κλέος των Ελλήνων, αν έκαναν απαγκίστρωση ο Λεωνίδας στις Θερμοπύλες, οι Αθηναίοι στη Σαλαμίνα, ο Κωνσταντίνος Παλαιολόγος στα τείχη της Βασιλεύουσας, ο Παπαφλέσσας στο Μανιάκι, ο Διάκος στην Αλαμάνα, ο Αυξεντίου στο Μαχαιρά, ο Μάτσης στο Δίκωμο και οι τέσσερις ήρωες στο Αχυρώνα του Λιοπετρίου. Η δόξα των Ελλήνων, το καύχημα του Γένους μας, θα ήταν ανύπαρκτη.

Εμείς οι Κερυνειώτες πρόσφυγες δηλώνουμε για πολλοστή φορά ότι δε θα δεχθούμε ως λύση του Κυπριακού μόνιμη, διαρκή και βιώσιμη κάθε κατασκεύασμα που φραστικά μόνο θα μας εξασφαλίζει την επιστροφή, ενώ στην πραγματικότητα θα μας έχει υπόδουλους σε ξένους στρατούς και εποίκους, στα δεσμά μιας ψευδοομοσπονδίας ή χειρότερα στην αιώνια προσφυγιά μιας συνομοσπονδιακής λύσης. Ας γίνει μια και καλή από όλους κατανοητό: για μας ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ σημαίνει απλά και μόνο ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ.

Η εκκλησία της Χρυσοσπηλιώτισσας στο κέντρο της Κερύνειας.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΥ ΓΥΡΟΥ ΕΝΔΟΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΣΥΝΟΜΙΛΙΩΝ (26.1.1989)

Το Εκτελεστικό Συμβούλιο του Σωματείου μας, αφού μελέτησε τις εξελίξεις γύρω από το Κυπριακό πρόβλημα, ενόψει και της ολοκλήρωσης του Πρώτου Γύρου των Νέων Διακοινοτικών Συνομιλιών:

1. Χαιρετίζει την ομοφωνία του Εθνικού Συμβουλίου, πάνω στην ουσία του Κυπριακού προβλήματος, που διαπιστώθηκε μετά την πρόσφατη τριήμερη συνεδρία του. Χαιρετίζει την ομόφωνη απόφαση ότι κάθε προσπάθεια θα έχει σαν στόχο την απομάκρυνση όλων των Τουρκικών Κατοχικών στρατευμάτων και των Εποίκων, την κατοχύρωση των βασικών ελευθεριών και την εξασφάλιση αξιόπιστων ισχυρών Εγγυήσεων για το μέλλον, χωρίς δικαίωμα μονομερούς επέμβασης της Τουρκίας.

   Το Σωματείο μας όμως παρατηρεί ότι οι πιο πάνω στόχοι ποτέ δε θα υλοποιηθούν αν συνεχίσουμε να προσπαθούμε να εξευμενίσουμε τον εισβολέα και αν συνεχίσουμε να επιτρέπουμε να μας κολακεύουν οι διάφοροι τρίτοι, ειδικά οι Άγγλοι και οι Αμερικανοί, με ψεύτικες υποσχέσεις και παροτρύνσεις, ενώ στην ουσία συνηγορούν και προσφέρουν κάθε βοήθεια και πολιτική κάλυψη για την υλοποίηση των επιδρομικών διχοτομικών σχεδίων της Τουρκίας, που εξυπηρετούν πλήρως και τα δικά τους συμφέροντα.

   Η πιο πάνω διαπίστωσή μας πηγάζει από τα αποτελέσματα και των τελευταίων Διακοινοτικών Συνομιλιών, όπου καμιά πρόοδος δεν έχει επιτευχθεί. Αντίθετα η Τούρκικη πλευρά χρησιμοποίησε και πάλι τις Συνομιλίες μόνο για να παραπλανεί τη Διεθνή κοινή Γνώμη να κερδίζει χρόνο και να εδραιώνει τα τετελεσμένα της τουρκικής κατοχής στην Κύπρου. Οι τελευταίες προτάσεις Ντενκτάς που είδαν φως της δημοσιότητας, η πρόσφατη τηλεοπτική πρόκληση Ντενκτάς στον Μπαϋράκ και η συνηγορία στις θέσεις Ντενκτάς από τους επισήμους της Άγκυρας, δεν πρέπει πλέον να αφήνουν καμιά αμφιβολία σε κανένα, ως προς της τουρκικές προθέσεις. Ούτε και μας συγκινούν οι δημοσιογραφικές πληροφορίες, ότι τάχα η Θάτσερ υποστηρίζει μια Ενιαία Κυπριακή Δημοκρατία και την πρακτική εφαρμογή των Βασικών Ελευθεριών. Δεν πρέπει να εμπιστευόμαστε χώρες σαν την Αγγλία που ποτέ δεν υποστήριξαν τα Ψηφίσματα του ΟΗΕ για την Κύπρο. Δε λησμονούμε ότι πάντα είτε τα καταψήφισαν, είτε υποκριτικά απέσχαν από την ψηφοφορία.

   Οι Άγγλοι προσφέρουν άλλοθι και δικαιολογούν την Τουρκία. Θα πρέπει λοιπόν πρώτα να αποδείξουν έμπρακτα ότι ευνοούν αυτά που δηλώνουν. Μια δοκιμή της πραγματικής τους θέσης θα είναι να προσφύγουμε αμέσως στα Ηνωμένα Έθνη και να απαιτήσουμε τη λήψη Πρακτικών μέτρων για την Εφαρμογή των περί Κύπρου Ψηφισμάτων του ΟΗΕ.

Γι᾽ αυτό δε θα πρέπει να βιαστεί η πλευρά μας να υποβάλει νέες προτάσεις χωρίς οι βασικές αρχές να είναι αποδεκτές από την άλλη πλευρά.

2. Το Σωματείο μας διαφωνεί επίσης ριζικά με την τακτική της δικής μας πλευράς να σιωπά έναντι των τουρκικών προκλήσεων. Θεωρούμε ορθό και επιβεβλημένο κάθε τουρκική θέση στο κυπριακό που είναι αντίθετη με τις Οικουμενικές Διακηρύξεις για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα το Χάρτη του ΟΗΕ, και τα ψηφίσματα του ΟΗΕ για την Κύπρο, να καταγγέλεται δημόσια και κάθε βήμα, προς κάθε κατεύθυνση.

3. Το Σωματείο μας επισημαίνει ότι ενέργειες που γίνονται στο όνομα της επαναπροσέγγισης και οι οποίες είτε προσφέρουν αναγνώριση στο παράνομο καθεστώς Ντενκτάς είτε προβάλλουν τις απαράδεκτες τουρκικές θέσεις πλήττουν ανεπανόρθωτα τον αγώνα μας. Προς τούτο το Σωματείο μας καταδικάζει τις δηλώσεις που έγιναν, και μεταδόθηκαν από το ΡΙΚ, από Τουρκοκύπριους Πολιτικούς που συμμετείχαν σε συνάντηση «Επαναπροσέγγισης» με τις οποίες μας αρνούνται το Δικαίωμα να επιστρέψουμε στα σπίτια και τις περιουσίες μας.

4. Τέλος το Σωματείο μας δηλώνει για ακόμα μια φορά ότι δεν επιτρέπει σε κανένα να μας αρνείται το δικαίωμα της επιστροφής στα σπίτια μας και διακηρύττει ότι οι πρόσφυγές μας ουδέποτε θα αποδεχθούν λύση του Κυπριακού Προβλήματος που να τους στερεί αυτό το δικαίωμα καθώς και κάθε άλλο Ανθρώπινο Δικαίωμά τους. Γι᾽ αυτό οποιεσδήποτε προτάσεις μας θα πρέπει ξεκάθαρα να καθορίζουν και να περιλαμβάνουν όλες τις πρόνοιες που να μας κατοχυρώνουν πλήρως.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ «ΑΔΟΥΛΩΤΗΣ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ» ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ (29.3.1989)

Στα πλαίσια των εκδηλώσεων που οργανώθηκαν σήμερα από όλα τα Προσφυγικά Σωματεία και Οργανώσεις αντιπροσωπείες των Προσφυγικών Σωματείων και Οργανώσεων επέδωκαν στους Πρέσβεις των χωρών Μονίμων Μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας Αμερική, Κίνα, Σοβιετική Ένωση, Γαλλία και Αγγλία, καθώς και στον Ειδικό στην Κύπρο Αντιπρόσωπο του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ, κ. Καμιλιόν, Ψηφίσματα. Στα ψηφίσματα επισημαίνεται πως:

«Δεκαπέντε χρόνια μετά την τούρκικη εισβολή του 1974, τα πολλαπλά ψηφίσματα του ΟΗΕ για την Κύπρο τα οποία ζητούν επίλυση του Κυπριακού Προβλήματος με την αποχώρηση των ξένων στρατών κατοχής και την αποκατάσταση των Ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των Κυπρίων, δεν έχουν ακόμα εφαρμοσθεί.

Η Κύπρος, ένα Ανεξάρτητο κράτος Μέλος του ΟΗΕ εξακολουθεί να αγωνίζεται για να αποκαταστήσει την κυριαρχία της σ᾽ ολόκληρη την νήσο, μέρος της οποίας εξακολουθεί να βρίσκεται υπό Τουρκική κατοχή.

Η τύχη των 2,000 αγνοουμένων μας δεν έχει ακόμα εξακριβωθεί παρά τις προσπάθειες της Ειδικής Επιτροπής του ΟΗΕ που συστάθηκε για τον σκοπό αυτό.

Η συμφωνία της Τρίτης Βιέννης για τους εγκλωβισμένους ποτέ δεν έχει εφαρμοσθεί από τους Τούρκους με αποτέλεσμα 12000 εγκλωβισμένοι μας να έχουν μειωθεί στους 890.

Οι χιλιάδες των προσφύγων μας εξακολουθούν να είναι πρόσφυγες.

Οι Κυπριακές Κυβερνήσεις από την πλευρά τους εκπλήρωσαν πλήρως τις υποχρεώσεις τους έναντι του Διεθνούς Οργανισμού. Επεδίωξαν ουσιαστικές συνομιλίες με την Τουρκοκυπριακή πλευρά με σκοπό την ειρηνική επίλυση του Κυπριακού με την εξεύρεση μόνιμης λύσης σύμφωνα με τις Αρχές του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

Αντίθετα η τούρκικη πλευρά έχει ακολουθήσει μια διχοτομική πολιτική, παίρνοντας μέτρα με τα οποία εδραιώνεται η ντε-φάκτο κατάσταση που δημιουργήθηκε με τη βία των όπλων, αποκορύφωμα της οποία ήταν η ανακήρυξη του ψευδοκράτους».

Γι' αυτό οι πρόσφυγες μας ζήτησαν τόσο από τις χώρες Μόνιμα Μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας όσο και από το Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ όπως:

1. Ενόψει του γεγονότος ότι και ο τωρινός γύρος των συνομιλιών, που διεξάγεται υπό την αιγίδα του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ, έχει κλείσει, τους ζητήθηκε να ασκήσουν την επιρροή και την δύναμή τους προς την Τουρκία ώστε αυτή να αποβάλει την αδιαλλαξία της, να συνεργασθεί για την εφαρμογή των Ψηφισμάτων του ΟΗΕ για την Κύπρο, αποσύροντας τα Τούρικα Κατοχικά στρατεύματα και τους Εποίκους από την Κύπρο και βοηθώντας στην αποκατάσταση των Δικαιωμάτων όλων των Κυπρίων, και να εφαρμόσει τη συμφωνία της Τρίτης Βιέννης για τους εγκλωβισμένους.

2. Ζητήθηκε να ασκηθούν πιέσεις ώστε να βρεθεί σύντομα λύση χωρίς άλλη καθυστέρηση που να αποκαθιστά χωρίς όρους τα Δικαιώματα όλων των Κυπρίων όπως της επιστροφής όλων των Προσφύγων στα σπίτια και τις περιουσίες τους, Δικαιώματα Διακίνησης, Εγκατάστασης, Ιδιοκτησίας και η εξακρίβωση της τύχης των αγνοουμένων.
   Επίσης τονίσθηκε ότι απαραίτητη προϋπόθεση για μόνιμη και βιώσιμη λύση είναι η αποχώρηση όλων των τούρκικων στρατευμάτων και των Εποίκων.
3. Τέλος τους τονίσθηκε ότι πρέπει να ασκηθούν πιέσεις ώστε το Κυπριακό να λυθεί τώρα ταυτόχρονα με την επίλυση άλλων Τοπικών Προβλημάτων και ότι η επίλυση του Κυπριακού στα πλαίσια του ΟΗΕ επιβάλλεται για να αποκατασταθεί και η αξιοπιστία του ΟΗΕ στην περιοχή μας .

Εξοχότατε,
Η Κύπρος σαν μικρό κράτος, αλλά κυρίαρχο και Μέλος του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, έθεσε τις ελπίδες και τις προσδοκίες της στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών.

Εμείς οι πρόσφυγες αναμένουμε ότι οι προσπάθειες επίλυσης του Προβλήματος της Κύπρου μέσα στα πλαίσια του ΟΗΕ θα εξασφαλίσουν χωρίς καμιά δυσκολία την κατοχύρωση και την έμπρακτη αποκατάσταση χωρίς καμιά καθυστέρηση, των

Ανθρωπίνων και όλων των άλλων Δικαιωμάτων μας που τόσο βάναυσα καταπατήθηκαν από τους Τούρκους εισβολείς.

Αντίθετα, 15 χρόνια μετά τα Ανθρώπινα μας Δικαιώματα συνεχίζουν να παραβιάζονται. Πρόσθετα, με μεγάλη μας απογοήτευση και αγανάκτηση διαπιστώνουμε πως οι ελπίδες που είχαμε εναποθέσει στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών εξανεμίζονται με τις τελευταίες «ΙΔΕΕΣ» που έχετε παρουσιάσει για να αποτελέσουν βάση για συνέχιση του Διαλόγου.

Έχουμε να παρατηρήσουμε ότι οι ΙΔΕΕΣ σας είναι εντελώς αντίθετες με κάθε Αρχή Δικαίου και με τις Πρόνοιες των ψηφισμάτων του ΟΗΕ για την Κύπρο.

Εξοχότατε,

Οι ευθύνες σας έναντι του Οργανισμού που υπηρετείτε, έναντι της Ανθρωπότητας είναι μεγάλες.

Γι' αυτό αναμένουμε,όπως έστω και τώρα,θα ενεργήσετε αποφασιστικά ώστε η βάση των συνομιλιών να διορθωθεί. Αναμένουμε να ζητήσετε και να απαιτήσετε πως οι Βασικές Αρχές που άπτονται των Δικαιωμάτων όλων των πολιτών είναι δεσμευτικές και για τις δυό πλευρές και να αποτρέψετε αμφισβήτηση και συζήτησή τους. Αναμένουμε να προωθήσετε γενικά την εφαρμογή των ψηφισμάτων του ΟΗΕ για την Κύπρο στην ολότητά τους και όχι μόνο την πρόνοια για διεξαγωγή διαλόγου, χωρίς μάλιστα περιεχόμενο και ουσία.

Τέλος αναμένουμε να αναλάβετε τις ευθύνες σας και στο θέμα των αγνοουμένων και να ενεργήσετε και στο θέμα τούτο για την εφαρμογή των φηφισμάτων του ΟΗΕ.

Εξοχότατε,

Θα αναμένουμε για να σας κρίνουμε. Το Μέλλον του ΟΗΕ διακυβεύεται στην Κύπρο και για το αποτέλεσμα έχετε σοβαρό ρόλο να παίξετε.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΗΣ ΑΠΑΓΚΙΣΤΡΩΣΗΣ (2.6.1989)

ΑΠΑΓΚΙΣΤΡΩΣΗ

Το Εκτελεστικό Συμβούλιο του Σωματείου μας απασχόλησε το θέμα της «απαγκίστρωσης» στην περιοχή Λευκωσίας, και σε συσχετισμό με την όλη πολιτική κατάσταση δηλώνει ότι:

1. Έχει σοβαρότατες επιφυλάξεις αναφορικά με τη χρησιμότητά της και διερμηνεύει τα αισθήματα των Κερυνειωτών Προσφύγων, ότι με την «απαγκίστρωση» η δική μας πλευρά τελικά θα παραμείνει εκτεθειμένη και το γεγονός θα αξιοποιηθεί από τους Τούρκους σε βάρος μας.

2. Η ενέργεια αυτή αποτελεί κατά την άποψή μας, βεβιασμένη πρωτοβουλία παρόμοια με άλλες που έγιναν στο παρελθόν και αποδείχθηκαν παγίδες για την πλευρά

μας και οι οποίες βοήθησαν τους Τούρκους, στην επιδίωξή τους να εδραιώσουν τα τετελεσμένα της εισβολής και κατοχής.

— Θυμίζουμε το εύηχο σύνθημα της «επανένωσης οικογενειών» για ανθρωπιστικούς δήθεν λόγους, με βάση το οποίο εμείς αποδεκτήκαμε τη μαζική μετακίνηση των Τούρκων στο Βορρά.

Αποδείχτηκε ότι τούτο δεν ήταν τίποτε άλλο από ένα πρόσχημα για να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για μια Διζωνική Δικοινοτική Ομοσπονδία, που ουσιαστικά θα οδηγήσει στη διχοτόμηση της Κύπρου.

— Θυμίζουμε την από μέρους μας αποδοχή της Διζωνικής Δικοινοτικής Ομοσπονδίας έστω και με μια σειρά προϋποθέσεων που προτάθηκαν τότε, για να εκθέσουμε, τάχα, τους Τούρκους. Και αυτή η ενέργειά μας αποδείχτηκε ότι ήταν ένα ακόμα βήμα που ευνοούσε τους Τούρκους στα σχέδιά τους για την εδραίωση των τετελεσμένων της εισβολής και για να προωθήσουν τη δημιουργία δύο Κρατών στην Κύπρο.

— Θυμίζουμε την από μέρους μας βιαστική υποβολή των προτάσεών μας χωρίς να υπάρχουν τούρκικες αντιπροτάσεις, διότι έτσι νομίζαμε ότι εξασφαλίζαμε, με συμφωνία, την καλή διαβίωση των εγκλωβισμένων.

Τελικά ούτε τους εγκλωβισμένους εξασφαλίσαμε.

— Θυμίζουμε την από μέρους μας προθυμία να αποσύρουμε το θέμα μας από τα Διεθνή Βήματα και ιδιαίτερα την Ολομέλεια του ΟΗΕ και το Συμβούλιο Ασφαλείας, για να επηρεασθεί, τάχα, το κλίμα στις ενδοκυπριακές συνομιλίες.

Μπορούμε να θυμίσουμε και σωρεία άλλων παρόμοιων γεγονότων. Για όλα πάντα υπήρχε μια «καλή» και «ωραία» δικαιολογία. Το αποτέλεσμα όμως ήταν: Η διευκόλυνση των Τούρκων και των συμμάχων τους να βγαίνουν από τα αδιέξοδα που έπρεπε πιεστικά να τους εκθέτουν για την κατοχή της Κύπρου.

3. Η εκτίμησή μας είναι πως, και στην περίπτωση της απαγκίστρωσης και πάλιν έχουμε ρυμουλκηθεί ακόμα ένα βήμα προς την κατεύθυνση που ευνοεί τους Τούρκους.
Είμαστε βέβαιοι, ότι ο Αττίλας εξακολουθεί να καραδοκεί πίσω ακριβώς από τα φυλάκια που υποτίθεται δε θα επανδρώνει, ενώ εμείς, «καλά παιδιά» όπως πάντα θα «τιμήσουμε» τα συμφωνηθέντα.

— Αποτέλεσμα της απαγκίστρωσης, θα είναι πιστεύουμε να εξαλειφθεί κάθε στοιχείο αντιπαράθεσης με το στρατό κατοχής και θα εδραιωθεί η κατάσταση των δυο ξεχωριστών Κρατών που εξελίσσονται και αναπτύσσονται χωρίς επεισόδια.
Έστω και αν το αρνούμαστε τώρα, η ενέργεια αυτή θα οδηγήσει σε περαιτέρω εκχώρηση κυριαρχικών δικαιωμάτων του κράτους, θα δημιουργήσει και άλλους χώρους για κάθε λογής παράνομη δραστηριότητα, όπως γίνεται στην Πύλα και θα αποδιεθνοποιήσει περαιτέρω το Κυπριακό πρόβλημα.

4. Ανησυχούμε όταν, πολύ βιαστικά, ο εκπρόσωπος της Αμερικάνικης Κυβέρνησης μας συγχαίρει για την «απαγκίστρωση».

Η θέση αυτή της Αμερικής, σε συνδυασμό με την μέχρι τώρα πολιτική της έναντι της Κύπρου, που κάθε άλλο παρά φιλική και αντικειμενική υπήρξε, μας επιβεβαιώνει τη διαπίστωσή μας ότι και η «απαγκίστρωση», είναι ακόμα μια παγίδα, και ακόμα ένα

βήμα προς την αναγνώριση από μέρους μας των τετελεσμένων της εισβολής και κατοχής.

5. Θέλουμε να τονίσουμε πως δεν αρκεί να δίδονται φραστικές διαβεβαιώσεις ότι διεξάγεται αγώνας για διασφάλιση των δικαιωμάτων του Κυπριακού Λαού, ενώ στην ουσία συμβαίνει το αντίθετο, με συγκεκριμένες και ουσιαστικές πολιτικές πράξεις που διευκολύνουν κατά την άποψή μας, την τούρκικη επεκτατική και διχοτομική πολιτική.

— Φοβούμεθα ότι ενέργειες σαν και αυτή της «απαγκίστρωσης», αποτελούν προμηνύματα μιας επιζήμιας για μας διευθέτησης του Κυπριακού, που θα εδραιώνει τα τετελεσμένα της εισβολής και κατοχής που θα οδηγήσει την Κύπρο στην καταστροφή και θα μας καταδικάζει σε μόνιμη προσφυγιά.

Γι᾽ αυτό προειδοποιούμε για ακόμα μια φορά, πως οι πρόσφυγες από την Επαρχία Κερύνειας δε θα δεχθούν θυματοποίησή τους και θα αντιδράσουν δυναμικά.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΟΥ ΔΙΑΜΟΡΦΩΘΗΚΕ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΨΕΥΔΟΒΟΥΛΗΣ ΝΤΕΝΚΤΑΣ ΝΑ ΑΠΟΡΡΙΦΘΕΙ ΤΟ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΚΟΥΕΓΙΑΡ

(7.9.1989)

Αναφορικά με την κατάσταση που διαμορφώνεται μετά την αποφαση της ψευδοβουλής του Ντενκτάς να απορρίψει το «Περίγραμμα Κουεγιάρ» το Σωματείο μας διαπιστώνει ότι:

α. Οι θεατρινισμοί των Τούρκων, ότι τάχα απορρίπτουν το «Περίγραμα Κουεγιάρ» φαίνεται να μας παρασύρουν, κατά την άποψή μας, και πάλι σε λανθασμένες εκτιμήσεις και χειρισμούς όπως:

Αποφύγαμε να συζητηθεί, να αναλυθεί και να παρτούν συλλογικές αποφάσεις της πλευράς μας, πάνω στο περιεχόμενο και την ουσία του Περιγράμματος.

Αντίθετα γίνονται τέτοιοι χειρισμοί και δηλώσεις με τις οποίες εμείς φαίνεται να αποδεχόμαστε το «Περίγραμμα» στο σύνολό του, παράλληλα με μια τάση θριαμβολογίας ότι ο Ντενκτάς έχει εκτεθεί Διεθνώς.

Διαφωνούμε με αυτή την τακτική και προειδοποιούμε ότι είναι ένας πολιτικός ελιγμός της άλλης πλευράς για να αποδεχθούμε εμείς απαράδεκτες πρόνοιες του «Περιγράμματος». Είμαστε βέβαιοι ότι ο Ντενκτάς δεν απορρίπτει το «Περίγραμμα» διότι καθορίζει ότι θα τεθούν όρια στον αριθμό των προσφύγων που θα επιστρέψουν, ούτε και διότι καθορίζει πως θα πρέπει στη «Ζώνη» τους οι Τουρκοκύπριοι να έχουν πλειοψηφία στην ιδιοκτησία γης, ούτε ότι θα πρέπει να δοθούν αποζημιώσεις

και άλλα προνόμια, παράνομα και απαράδεκτα. Είμαστε βέβαιοι ότι ο Ντενκτάς απορρίπτει το Περίγραμμα για μερικές άλλες πρόνοιες που πιθανόν να μην τον ευνοούν και πολύ μέχρις του τις εξασφαλίσει και αυτές. Επίσης το απορρίπτει, υποκριτικά, για να το αποδεχθούμε εμείς. Ουσιαστικά για να αποδεχθούμε το απαράδεκτο περιεχόμενο τού. Αφού εμείς δηλώσουμε αποδοχή του, τότε θα έχουμε στο τέλος αποδεκτεί και τους περιορισμούς στην επιστροφή και την ιδιοκτησία.

Γι' αυτό καλούμε την Κυβέρνηση και την Κομματική Ηγεσία να αναλογισθούν τις ευθύνες τους.

Το «Περίγραμμα» πρέπει να απορριφθεί με βάση το περιεχόμενό του και όχι αν το απορρίπτει ο Ντενκτάς ή όχι.

Να αποφασίσουμε ξεκάθαρα ότι το «Περίγραμμα» Κουεγιάρ, ή οποιοδήποτε άλλο νέο έγγραφο με το ίδιο περιεχόμενο δεν μπορεί να αποτελέσει βάση για διαπραγμάτευση και θα πρέπει να απορριφθεί για τους ακόλουθους λόγους:

1. Στις πρόνοιες του «Περιγράμματος» διατυπώνεται για πρώτη φορά ξεκάθαρα ότι θα συμφωνηθούν όρια αριθμού ατόμων που θα μπορούσαν να κατοικήσουν στην περιοχή της κάθε Κοινότητας, (οι τρεις Ελευθερίες σελίς 9). Θα υπάρξουν δηλαδή πρόσφυγες που επιστρέφουν και πρόσφυγες που δεν επιστρέφουν.
2. Για πρώτη φορά προωθείται επίσημα η παροχή αποζημιώσεων υποχρεωτικών μάλιστα φαίνεται, για εκχώρηση και εγκατάληψη περιουσιών (Εκτοπισθέντα άτομα, σελίδες 14, 15 του Εγγράφου).
3. Για πρώτη φορά τίθεται ξεκάθαρα ότι για την εφαρμογή της Διζωνικής Ομοσπονδίας οι άνθρωποι της κάθε κοινότητας θα έχουν στη δική τους ζώνη καθαρή πλειοψηφία πληθυσμού και ιδιοκτησίας γης.
4. Προνοούν μια δομή Κράτους που βασίζεται στα τελελεσμένα της εισβολής και κατοχής, πράγμα αντίθετο με τα ψηφίσματα του ΟΗΕ για την Κύπρο.
5. Ο διαχωρισμός των δύο κοινοτήτων σε δυο συμπαγείς πληθυσμιακά ζώνες προσφέρει τη βάση για τη μελλοντική διχοτόμηση.
6. Καθιστούν την Τουρκοκυπριακή Κοινότητα απόλυτα κυρίαρχο στο Βορρά και συγκυρίαρχο στο Νότο, με αποτέλεσμα η πλειοψηφία των 80% να είναι δέσμια, τόσο πολιτικά όσο και οικονομικά, στην μειοψηφία του 18%.
7. Με τις πρόνοιες βέτο που περιέχονται, το Κυπριακό Κράτος δε θα μπορεί να λειτουργήσει.
8. Η Κυπριακή Κυβέρνηση δε θα έχει κυριαρχία πάνω σε ολόκληρη την Κύπρο
9. Με την παρουσία των εποίκων για τους οποίους καμιά αναφορά δε γίνεται σύντομα θα γίνουμε η μειοψηφία.
10. Με την παρουσία των τούρκικων κατοχικών στρατευμάτων θα συνεχίζεται ουσιαστικά, νόμιμα όμως, η τούρκικη κατοχή μέρους της Κύπρου.
11. Με τις εγγυήσεις και τα επεμβατικά δικαιώματα της Τουρκίας να διατηρούνται, δεν μπορεί να υπάρχει αισιοδοξία για το μέλλον. Θα τελούμε μόνιμα υπό τουρκικό πολιτικό εκβιασμό και στρατιωτική απειλή.

Λύση με βάση το «Περίγραμμα» Κουεγιάρ θα έχει σαν αποτέλεσμα πιστεύουμε να τουρκοποιηθεί πλήρως ο Βορράς και να μην αυτοαπατόμαστε ότι εξελίκτικά, στο μέλλον, θα πετύχουμε διαφοροποίηση της κατάστασης που να επιτρέψει την επιστροφή όλων και την ανάμειξη και πάλιν των δυο κοινοτήτων.

ΑΛΛΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ

Οι Τούρκοι από παλιά, έχουν δρομολογήσει και πείσει όλους τους Ευρωπαίους και ιδιαίτερα τους Άγγλους πρώτα και μετά τους Αμερικανούς για την προώθηση του όρου «POOR TURKS». Δηλαδή έριξαν την ιδέα ότι η μεγάλη πλειοψηφία των Ελληνοκυπρίων καταπιέζει τους φτωχούς Τουρκοκυπρίους. Με βάσει την ιδέα αυτή ό,τι και να γινόταν στην Κύπρο, το φταίξιμο ήταν με τους Ελληνοκυπρίους. Έτσι μεθοδεύτηκε το σύνθημα αυτό και οι Τουρκοκύπριοι το εκμεταλλεύτηκαν στο έπακρο χρησιμοποιώντας την κουτοπόνηρη νοοτροπία των φτωχών συνεταίρων, αποκομίζοντας πάντοτε κέρδη πέραν αυτών που δικαιωματικά τους αναλογούσαν.

Έτσι και τώρα, χρησιμοποιώντας το περιεχόμενο των προτάσεων του 1977 περί ασφαλείας των Τουρκοκυπρίων ρίχνουν έντεχνα το πρόβλημα, ισχυριζόμενοι και πάλιν ότι κινδυνεύουν από την Ελληνική πλειοψηφία που τυχόν θα έχουν οι Ελληνοκύπριοι (εάν όλοι μας επιστρέψουμε πίσω) και έτσι θεμελιώνουν και στηρίζουν τις θέσεις τους για μη επιστροφή όλων των προσφύγων στα σπίτια τους. Μάλιστα δε μεταξύ των υποστηρικτών των Τουρκοκυπριακών θέσεων είναι και μερικοί αφελείς δικοί μας. Όταν μιλούμε φυσικά για πλειοψηφίες και μειοψηφίες εννοούμε την πλειοψηφία των 82% σε αντιπαράθεση με την μειοψηφία του 18% στον ενιαίο Κυπριακό χώρο.

Πόσοι όμως στ' αλήθεια από μας προβληματίστηκαν σωστά πάνω στη βαθύτερη έννοια «ασφάλεια» όχι μόνο των Τουρκοκυπρίων αλλά και των Ελλήνων Κυπρίων στο ενιαίο χώρο της Ανατολικής Μεσογείου, όπου κατοικούν 600 χιλιάδες Ελληνοκύπριοι, 130 χιλιάδες Τουρκοκύπριοι, 60 εκατομμύρια Τούρκοι σε μια απέραντη χώρα, 40 μόνο μίλια μακριά από τις βόρειες μας ακτές;

Ο καθένας λέγει και υποστηρίζει ό,τι τον συμφέρει. Εμείς δεν έχουμε την πολυτέλεια να πειραματιζόμαστε και να ολιγωρούμε. Εμας διακυβεύεται αυτή η ίδια η ύπαρξή μας σ' αυτό το χώρο, που κατοικούμε εδώ και χιλιάδες χρόνια. Εμείς είμαστε αυτοί που νιώθουμε ανασφάλεια, όταν πάνω από το κεφάλι μας επικρέμμαται η δαμόκλειος σπάθη της Τουρκίας με τα 60 της εκατομμύρια, το 1 εκατομμύριο των στρατιωτών με τις χιλιάδες των αεροπλάνων των τανκς, των πλοίων, των κανονιών και των υποβρυχίων.

Εμείς είμαστε αυτοί που πρέπει να ζητήσουμε κατοχύρωση της ασφάλειάς μας και εξασφάλιση της ύπαρξής μας σαν λαού και σαν Ελληνισμού σ' αυτό το νησί. Πρέπει επί τέλους να αφυπνιστούμε, να δούμε το πρόβλημά μας σωστά που δεν είναι τίποτε άλλο από πρόβλημα καθαρής επιβίωσης, προτού είναι πολύ αργά. Το

πρόβλημα της επιβίωσης μας βρίσκεται στα χέρια μας, στα χέρια της σημερινής γενιάς. Αν δεν ξυπνήσουμε γρήγορα, αύριο θα είναι ίσως πολύ αργά.

ΤΗΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Με την ευκαιρία της αυριανής συνεδρίας του Εθνικού Συμβουλίου και υπό το φως:

α. Των «Ιδεών και του «Περιγράμματος» Κουεγιάρ και

β. Της επιδιωκομένης εμπλοκής των Μονίμων Μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας στις Συνομιλίες, το Σωματείο μας απέστειλε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τους αρχηγούς των Κομμάτων, το ακόλουθο τηλεγράφημα:

«Ενόψει επανέναρξης των συνομιλιών και μάλιστα με την εμπλοκή σ' αυτές και των μόνιμων μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας, η ηγεσία μας φέρει ιστορική ευθύνη να εκτιμήσει σωστά την κατάσταση και να πάρει σωστές αποφάσεις. Η παρουσία των μελών του συμβουλίου Ασφαλείας στις συνομιλίες επιβάλλει για να την αξιοποιήσουμε θετικά για την πλευρά μας, όπως εμείς τοποθετήσουμε το Κυπριακό στις σωστές του διαστάσεις. Η θέση μας θα πρέπει ξεκάθαρα να επιδιώκει πρώτα πρώτα συμφωνία και προδέσμευση πάνω στις Βασικές πτυχές του Κυπριακού προβλήματος που πηγάζουν και από το Καταστατικό Χάρτη του ΟΗΕ και τα Ψηφίσματα του ΟΗΕ για την Κύπρο, και πρέπει να θεωρούνται δεδομένα. Δηλαδή πρέπει να επιδιώξουμε προδέσμευση, ότι:

α. Η επιστροφή όλων των προσφύγων στα σπίτια και τις περιουσίες τους θεωρείται δεδομένη και κατοχυρωμένη, τόσο για τους Ελληνοκυπρίους όσο και για τους Τουρκοκυπρίους.

β. Το δικαίωμα της ιδιοκτησίας και άσκησης επαγγέλματος είναι και αυτά δεδομένα και κατοχυρωμένα για όλους τους Κυπρίους.

γ. Όλα τα άλλα πολιτικά, κοινωνικά, θρησκευτικά κ.ά. δικαιώματα, όλων των Κυπρίων θα είναι επίσης κατοχυρωμένα.

δ. Τα τουρκικά κατοχικά στρατεύματα και οι έποικοι, θα αποχωρήσουν χωρίς όρους από την Κύπρο.

ε. Θα δοθούν σωστές εγγυήσεις για το μέλλον, χωρίς μονομερή επεμβατικά δικαιώματα από κανένα.

στ. Θα συνομολογηθεί ένα Σύνταγμα για το Κυπριακό Κράτος, Λειτουργήσιμο και το οποίο να κατοχυρώνει Συνταγματικά το Σύνολο του Κυπριακού Λαού.

Όλα τα πιο πάνω είναι τα μόνα στοιχεία που πρέπει να αποτελέσουν τη βάση και το περίγραμμα για την συνέχιση των συνομιλιών και την αναζήτηση τελικής λύσης. Έτσι έπρεπε να είχε γίνει από το 1974 και με ομόφωνία και σταθερότητα να το επιδιώξουμε.

Αλοίμονό μας λοιπόν αν έστω και τώρα δεν το πράξουμε. Αλοίμονό μας, ενώπιον και των Μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας αντί των πιο πάνω, προσέλθουμε για να συζητήσουμε:

«Ποσοστά εδαφικών αναπροσαρμογών»
«Ανώτατα όρια προσφύγων που θα επιτρέψουν»
«Αποποίηση περιουσιών για να δημιουργηθεί Τουρκική πλειοψηφία στον κατεχόμενο Βορρά»
«Αποζημιώσεις»
«Παραμονή κατοχικών στρατευμάτων κάτω από οποιαδήποτε ομπρέλα»

Κάτι τέτοιο θα αποτελέσει καταβαράθρωση Κυπριακού και θα αντιστρατεύονται τα δικαιώματα και τα συμφέροντα του κυπριακού Λαού.

Γι' αυτό αναμένουμε ότι η ηγεσία μας θα επανεκτιμήσει την θέση μας και ομόφωνα και αποφασιστικά θα προτάξει τις Βασικές Αρχές τώρα. Το πρόβλημά μας δεν είναι Κοινοτική Διαφορά, αλλά πρόβλημα εισβολής και κατοχής. Είμαστε βέβαιοι πως αν ομόφωνα και αποφασιστικά αντιμετωπίσουμε την κατάσταση τώρα, με βάση την πιο πάνω γραμμή θα πετύχουμε. Με την πρόταξη στην παρουσία των μονίμων μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας θα δούμε επιτέλους και ποιοι είναι οι υποστηρικτές μας ποιοι είναι που υποστηρίζουν τις Αρχές του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ και ποιοι ΟΧΙ»

ΔΙΑΚΗΡΥΞΕΙΣ

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΠΕΤΕΙΟΥ ΤΗΣ 28ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1940 (26.10.1989)

Το Σωματείο «Αδούλωτη Κερύνεια» με την ευκαιρία της Επετείου της 28ης Οκτωβρίου 1940, απευθύνεται προς την Πολιτική Ηγεσία, την Κυβέρνηση και όλο γενικά τον Κυπριακό Λαό και τους καλεί σε εθνική εγρήγορση.

Εμπνευσμένοι από το παράδειγμα των λίγων αλλά γενναίων μαχητών της Πίνδου, από το πείσμα και την αποφασιστικότητα όλων των Ελλήνων να αντισταθούν στις επιβουλές του φασισμού, ας ενώσουμε όλοι τη φωνή και τις δυνάμεις μας για τη Σωτηρία της Κύπρου.

Όπως εκείνοι αψήφισαν τις σιδερόφρακτες ορδές του φασισμού, έτσι κι εμείς, σαν ένας άνθρωπος, ας αντιμετωπίσουμε τον επεκτατισμό της Άγκυρας και να απαλλάξουμε την Πατρίδα μας από τον κίνδυνο του Αττίλα.

Οι καιροί είναι κρίσιμοι. Δεν έχουμε περιθώρια για παζαρέματα και ολιγωρία. Η Πατρίδα μας καλεί να πάρουμε την κρίσιμη τούτη ώρα την αμετάκλιτη απόφαση για τη σωτηρία της. Επιβάλλεται να φανούμε αντάξιοι της θυσίας των Ηρώων του 1940 απορρίπτοντας κάθε ιδέα για μονιμοποίηση των τετελεσμένων της εισβολής.

Απορρίπτοντας κάθε πρόταση που θα καταλήγει σε διχοτομική λύση, και αντικαθιστώντας την ενότητα της Πατρίδας μας.

Απαιτώντας την απομάκρυνση των κατοχικών στρατευμάτων και των εποίκων, για να διατηρήσουμε το Δημογραφικό χαρακτήρα του νησιού μας. Αξιώνοντας μια

δίκαιη, για όλους τους κατοίκους της Κύπρου λύση, η οποία τότε μόνο θα είναι βιώσιμη, όταν θα στηρίζεται στο χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, στις Διακηρύξεις των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών.

Ας διακηρύξουμε για άλλη μια φορά, όλοι σαν ένας άνθρωπος:

ΟΧΙ στην κατοχή και τουρκοποίηση της Κύπρου
ΟΧΙ σε νόθα κι' αναξιοπρεπή λύση,
ΟΧΙ στην απεμπόληση των απαράγραπτων δικαιωμάτων μας.

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗ ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ (4.12.1989)

Το Ψήφισμα 37/253(1983) της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, στην παράγραφο 12, προνοεί επι λέξει:

«Η Γενική Συνέλευση, αφού εξέτασε το Κυπριακό πρόβλημα, θεωρεί ότι η «Ντε Φάκτο» κατάσταση, που δημιουργήθηκε με τη βία των όπλων με κανένα τρόπο δε θα πρέπει να επηρεάσει τη λύση του Κυπριακού προβλήματος».

Με αυτή την πρόνοια, η Διεθνής Κοινότητα, καθορίστηκε έθετε μια πολύ στενή βάση και καθόριζε την πορεία που εμείς θα έπρεπε να ακολουθήσουμε στη αναζήτηση λύσης του προβλήματός μας.

— Όμως, παρά τις διακηρύξεις μας για προσήλωση στον ΟΗΕ, και για αναζήτηση λύσης που να βασίζεται στα ψηφίσματα του ΟΗΕ για την Κύπρο, συνεχίζουμε να προωθούμε την Διζωνική Δικοινοτική Ομοσπονδία, που πολύ λανθασμένα κατά την άποψή μας προτάθηκε το 1977, σαν βασική για την επίλυση του προβλήματός μας.

— Παρά τις τόσες μονομερείς, παράνομες και χωριστικές ενέργειες του Ντενκτάς που εύγλωττα προδιάγραψαν την πολιτική και τις επιδιώξεις των Τούρκων, η πλευρά μας εξακολουθεί και σήμερα, με νέα έγγραφα, αντί να αποδεσμευτεί από τις παλαιές μας προτάσεις να επαναβεβαιώνει επίσημα την προσήλωσή της στη Διζωνική Δικοινοτική Ομοσπονδία.

— Διαφωνήσαμε το 1977 με την υιοθέτηση και πρόταση της Διζωνικής Διακοινοτικής Ομοσπονδίας σαν λύση του Κυπριακού προβλήματος και διαφωνούμε και σήμερα για τους ίδιους λόγους, τους οποίους συνοψίζουμε ως ακολούθως:

1. Η υιοθέτηση της Διζωνικής Δικοινοτικής Ομοσπονδίας βασίζεται στα αποτελέσματα της Τουρκικής εισβολής και κατοχής, συνέπεια της οποίας ήταν βίαιος εκτοπισμός των Ελλήνων κατοίκων της Βόρειας Κύπρου, η σκόπιμη μετακίνηση των Τουρκοκυπρίων από τις εστίες τους στο κατεχόμενο Βορρά και η μεταφορά χιλιάδων Τούρκων εποίκων στην Κύπρο.

   Είναι επομένως αντίθετη με την πιο πάνω αναφερθείσα πρόνοια του ψηφίσματος 37/253.

2. Με λύση αυτής της μορφής, νομιμοποιείται η διαφοροποίηση του Δημογραφικού χαρακτήρα της Κύπρου, όπως αυτός είχε φυσιολογικά διαμορφωθεί.

3. Έχοντας υπόψη τις πληθυσμιακές αναλογίες, και την κατανομή του πληθυσμού στο Βορρά καθώς και των τίτλων ιδιοκτησίας θα είναι πρακτικά αδύνατο να εξασφαλιστεί η επιστροφή όλων μας στα σπίτια και τις περιουσίες μας μόνιμα και ασφαλισμένα, αν δοθεί λύση Διζωνική Διακοινοτικής Ομοσπονδίας.

4. Με τη λύση της Διζωνικής Δικοινοτικής Ομοσπονδίας εξισώνεται το 18% και η μειονότητα γίνεται ισότιμη κοινότητα.

5. Με τη συζήτηση που συνεχίζεται πάνω σ' αυτή την βάση μετατίθεται η ουσία του Κυπριακού προβλήματος σε παζάρεμα συνόρων και εξουσιών μεταξύ των δύο Κοινοτήτων.

6. Μια λύση Διζωνικής Δικοινοτικής Ομοσπονδίας της μορφής που διαγράφεται στις εκάστοτε προτάσεις μας η Τουρκοκυπριακή Κοινότητα γίνεται κυρίαρχος στο Βορρά και συγκυρίαρχος στο Νότο.
Περιέχει το «σπόρο» και όλα τα άλλα στοχεία που χρειάζονται ώστε στο μέλλον κάτω από οποιοδήποτε πρόσχημα να κλείσουν τα σύνορα και να γίνει η διχοτόμηση.
Οι χωριστικές πρόνοιες που θα διαλαμβάνονται σε ένα τέτοιο Σύνταγμα καθόλου δε θα καλλιεργήσουν τη συνεργασία μεταξύ των δυο κοινοτήτων.

7. Πρακτικά, όχι μόνο δε θα μας εξασφαλίσει την επιστροφή όλων αλλά ούτε και εγγυημένη διαβίωση σε όλους πιθανόν επιτραπεί να επιστρέψουν. Η στάση των Τούρκων έναντι της Συμφωνίας της Βιέννης για τους εγκλωβισμένους της Καρπασίας και η όλη μεταχείριση τους μιλούν εύγλωττα.

8. Σε τελευταία ανάλυση θα φέρει συρρίκνωση του Ελληνισμού στην Κύπρο.

— Για τους πιο πάνω λόγους διαφωνούμε λοιπόν με τη Διζωνική Δικοινωτική Ομοσπονδία. Προειδοποιούμε ότι, οι Τούρκοι προσποιούμενοι ότι δεν τους ικανοποιούν οι προτάσεις, προετοιμάζουν το έδαφος για πιέσεις πάνω μας και για άλλες υποχωρήσεις. Γι' αυτό καλούμε όλους σε εγρήγορση και αποφασιστικότητα στην αντιμετώπιση των Τουρκικών απαιτήσεων που μέχρι τώρα διευκολύνουμε κατά την άποψή μας με την δική μας αδικαιολόγητη προθυμία που δείχνουμε για ένα απατηλό συμβιβασμό.

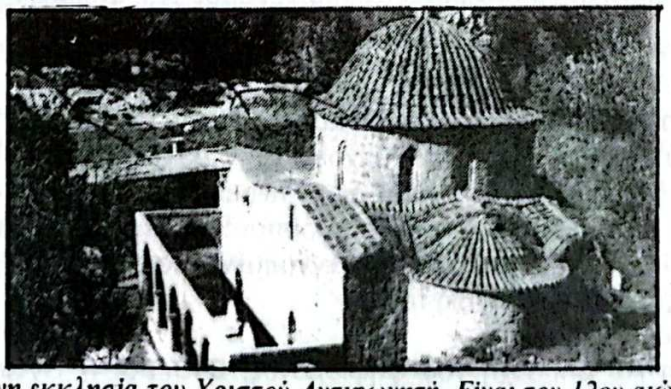

Η κατεχόμενη εκκλησία του Χριστού Αντιφωνητή. Είναι του 12ου αιώνα μ.Χ.

ΤΟ ΨΗΦΙΣΜΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ 649/90 ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΟΠΙΣΘΟΔΡΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΠΛΗΓΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΜΑΣ (15.3.90)

Αναφορικά με το Ψήφισμα 649/90, του Συμβουλίου Ασφαλείας, που εγκρίθηκε μετά την έκθεση του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ που ακολούθησε το ναυάγιο των συνομιλιών που διεξήχθησαν μεταξύ 26/2/ και 2/3/1990, το Εκτελεστικό Συμβούλιο του Σωματείου μας θεωρώντας ότι το περιεχόμενο του Ψηφίσματος ήταν γνωστό στη δική μας πλευρά προτού εγκριθεί και ότι δώσαμε την συναίνεσή μας σ' αυτό, δηλώνει τα ακόλουθα:

1. Διαφωνούμε ριζικά με την εκτίμηση του Προέδρου της Δημοκρατίας και όσων άλλων θεωρούν ότι το Ψήφισμα 649/90, αποτελεί θετική εξέλιξη για το Κυπριακό και θεωρούμε αδικαιολόγητη την ικανοποίησή τους, για τους ακόλουθους λόγους:
   α) Σε κανένα σημείο το Ψήφισμα δεν επιρρίπτει ευθύνες στο Ντενκτάς για την αδιαλλαξία του που ήταν και ο λόγος του ναυαγίου της συνάντησης. Αυτό και μόνο αποτελεί πλήγμα για μας και ρίχνει στο κενό τις διακηρύξεις του Προέδρου Βασιλείου ότι τάχα η πολιτική μας εκθέτει τον Ντενκτάς.
   β) Μήπως η ικανοποίηση της δικής μας πλευράς έγκειται στο γεγονός ότι στο Ψήφισμα δεν περιέχεται ο όρος του Ντενκτάς να αναγνωρισθεί η Τουρκοκυπριακή Κοινότητα, ως «Λαός» και σαν λαός να του αναγνωρισθεί και το δικαίωμα της «αυτοδιάθεσης»;
   Αν πράγματι έτσι έχουν τα πράγματα, είμαστε της γνώμης ότι η δική μας πλευρά απέτυχε να εκτιμήσει σωστά τους ελιγμούς του Ντενκτάς, όσο και τις πραγματικές προθέσεις των Αμερικανών (Λέτσκυ και που διευθύνουν το σενάριο. Πατήσαμε την πεπονόφλουδα που μας πέταξε ο Ντενκτάς, περί «αυτοδιάθεσης», πράγμα που είμαστε βέβαιοι ότι και ο ίδιος θεωρεί ανεφάρμοστη και συναινέσαμε στην έγκριση του Ψηφίσματος που αποκλείει με την «αυτοδιάθεση των Τουρκοκυπρίων», αλλά κατοχυρώνει και διευκολύνει περαιτέρω τις απαράδεκτες διαμελιστικές θέσεις του Ντενκτάς.
   γ) Οι διαμελιστικές θέσεις του Ντενκτάς κατοχυρώθηκαν με την ενσωμάτωση στο Ψήφισμα των Συμφωνιών Κορυφής και την υιοθέτηση από το Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ της Διζωνικής, Δικοινοτικής Ομοσπονδίας σαν λύσης του Κυπριακού Προβλήματος (παράγραφοι 1 και 3). Αυτή η εξέλιξη αποτελεί περαιτέρω οπισθοδρόμηση στο Πρόβλημά μας, διότι για πρώτη φορά οι Συμφωνίες Κορυφής και η συγκεκριμένη μορφή λύσης, η Διζωνική, Δικοινοτική Ομοσπονδία, έχουν ενσωματωθεί σε Ψήφισμα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών.
   Ουσιαστικά τώρα τα τετελεσμένα της εισβολής και κατοχής έχουν νομιμοποιηθεί και από το Συμβούλιο Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών. Ο χωρισμός της Κύπρου σε δυο ζώνες που δημιουργήθηκαν με την επιδρομή του τουρκικού Αττίλα και η βίαιη μετατόπιση του πληθυσμού και ο πλήρης διαχωρισμός των δυο Κοινοτήτων έγιναν αποδεκτά από το Συμβούλιο Ασφαλείας, το οποίο μας συστήνει τώρα να τα νομιμοποιήσουμε και εμείς (Παρ. 3 του Ψηφίσματος).
   Ουσιαστικά, μέσα από το Ψήσιμα αυτό έχουν νομιμοποιηθεί και οι απαράδεκτες ΙΔΕΕΣ του Γενικού Γραμματέα που περιέχονται και στην Εναρκτήρια Δήλωσή τους στις Συνομιλίες, στις 26/2/90. Θυμίζουμε δε ότι οι ΙΔΕΕΣ του Κουεγιάρ προνοούν ότι «η ελευθερία εγκατάστασης και το δικαίωμα της ιδιοκτησίας θα εφαρμοσθούν, αφού ληφθούν υπόψη οι περιορισμοί που θα συμφωνηθούν αναφορικά με τον αριθμό προσώπων της μιας Κοινότητας που θα μπορούν να διαμένουν στην περιοχή που θα διοικείται από την άλλη Κοινότητα και η έκταση της ιδιοκτησίας την οποία άτομα της μιας κοινότητας μπορούν να κατέχουν στην ομόσπονδη πολιτεία που θα διοικείται από την άλλη Κοινότητα». Αυτοί δε οι περιορισμοί θα διέπονται, «από την ανάγκη», λόγω της διζωνικότητας», η κάθε ομόσπονδη πολιτεία να διοικείται από μια Κοινότητα η οποία θα έχει μια σταθερά εγγυημένη και σαφή πλειοψηφία πληθυσμού και ιδιοκτησίας γης, στην περιοχή της».

Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω,

Με τη συναίνεση και αποδοχή του ψηφίσματος, 649/90, η Ηγεσία μας απεμπόλησε,

κατά τη γνώμη μας, επίσημα πλέον τα Ανθρώπινα Δικαιώματά μας.

δ) Στο Ψήφισμα και στην Εναρκτήρια Δήλωση του Γενικού Γραμματέα, δε γίνεται καθόλου λόγος για τους Εποίκους.

ε) Στην Εναρκτήρια Δήλωση του Γενικού Γραμματέα αναφέρεται ότι θα παραμείνουν τούρκικα στρατεύματα στην Κύπρο.

στ)Το ψήφισμα εξασφαλίζει την πολιτική ισότητα που τόσο επίμονα επιζητούσε ο Ντενκτάς.

2) Το περιεχόμενο και η έγκριση του Ψηφίσματος 649/90, είναι το επιστέγασμα της λανθασμένης αντίκρισης των ΙΔΕΩΝ Κουεγιάρ και της Εναρκτήριας Δήλωσης του Γενικού Γραμματέα στις Συνομιλίες την 26/2/90.

Οδηγηθήκαμε στο Ψήφισμα 649/90, διότι δεν αντιδράσαμε αποφασιστικά στις ΙΔΕΕΣ Κουεγιάρ.

Δεν πήραμε ξεκάθαρα συλλογική απορριπτική θέση, διότι τις απέρριπτε ο Ντενκτάς και νομίζαμε ότι έτσι εκτίθετο ο Ντενκτάς. Η απόρριψη όμως τότε από τον Ντενκτάς αποδείχθη ότι ήταν ακόμα μια μπλόφα για να οδηγηθούμε εμείς σε αποδοχή των ΙΔΕΩΝ, πράγμα που έγινε.

Οδηγηθήκαμε στο Ψήφισμα 649/90, διότι δεν απορρίψαμε από την πρώτη στιγμή την Εναρκτήρια Δήλωση του Κουεγιάρ που θέτει, επαναλαμβάνουμε, περιορισμούς στα Ανθρώπινα Δικαιώματά μας.

Οφείλονται εξηγήσεις στο Λαό. Οφείλονται εξηγήσεις από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας που εκφράζει ικανοποίηση για το Ψήφισμα.

Οφείλονται εξηγήσεις και από τους Αρχηγούς των Κομμάτων που αποδέχονται μέχρι τώρα Συνομιλίες με βάση τη Διζωνική Δικοινοτική Ομοσπονδία και δεν απαίτησαν απόρριψη των ΙΔΕΩΝ Κουεγιάρ.

Συμφωνεί η ηγεσία μας το περιεχόμενο των ΙΔΕΩΝ και της Εναρκτήριας Δήλωσης Κουεγιάρ;

Θα επιστρέψουν, Ναί ή Όχι, όλοι οι πρόσφυγες στα σπίτια τους· Αν Ναι, να μας πουν επιτέλους πώς; και κάτω από ποιες συνθήκες.

Θα στερηθούμε των περιουσιών μας στα κατεχόμενα για να υπάρξει η εγγυημένη πλειοψηφία ιδιοκτησίας που ζητά ο κ. Κουεγιάρ;

Θα παραμείνουν στην Κύπρο τούρκικα κατοχικά στρατεύματα, Ναί ή Οχι;

Θα παραμείνουν στην Κύπρο οι έποικοι, Ναι ή Οχι;

Φτάνει πλέον ο εμπαιγμός του Λαού. Χρειάζονται εξηγήσεις. Δεν μπορεί να συνεχίσει ο Λαός μας, του οποίου κρίνεται το μέλλον, να βρίσκεται στο σκοτάδι.

Χρειάζονται ξεκάθαρες απαντήσεις αμέσως τώρα, τόσο από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας όσο και τους Αρχηγούς των Κομμάτων.

3) Επαναλαμβάνουμε για ακόμα μια φορά και καλούμε την ηγεσία μας να το «βάλει καλά στο νου της» ότι οι πρόσφυγες δε θα ανεχθούμε να μείνουμε για πάντα πρόσφυγες. Ούτε και θα ανεχθούμε να χωριστούμε σε επιστρέφοντες πρόσφυγες και μη επιστρέφοντες. Ούτε και αποδεχόμαστε την παγίδα της σταδιακής τάχα επιστροφής μας.

Επίσης δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό να επιστρέψουν Ελληνοκύπριοι πρόσφυγες υπό την απόλυτη εξουσία της τουρκοκυπριακής διοίκησης, διότι δε θέλουμε να καταλήξουμε ούτε πολίτες δεύτερης ποιότητας σ' αυτόν τον τόπο, ούτε και όμηροι του Ντενκτάς.

Καλούμε δε όλους να λάβουν σοβαρά υπόψη τα πιο πάνω, αν πράγματι επιθυμούμε δίκαιη, μόνιμη και βιώσιμη λύση που θα φέρει την ειρήνη στην Κύπρο.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

Το Σωματείο «Αδούλωτη Κερύνεια» εκφράζει τα συλλυπητήριά του στις οικογένειες των Κερυνειωτών που πέθαναν τελευταία στην προσφυγιά.

Αυτοί που έφυγαν είναι οι ακόλουθοι:

Αρχιμήδης Παρασκευα·ί·δης, από τη Λάπηθο,
Μελπομένη Χατζηγρηγορίου, από τον Καραβά
Φαίδρος Φιερός, από την Κερύνεια
Κωνσταντίνος Λιβέρδος, από την Κερύνεια
Ελένη Γεωργίου Τσιάμουρου, από τον Καραβά
Γιαννάκης Δημητρίου, από την Κερύνεια και
Βασίλης Μανώλη, από τον Καραβά

Το Σωματείο εύχεται αιωνία τους τη μνήμη.

Με την ευκαιρία αυτή το Σωματείο αναφέρει ότι ο Αρχιμήδης Παρασκευα·ί·δης εκτιμώντας την προσφορά και αξιόλογη δράση του Σωματείου, έκανε μεγάλη εισφορά στο Σωματείο «Αδούλωτη Κερύνεια».

Τοιχογραφίες από το μοναστήρι του κατεχόμενου Αγίου Χρυσοστόμου στον Κουτσοβέντη (12ος αι.μ.Χ.).

ΝΕΑ ΤΗΣ ΠΑΕΕΚ

Επαναλειτουργεί η Καλαθόσφαιρα ΠΑΕΕΚ

ΕΠΙΚΕΦΑΛΗΣ ΠΑΛΙΟΙ ΠΑΙΚΤΕΣ

Χαρμόσυνη και συγκινητική είναι η είδηση:

Η ΠΑΕΕΚ Κερύνειας αποφάσισε την επαναλειτουργία του καλαθοσφαιρικού της τμήματος, που είχε διαλυθεί αμέσως μετά την τουρκική εισβολή και την κατοχή της πόλης του Πραξάνδρου.

Την απόφαση για την επαναλειτουργία του τμήματος, από το μηδέν, πήρε το συμβούλιο της ΠΑΕΕΚ, μετά από διαβουλεύσεις με παλιούς καλαθοσφαιριστές του συλλόγου.

Την τεχνική ηγεσία της «νέας ομάδας», ανέλαβε «μια» ομάδα παλιών καλαθοσφαιριστών της ΠΑΕΕΚ, που είχε συμβάλει τα μέγιστα στη δημιουργία της πανίσχυρης ομάδας της περιόδου 1969-72, που «βαφτίστηκε» από το αλάνθαστο αισθητήριο των φίλων του αθλήματος «βασίλισσα» του κυπριακού μπάσκετ. Επίσης συμμετέχουν ενεργά στην τεχνική ηγεσία γυμναστές από την πόλη και την επαρχία Κερύνειας, οι οποίοι θα προσφέρουν τις υπηρεσίες τους - όπως και η ομάδα των τεχνικών -αφιλοκερδώς.

Η ΠΑΕΕΚ συμμετέχει από φέτος στο πρωτάθλημα Β΄ κατηγορίας τη Κυπριακής ομοσπονδίας καλαθόσφαιρας.

Η Χρυσή εποχή

Η ΠΑΕΕΚ της προ της εισβολής περιόδου ήταν η ομάδα που αγαπήθηκε, ίσως περισσότερο από κάθε άλλη στο χώρο του μπάσκετ. Στο χωμάτινο,αρχικά, και ασφάλτινο στη συνέχεια γήπεδο του Γυμνασίου της Κερύνειας η ΠΑΕΕΚ έγραψε σελίδες δόξας. Δεν είναι υπερβολή να πούμε ότι η ΠΑΕΕΚ του 1970, έπαιξε μπάσκετ πιο μπροστά από την εποχή της. Με ταχύτητα, γερή άμυνα, αιφνιδιασμούς και ποικιλία επιλογών, πρόσφερε ψηλής ποιότητας θέαμα. Ο Αλέκος Ιακωβίδης, προπονητής και παίκτης της ομάδας, μαζί με τους Ερμή, Πάρπα, Τσαγγαρίδη, Μουστάκα, Α και Στ. Παμπόρη, Φυλακτή, Καρεφυλλίδη, κ.ά. οδήγησαν την ΠΑΕΕΚ στην κατάκτηση τριών πρωταθλημάτων Κύπρου (1970,71,72). Ακόμη κατέκτησαν τέσσερα παγκύπρια τουρνουά (συμμετείχαν η πρωταθλήτρια, δευτεραθλήτρια και κυπελλούχος Κύπρου).

Επίσης είχε τρεις συμμετοχές στο Πανελλήνιο Πανεπαρχιακό πρωτάθλημα στο οποίο συμμετείχαν όλες οι πρωταθλήτριες (των τοπικών πρωταθλημάτων) της Ελλάδας, αφού δεν υπήρχε τότε Β΄ Εθνική κατηγορία. Όμως τα διαιτητικά και άλλα κυκλώματα που δρούσαν τότε εμπόδισαν την άνοδο της στην Α΄ Εθνική, αφού στα παιχνίδια - μπαράζ τα αποτελέσματα καθορίστηκαν από τα σφυρίγματα των διαιτητών.

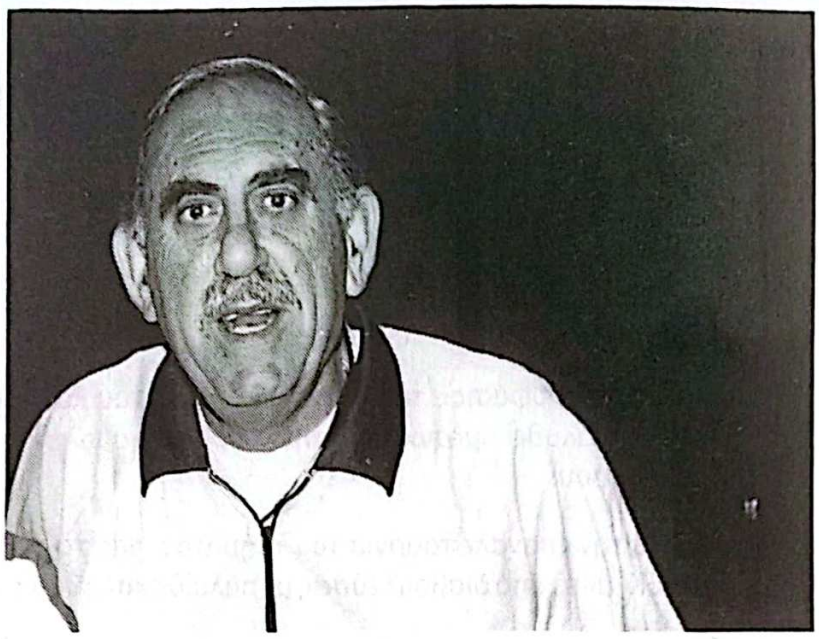

Η παλιά δόξα της ΠΑΕΕΚ και της κυπριακής καλαθόσφαιρας. Ερμής Χιστοδούλου, Συνταγματάρχης της Εθνικής Φρουράς. Σήμερα είναι προπονητής της ΠΑΕΕΚ. Μια ζωή για την ΠΑΕΕΚ Κερύνειας.

Η ΠΑΕΕΚ ανέστειλε τη δραστηριότητά της, στο μπάσκετ, το 1974, κάτω από το βάρος των μύριων προβλημάτων της προσφυγιάς και την απώλεια βασικών καλαθοσφαιριστών της, που είναι αγνοούμενοι από τις τραγικές μέρες της εισβολής (Μουστάκας, Καρεφυλλίδης, Τσαγγαρίδης Κ., Φιερός, Χαραλάμπους).

Αγωγή και ήθος

Όμως τα 15 χρόνια σιωπής της ομάδας που έδωσε στο κυπριακό μπάσκετ μεγάλες διαστάσεις (ποιοτικά) πέρασαν στο παρελθόν. Τώρα οι Κερυνειώτες της διασποράς ξεκινούν τη νέα προσπάθεια για δημιουργία ομάδας, που δε θα στοχεύει απλά στο να διακριθεί ή στο να ανταποκριθεί στο βαρύ φορτίο του δοξασμένου παρελθόντος της. Αλλά,στο να γίνει η ομάδα αυτή τμήμα αγωγής και καλλιέργειας αθλητικού ήθους, όπως ήταν και η ομάδα του 1970. Και πάνω από όλα για να μείνει άσβεστη η φλόγα της επιστροφής, των Κερυνειωτών στο φυσικό τους χώρο. Στην πόλη που χαϊδεύει η θάλασσα και αγκαλιάζει ο Πενταδάκτυλος. Στη βασιλεύουσα της Κύπρου. Την Κερύνεια.

ΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΟΛΟΙ οι πρόσφυγες της Επαρχίας Κερύνειας και όλοι όσοι άλλοι ενδιαφέρονται και πιστεύουν ότι μπορούν να βοηθήσουν σ' αυτή την ωραία προσπάθεια να τηλεφωνήσουν στον κ. ΠΑΝΟ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟ, τηλ. 02-498575 για περισσότερες πληροφορίες.

Η ΠΟΛΗ ΚΕΡΥΝΕΙΑ

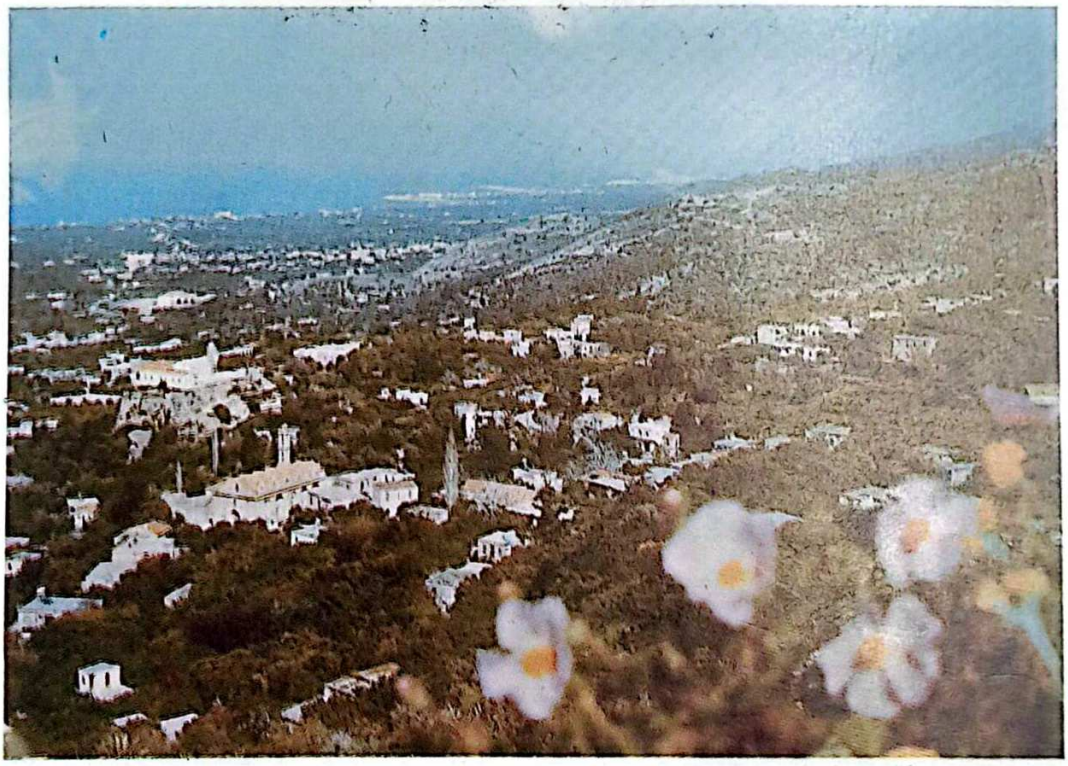

Η ΛΑΠΗΘΟΣ